

glasilo delavcev
sozd
rudarski elektro-
energetski kombina
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1986

1119861046,6

OSREDNJA KNJ. CELJE

COBISS

junij 1986
leto XXII

št. 6

srečno

*Članom kolektiva kombina-
ta v vseh tozdih in delovnih
skupnostih vseh treh delov-
nih organizacij čestitamo k
dnevu rudarjev in prazniku
sozd REK Edvarda Karde-
lja!*

JAMSKÉ REŠEVALNE POSTAJE TRBOVLJE 1986

*Samoupravni in poslovodni organi
družbenopolitične organizacije
in uredniški odbor glasila Srečno*

Ob 3. juliju 1986

Kot vsako leto tudi letos povezujemo praznovanje 3. julija — dneva rudarjev in vseh delavcev Rudarsko elektroenergetskega kombinata Edvarda Kardelja z nekaterimi obletnicami. Lansko leto je bilo vse v znamenju obletnic osvoboditve, letos pa praznujemo 190 let delovanja Rudnika premoga Senovo, 80 let, odkar je pričela s proizvodnjo Termoelektrarna Trbovlje ter 80 let, odkar so si rudarji organizirali reševalno moštvo v Trbovljah. Ob občinskem prazniku pa istega dne v Hrastniku odkrivamo spomenik rudarskim rodovom v spomin na rudarje — revolucionarje, ki so v vseh krajih, kjer so rudniki delovali, vtisnili svoj rudarski

pečat v vse dogajanje in življenje, delavcem in krajanom.

Vse to proslavljanje pa mora letos izveneti kot resen opomin nam vsem, ki smo dopustili, da je energetika zaradi nerazumevanja ali neznanja vseh vrst birokracij in administracij zašla v zelo težek družbenoekonomski položaj.

Napore delavcev v kombinatu za boljše gospodarjenje ob večji proizvodnji premoga in električne energije, ob boljših storitvah, sproti izniči inflacija.

Obljube, da bo tudi energija obravnavana v naši družbi kot blago, kar je zapisano tudi v smernicah za gospodarsko ustalitev, niso bile izpolnjene, zato cene

premoga in električne energije toliko zaostajajo za ostalimi cenami v gospodarstvu in storitvami v negospodarstvu, da prihodek komaj zadošča za pokritje polovice enostavne reprodukcije. Zaradi poseganja administracije v gospodarska dogajanja v tej panogi, se ni moglo uresničiti načelo panoge posebnega družbenega pomena, da se o dohodkovnih odnosih delavci — proizvajalci pomenijo in dogovorijo z delavci — porabniki v samoupravni interesni skupnosti, oboji organizirani v skupni interesni skupnosti.

Letos smo lahko v kombinatu zadovoljni s tem, da v okviru ostalih organizacij elektroenergetskega sistema zadovoljujemo potrebe porabnikov z električno energijo, tudi preskrba s premogom se boljša, vsaj s premogom iz naših rudnikov. Za te napore in prizadevanja delavcem kombinata vse priznanje in ga od širše slovenske družbe tudi dobivajo. Željeno bi bilo, da bi isto doživljali tudi v okoljih, kjer delamo in živimo.

Seveda še zdaleč od tega, da bi se predajali malodušju, kajti v težavah je celotno jugoslovansko gospodarstvo in organizirane družbene sile z Zvezo komunistov na čelu so trdno odločene stopiti na pot ozdravitve. Nam v kombinatu ne bo težko, kajti notranje smo zdravi in pripravljeni prispevati svoje, tako kot vedno, kadar se to od nas zahteva.

Želimo le, da se nam omogoči enak družbenoekonomski položaj kot ostalemu gospodarstvu in tako tudi še polnejše samoupravljanje, v katerem bo delavec odločal tudi o celotnem dohodku.

Ob 3. juliju 1986 čestitam vsem članom kolektiva in želim še nadaljnjih delovnih uspehov.

Srečko Klenovšek

Pred odhodom na delo v jamo Ojstro tozd Rudnik Hrastnik.

(Foto: B. Klančar)

Dan rudarjev in praznik kombinata je pred nami

Po sklepu delavskega sveta sozd REK EK bomo letos delavci v vseh tozdih in delovnih skupnostih vseh treh delovnih organizacij proslavili stanovski praznik slovenskih rudarjev 3. julij, ki je hkrati tudi praznik delavcev sozd REK Edvarda Kardelja, nekoliko drugače kot pretekla leta.

a) Na rudniku Senovo

Ob 9,30 do 10. ure bo promenadni koncert delavskega pihalnega orkestra Svobode Senovo,

— ob 10. uri bo pričetek proslave. Ta obsega slavnostni govor Miha Ravnika, predsednika Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Po njegovem govoru bo odkrito spominsko obeležje rudarjem rudnika Senovo, ob njegovi 190-letnici obstoja

— v nadaljevanju bo podelitev oziroma objava raznih priznanj in nagrad. Objavljeni bodo podatki o prejemnikih nagrad za inovacije, nagrade za najboljše šolske naloge, jubilejne nagrade, objavljena bodo priznanja jamskim

reševalcem in podeljene srebrne in zlate plakete sozd REK EK. V kulturnem delu programa bodo sodelovali domači kulturniki — Delavski pihalni orkester Svoboda Senovo, moški pevski zbor Brestanica in recitatorji Svobode. Sledilo bo družabno srečanje.

Prevoz iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja bo organiziran preko tozd Avtoprevoz Zasavje. Vsi odvozi iz vseh treh krajev bodo ob 8. uri o čemer bodo člani kolektiva podrobneje seznanjeni z Biltenom. Ob tej priliki bo na Senovem izšla tudi knjige o Zgodovini premogovništva na Senovem, I. del.

b) Na rudniku Hrastnik

Isti dan, to je 3.7., bo v Hrastniku na Trgu Franca Kozarja prireditve v okviru rudarskega praznika. V programu je naslednje:

— slavnostni govor Staneta Dolanca, člana predsedstva SFRJ,
— odkritje spomenika rudarskim rodovom v Hrastniku,

— v kulturnem delu pa bodo sodelovali domači kulturniki, to je rudarska in steklarska godba in vsi moški, ženski in mešani pevski zbori iz Hrastnika, recitatorji folklorne sekcija in flavtistka D. Maurovič, sledilo bo tovariško srečanje na športnem igrišču na Logu,

— od 17. ure bodo vozili avtobusi iz Trbovelj in Zagorja v Hrastnik.

c) v Trbovljah

Dne 9. julija bo Termoelektrarna Trbovlje slavila svoj 80-letni jubilej. V tem okviru so predvidene naslednje točke:

— ob 10. uri bo v predavalnici Delavskega doma strokovno posvetovanje na temo: Projektna predstavitev graditve TE-TO III (gospodarska in tehniška predstavitev ter ekološka plat)

— od 12. do 16. ure bo dan odprtih vrat, ko bo možen ogled nekaterih objektov in naprav v TET

— od 17,30 do 18. ure bo pred Delavskim domom promenadni koncert Delavske godbe Trbovlje

— ob 18. uri bo odprta likovna razstava v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu na temo: Energija — naša bodočnost

— ob 18,30 bo proslava v gledališki dvorani Delavskega doma. Slavnostni govornik bo mgr. Pavle Kunc, predsednik Republiškega komiteja za energiko. V nadaljevanju bodo podeljena priznanja zaslužnim članom TET. V kulturnem delu pa bodo sodelovali Delavska godba Trbovlje, pevska zborja Zarja in Slavček, Ladko Korošec in povezovalec — recitator. Sledilo bo krajše družabno srečanje v avli Delavskega doma.

V širšem okviru letošnjega praznovanja 3. julija pa so in še potekajo naslednje prireditve:

— 24. maja t. l. je bilo na rudniku Senovo športno srečanje delavcev sozd REK EK,

— 13. in 14. junija je bila republiška reševalna vaja v jami rudnika Trbovlje, kar je bilo povezano z 80-letnico jamskega reševalnega moštva rudnika Trbovlje,

— 20. junija je bila prireditev skok čez kožo, ki jo je organizirala tozdr RŠC s sprevedom v Trbovljah, Hrastniku, v Zagorju pa z družabno prireditvijo v Delavskem domu,

— dne 28. junija ob 16. uri je bilo na Senovem srečanje rudarskih godb vseh slovenskih rudnikov,

— 28. junija je bilo v Kočevju tekmovanje gasilskih deset in iz slovenskih rudnikov,

— 2. julija ob 10. uri bo v hotelu Jelka v Hrastniku šahovski turnir energetike Slovenije.

Poseben program pa so pripravili v občini Hrastnik ob praznovanju njihovega občinskega praznika 3. julija. Po tem programu pa je bilo in še bo izpeljanih večje število raznih kulturnih in športnih prireditev, pohodov, srečanj ipd.

Podobnejše informacije bodo objavljene v Biltenu ali z okrožnico, predvsem glede prevozov in izročanja raznih priznanj.

Vabimo vse člane kolektiva, da se udeležijo vseh letošnjih prireditev.

(tl)

80 let reševalne postaje rudnika premoga Trbovlje

Ob 80-letnici reševalne postaje Premogovnika Trbovlje je bilo 13.6.1986 organizirano predavanje na katerem smo obravnavali probleme v zvezi z reševanjem. Predavanja v Delavskem domu v Trbovljah se je udeležilo več kot 100 rudarskih strokovnjakov iz Slovenije in Hrvaške. V soboto, 14.6.1986, je bila v Trbovljah skupna reševalna vaja vseh reševalnih čet iz Slovenije in Hrvaške. Po dispoziciji nesreče (vžig GT I na »C« zvrčališču) je vaja potekala po vnaprej načrtanem programu v skladu z načrtom

obrambe in reševanja Premogovnika Trbovlje.

Po končani vaji so reševalci tekmovali v nameščanju aparatov.

Zaključek skupne reševalne vaje je bil v Delavskem domu. Podana je bila analiza ter ocena vaje s strani rudarskega inšpektorata.

Po končanem uradnem delu je bil na sporedu še krajši slavnostni del, kjer so bila podeljena priznanja zaslužnim članom in vodjem reševalne čete.

Martin Putrič.

Razgovor z Dušanom Šinigojem vliva optimizem

Dne 29. maja 1986 se je mudil v Trbovljah na občinski skupščini predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije Dušan Šinigoj. Razgovora so se udeležili tudi Milica Ozbič, guvernerka Narodne banke Slovenije, mgr. Pavle Kunc, predsednik Republiškega komiteja za energiko, Uroš Slavinec, predsednik Republiškega komiteja za industrijo, Ervin Matešič, predsednik IS občine Trbovlje s sodelavci, Franja Šprogar, predsednica Skupščine občine Trbovlje, predstavniki občinskih in medobčinskih DPO, mag. Srečko Klenovšek, predsednik KPO SOZD REK EK s sodelavci, predstavniki Ljubljanske banke — TBZ Trbovlje, predstavniki Službe družbenega knjigovodstva — SDK, podružnice Trbovlje in novinarji.

Na dnevnem redu sta bili le dve točki, in to likvidnostna problematika energetike in TE-TO III.

Razprava je bila zelo pestra in obširna. Med potekom razgovora je bilo sprejetih več zaključkov. V pogledu reševanja likvidnostne problematike energetike bo SOZD REK EK izvajal ukrepe v smeri zmanjševanja stroškov, boljše izrabe osnovnih sredstev, povečanja proizvodnje in produktivnosti. K temu bo pripomogel krizni štab za obvladovanje finančne situacije. Sprostiti je treba oblikovanje cen v okviru interesne skupnosti, ko je postal razkorak med lastno ceno in odobreno prodajno ceno ter porastom cen reproduksijskih materialov in cenami premoga tako velik, da z lastnimi ukrepi ni mogoče razrešiti na-

Rekordna enodnevna proizvodnja

Dne, 26. maja letos, so v do Rudniki rjavega premoga Slovenije dosegli rekordno dnevno proizvodnjo. Ta dan so skupno nakopali 8.742 ton. Od tega sta hrastniški jami nakopali 3.069 ton, v trboveljski 2.434 ton, v zagorskih 670, senovski 524, v Kanižarici 312, v Laškem 140, površinski kop Lakonca pa je dal 1593 ton. Doslej je to najvišja enodnevna proizvodnja dosežena v do RRPS.

stalega dohodkovnega in likvidnostnega položaja. Trenutno je problem možno rešiti v zvezi z zapadlostjo kratkoročnih kreditov pri LB — TBZ s povečanjem limita s strani Narodne banke Slovenije ali pa z rešitvijo v širšem okviru. Primanjkljaj obratnih sredstev v višini 2.834 milijonov din je treba rešiti iz energetskih sredstev ali pa iz drugih virov. Jedrsko elektrarno Krško je treba vključiti v skupni prihodek, tako kot so vključeni ostali udeleženci, in s tem v enak dohodkovni položaj. Nekateri zaključki se nanašajo tudi na plačevanje električne energije v SR BiH, pa tudi na nujnost spremembe sistema. Razlike med vrstami porabnikov so prevelike in nimajo osnove za razvoj stroškov, ki jih povzročajo posamezni porabniki z načinom koriščenja električne energije. Odprto pa nadalje ostaja vprašanje tozdr premogovništva in elektrogospodarstva, v primerih, ko poslujejo z izgubo. V zakonu bo treba narediti izjemo, dokler oblikovanje cen ne bo prenešeno v pristojnost ISEP-a. Izvršni svet SRS in njegovi organi bodo še nadalje spremljali problematiko likvidnosti in s tem povečanega izplačevanja osebnih dohodkov v sozdu REK EK. Naš kombinat pa mora kratkoročne rešitve nujno iskati skupno s sozdom REK FLL in sozdom EGS preko Interne banke elektrogospodarstva in premogovništva. Na koncu so vsi navzoči ugotovili, da je treba v sozdu REK EK in izvršnih svetov revirskih občin pripraviti kakovostne analitične predloge za usklajen pristop k reševanju problematike oziroma zagotoviti dolgoročne rešitve energetskega vprašanja v regiji, republiki in federaciji.

V zvezi z nameravano izgradnjo TE-TO III v Trbovljah so navzoči ugotovili, da znašajo ugotovljene rezerve oziroma zaloge premoga v okviru DO RRPS 123 milijonov ton rjavega premoga. Razi-skave pa potrjujejo še dodatne rezerve. Dokazano je, da že sedanje količine oziroma zaloge premoga zadoščajo za nemoteno oskrbo predvidene porabe energetskega in komercialnega premoga po sprejeti energetske bilanci in s tem tudi za TE-TO III Trbovlje. V naši republiki se moramo čimprej odločiti za roke pričetka izgradnje posameznih energetskih objektov. TET je dolžna opraviti vse potrebne priprave za izgradnjo TE-TO III in hkrati poiskati optimalne strokovne rešitve za razreševanje ekologije.

(tl)

Ob Dnevu borca

V tem letu so potekale volilno programske konference, borčevske organizacije v vseh sredinah; od krajevnih združenj, občinskih organizacij, republiških vodstev, pred kratkim pa je uspešno zaključil svoje delo tudi Zvezni kongres borčevske organizacije v Beogradu. Na vseh teh zborovanjih so borci dokaj kritično ocenili sedanje težko gospodarsko stanje, za marsikaterega borca pa tudi težko socialno in zdravstveno stanje.

Tudi v Trbovljah je potekala občinska programska volilna konferenca borčevske organizacije, katere se je udeležilo preko 80 vabljenih delegatov. Konferenca je potekala v ustvarjalnem vzdušju, kar kaže, da so člani te organizacije še vedno med najaktivnejšimi aktivisti socialističnih sil v občini. Vpliv borcev se kaže predvsem na terenu, v krajevnih skupnostih, krajevni komoupravi, v raznih društvih medtem ko v delovnih organizacijah zaradi upokojitve njihov vpliv upada. Od približno 1500 članov združenja je v gospodarstvu zaposlenih približno 150 članov ali 10 odstotkov.

Ob navzočnosti predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine je imela skupščina borcev poseben značaj. Predstavniki mlade generacije so na konferenci ocenili ustvarjalno delo nekdanjih udeležencev NOV v občini ter med drugim ugotovili, da imajo v občini prav borci največ zaslug za povojni gospodarski razvoj občine, polno zaposlenost mlade generacije tako moške kot ženske in za rešitev vrste nalog na področju družbenega življenja in dela. Dali so priznanje borcem in jih pozvali k še nadaljnjemu sodelovanju pri reševanju nalog stabilizacije.

Borci so pohvalno izrazili svoje mnenje o pomoči in sodelovanju vseh družbenopolitičnih organizacij, izvršnega sveta in Skupščine občine Trbovlje pri reševanju problemov udeležencev NOV v Trbovljah.

Gotovo pa je, da bodo borci še naprej ostali pomembno jedro aktivistov SZDL na terenu, preko svojih delegacij pa bodo še naprej ugrajevali pridobitve revolucije in izgradnje ter moralne vrednote samoupravnega socializma v življenju in delu na raznih področjih občine.

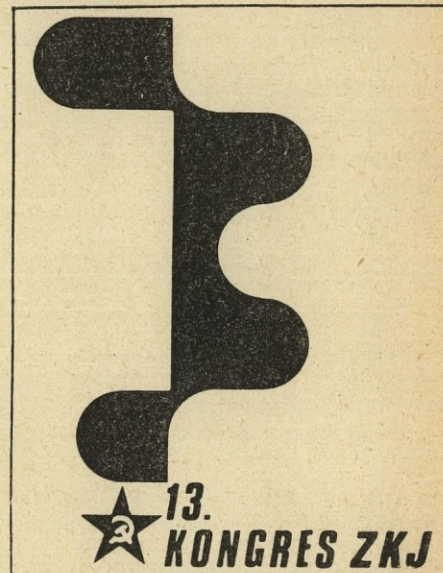
Prav tako so borci kritično izrazili mišljenje o prodoru raznih oblik nacionalizma v kulturno in prosvetljalno življenje ter dali pobudo, da republiško vodstvo odločneje reagira na take pojave, ki ne utrjujejo bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, temveč prej ljudi razdvajajo in na terenu povzročajo nepotrebna vznemirjenja.

Janez Oberžan

13. Kongres ZKJ je bil v Beogradu

V času od 25. do 28. junija je potekal v Beogradu 13. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Kongresa so se udeležili tudi delegati iz revirjev in to Pavle Kovač, dipl. inž., kot delegat CK ZKS, Ana Klenovšek iz Trbovelj in Janez Venko iz Hrastnika. Pavle Kovač je imel na kongresu poročilo o problematiki elektrogospodarstva in premogovništva s posebnim ozirom na oba kombinata. V tem pogledu je bil dosežen v Sloveniji velik uspeh. Uspehe smo dosegli tudi v zvezi s sklenitvijo dogovorov o srednjeradni in dolgoročni proizvodnji premoga v okviru sprejete energetske bilance. Del poglavja referata pa se je nanašal tudi na varstvo okolja. Pri pripravi njegovega referata so sodelovali tudi predstavniki sozd REK FLL iz Titovega Velenja.

V naslednji številki našega glasila bo o poteku kongresa prispeval svoje naš sodelavec Pavle Kovač.

Prvi šahovski turnir energetike SRS

V okviru praznovanja dneva rudarjev, praznika kombinata in dneva elektrogospodarstva Slovenije bo letos prvič izveden tudi šahovski turnir.

I. šahovski turnir energetike SRS bo 2. julija 1986 v Hrastniku. Na njem bodo sodelovale 4 ekipe, in to iz: SOZD Franc Leskošek—Luka, Titovo Velenje, SOZD EGS Maribor, SOZD Petrol Ljubljana in SOZD REK Edvarda Kardelja, Trbovlje.

Vsak SOZD bodo zastopale štiri članske ekipe z eno rezervno (igralcem). Tekmovali bodo po Bergerjevem siste-

mu, kar pomeni, da bo vsaka ekipa igrala z vsako ekipo. Igrali bodo po pravilih Šahovske zveze Jugoslavije. Igralni čas bo dvakrat 30 minut. Prehodni pokal bo osvojilo moštvo, ki bo doseglo največ točk.

Tekmovanje bo v prostorih hrastniškega hotela Jelka. Glede na močno zasedenost vseh ekip — v njih so tudi mojstri — se ljubiteljem šaha obetajo zanimive borbe. Vabimo vas, da si to tekmovanje tudi ogledate. Tekmovanje bo steklo 2. julija 1986 ob 10.00 uri. J. S.

Člani kolektiva — šahisti, so se udeležili tekmovanja delavcev sozd REK EK 24. maja na Senovem.

(Foto: B. Klančar)

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1.I.1986 do 15.VI.1986

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

Rudnik	načrt ton	doseženo ton	razlika do plana (ton)	%
Hrastnik	129.960	146.764	+ 6.804	104,9
Ojstro	98.750	110.502	+ 11.752	111,9
RRP Hrastnik	238.710	257.266	+ 18.556	107,8
RRPT + RŠC	283.730	264.447	- 19.283	93,2
RRPZ	129.640	140.210	+ 10.570	108,2
Lakonca	56.510	49.767	- 6.743	88,1
RRP Senovo	54.900	57.818	+ 2.918	105,3
RRP Kanižarica	55.430	57.749	+ 2.319	104,2
RRP Laško	18.300	9.760	- 8.540	53,3
GZL	2.620	525	- 2.095	20,0
DO RRPS	839.840	837.542	- 2.298	99,7

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (MWh)

TOZD	načrt	doseženo	%
- PEE-PP	12.000	- 1.303	-
- PEE-N	220.000	238.386	108,4
- KE	-	393	-
DO TET	232.000	237.476	102,4

3. PROIZVODNJA OSTALIH PROIZVODOV

TOZD	letni načrt	doseženo	%
DE			
GRAMAT			
- Gradb. skup. (din)	195.000.000	77.100.000	39,5
- kamnolom (m ³)	50.000	11.924	23,8
Avtoprevoz "Zasavje" (t/km)	17.700.000	3.817.211	21,6
RRPZ			
- kamnolom (m ³)	75.000	35.000	46,7
RRPH			
- toplotna (MWh)	32.000	16.100	50,3

Erika Kavčič

Možnosti za uresničitev gospodarsko finančnega načrta kombinata za leto 1986

Naslov mi je odredil uredniški odbor. Ker pa beseda »možnost« preveč zožuje razmišljanje in razlago, bom dodal še: kje smo, kaj moramo, pod kakšnimi pogoji, kje bomo odstopali od načrtov in kako se usmeriti za realiziranje bistvenih delov gospodarsko finančnega načrta.

Možnost uresnitve gospodarskega načrta je globalno podana s stanjem, ki smo ga prenesli iz l. 1985 v l. 1986 ter od

pogojev gospodarjenja v letu 1986.

Načrti proizvodnje električne energije, premoga, načrti izvajanja investicijskih del in načrti izvajanje uslug in ostale proizvodnje bodo izpolnjeni. Le večje motnje ali višje sile lahko to preprečijo. Na dohodkovnem in finančnem področju pa je situacija drugačna. Polletje zaključujemo izredno slabo.

Za razumevanje srednjega položaja je treba pojasniti tudi prenos finančnih problemov iz leta 1985 v leto 1986. Prvo prenašamo nesfinancirana trajna obratna sredstva v višini 2.500 milijonov din. V letu 1985 ni bil niti oblikovan del poslovnega sklada za obratne namene iz naslova revalorizacije zaloga, saj smo morali ta del črtati zaradi zmanjšanja izgube. Nadalje je bil del izgub po zaključnem računu pokrit z razmejitev amortizacije, kar bo treba nadoknaditi v naslednjih treh letih. Vsako leto bodo tozdi kombinata dodatno obremenjeni za 60 mio. din na ta račun. Vsi rezervni skladi so bili porabljeni za kritje izgube po zaključnem računu 1985, tako da začnemo leto 1986 brez vsakega dinarja v rezervnih skladih. V enem TOZD-u DO RGD pa je ostala še nekrita izguba v višini 55 mio. din.

V prvem kvartalu 1986 je bila dosežena proizvodnja premoga v višini 483.001 ton, kar je znatno več v primerjavi s planom, ki je predvidel 458.490 ton in s proizvodnjo v prvem kvartalu 1985 467.942 ton. Proizvodnja električne energije je dosegla 178.012 MWh, v primerjavi s planiranimi 155.000 MWh in proizvedenimi v prvem kvartalu 1985 206.280 MWh.

Delovna organizacija RRPS je zaključila prvi kvartal z 2.517 mio. din izgube, pri tem pa niso oblikovani nobeni skladi. Delovna organizacija TET pa je zaključila kvartal z izgubo v višini 420 mio. din, tako da obe energetske delovni organizaciji izkazujeta izgubo 2.937 mio. din. Višina stroškov v prvem kvartalu ne izkazuje odstopanj od pričakovanih porastov. Izguba je posledica predvsem nizkega prihodka od električne energije in komercialnega premoga zaradi prenizko odobrenih cen. Tekoči prilivi od prodaje električne energije in premoga pokrivajo samo polovico vseh odlivov tekočega poslovanja.

Stanje pa se iz meseca v mesec poslabšuje. Kljub temu, da pričakujemo v prvem polletju ugodno doseganje proizvodnje, in to na premogu 905.430 ton, v primerjavi z doseženo proizvodnjo v prvem polletju 1985 895.949 ton.

Plan bo dosežen v prvem polletju 100%. Zlasti beležimo povečanje komercialnega premoga, ki je na indeksu 107 v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta.

V prvem polletju pričakujemo proizvodnjo električne energije v višini 240.000 MWh, v primerjavi z doseženo proizvodnjo v enakem obdobju 309.845 MWh in planom za prvo polletje 230.000 MWh.

Na osnovi realne ocene gibanja cen vhodnih faktorjev pa se izkaže, da bo ob nespremenjenih cenah električne energije in premoga izguba v DO RRPS v prvem polletju 6.645 mio. din, v DO TET pa 1.384 mio. din in skupaj v energetskih delovnih organizacijah 6.462 mio. din. Če upoštevamo še izpadle sklade, bo izpad prihodka v DO RRPS 7.830 mio. din, v DO TET 1.561 mio. din in skupaj 7.824 mio. din.

V prvem polletju 1986 je stopnja pokritja lastne cene najmanjša v zadnjih petih letih, kar lahko vidimo iz naslednjih podatkov:

Leto	Lastna cena	Prodajna cena	Razlika	Stopnja pokritja 3:2
1980	88,64	72,60	— 16,04	0,82
1981	135,10	114,83	— 20,27	0,85
1982	175,30	164,51	— 10,99	0,94
1983	286,75	201,18	— 55,57	0,78
1984	384,82	357,84	— 26,98	0,93
1985	724,90	544,91	— 179,99	0,75
I—III/86 ocena	1.184,10	551,83	— 623,27	0,47
I—IV/86	1.321,15	673,21	— 647,94	0,51

Da je tako stanje predvsem posledica vse večjega razkoraka med indeksom rasti cen premoga in električne energije ter indeksom rasti cen industrijskih proizvodov, kaže naslednji porast indeksov od leta 1980 naprej, če vzamemo za osnovo leto 1984, je 100.

Leto	Indeks cen proizvajal. industr. proiz.	Indeks cen rjavega premoga
1980	27	20
1981	38	32
1982	48	46
1983	64	56
1984	100	100
1985	181	152
1986		
I—III	262	127

Kot posledica neoblikovanih trajnih obratnih sredstev in ustvarjanja tekočih izgub se že vrsto let energetika sooča s problematiko likvidnosti. Predvsem je ta pereča v rudarskih temeljnih organizacijah in termoelektrarnah. V našem kombinatu bomo ob koncu prvega polletja dosegli višino kratkoročne zadolžitve 9.200 mio. din, od tega DO RRPS 7.300 mio. din, DO TET 1.000 mio. din in DO RGD 900 mio. din. Obe energetske DO bosta dosegli kratkoročno zadolženost v višini 8.300 mio. din. Z velikimi napor, iznajdljivostjo in visoko stopnjo rizika, uspevamo iz meseca v mesec nadoknaditi izgubo s kratkoročnimi krediti. Pri tem nam pomaga Interna banka elektrogospodarstva in premogovništva, Temeljne banke in Združena banka Ljubljanska banka, sklad skupnih rezerv gospodarstva Slovenije, Interesna skupnost elektrogospodarstva in premogovništva, Sekretariat za finance in drugi.

Močna infalacija v preteklih letih je razvrednotila obratna sredstva za zaloge. Realno vrednost obratnih sredstev bi morali povečevati iz ustvarjenega čistega dohodka, namenjenega za poslovni sklad. Tega pa dohodkovni položaj ni dopuščal. Po izračunu, ki je napravljen na osnovi Zakona o zagotavljanju obratnih sredstev, izkazujejo premogovniki primanjkljaj obratnih sredstev v višini 2.091 mio. din, Termoelektrarna pa 743 mio. din. Obe energetske DO izkazujejo primanjkljaj v višini 2.834 mio. din. Primanjkljaj trajnih obratnih sredstev je pomembno žarišče nelikvidnosti, pa tudi povečevanja stroškov za obresti, zato je nujno, da se najde vir za dodelitev dolgoročnih kreditov za trajna obratna sredstva.

Za razrešitev tako perečega ekonomskega položaja v kombinatu menimo, da je treba delovati v več smereh.

— Sprejeti in še intenzivneje izvajati ukrepe za zmanjševanje stroškov, boljšo izrabo osnovnih sredstev, povečevanje proizvodnje in produktivnosti, omejitev in racionalizacija nabav, storitev in materialov ter skrbno planiranje odlivov in prilivov finančnih sredstev.

— Razkorak med lastno ceno in cenami vhodnih faktorjev je postal tako velik, da z lastnimi ukrepi ne moremo razrešiti nastalega slabega dohodkovnega in likvidnostnega položaja. Dolgoročna rešitev je predvsem v taki politiki cen, ki bi dosegla in spremljala indeks porasta cen materialov in storitev. Oblikovanje cen v energetiki naj se začne uresničevati v okviru Interesne skupnosti, tako kot je predpisano z Zakonom o energetskem gospodarstvu SRS. Zvezna administracija pa mora sprostiti oblikovanje cen po 6. členu Zakona o družbeni kontroli cen, in to na osnovi skupnih elementov.

— Kratkoročno zadolževanje dosega tako velik obseg, da je nujno potrebno sodelovanje Združene banke, Komiteja za energetiko, Sekretariata za finance, Interesne skupnosti in tudi drugih republiških organov, da s skupnimi močmi najdemo vire za premoščanje težav v tem letu.

— Primanjkljaj obratnih sredstev v višini 2.834 mio. din je treba čimprej sfinancirati iz energetskih sredstev ali iz drugih virov.

— Skupni prihodek od proizvodnje in prodaje električne energije naj se razbremenijo za tisti del obresti, ki izhaja iz reprogramiranih inozemskih kreditov.

— Nuklearna elektrarna naj se vključi v skupni prihodek kot vsi ostali udeleženci, to je v enak dohodkovni položaj.

— Plačilo električne energije v BiH naj se vključi v delitev skupnega prihodka po enakih osnovah, kot velja za ostale udeležence.

— Odprt je tretman temeljnih organizacij združenega dela elektrogospodarstva in premogovništva v primeru poslovanja z izgubo. Če po zakonu ne bo izjem, bi nastali dodatni problemi. Predlagamo, da se v zakonu omogoči izjema, dokler se oblikovanje cen ne prenese v ISEP.

— Preveriti in spremeniti je treba tarifni sistem cen za prodajo električne energije. V sedanjem položaju se zastavlja dve vprašanji, in to:

Ali je višja in nižja sezona res odraz dinamike stroškov proizvodnje električne energije?

Razmerje cen posameznih vrst potrošnikov je nesprejemljivo za današnje stanje in razvoj proizvodnje in porabe električne energije.

— Učinki varčevanja, povečanje cene in učinki drugih ukrepov pa ne morejo v celoti razrešiti primanjkljaja prihodka za zaključni račun 1986. Zato je nujno sprejeti zakon, po katerem se del stroškov proizvodnje električne energije in premoga pokriva mimo cene, vendar v odvisnosti od porabljene (kupljene) količine električne energije in premoga.

Od zvezne vlade prihajajo namigi, da naj bi s 1.7. letos ukinili maksimiranje cen in bi lahko v drugem polletju nekoliko bolj povečali cene električne energije in premoga. Zamujenega pa ne bomo mogli nadoknaditi v tem letu. Cene premoga in električne energije bodo povečane v juliju in oktobru. Del prihodka pričakujemo od interventnega zakona za pokrivanje dela stroškov reprodukcije.

Zelo velik vpliv ima v ISEP ovrednotena energetska bilanca. Četrty osnutek, ki bo sprejet na skupščini ISEP v juniju, je precej okleščen, zlasti na amortizaciji in obrestih. To pomeni za nas nekoliko boljši položaj pri delitvi prihodka.

Iz navedenega lahko povzamemo, da bo gospodarski načrt in zlasti finančni del težko doseči. Sredi leta je težko dati napoved zlasti za finančni del. Z največjimi napor pri varčevanju in povečanju produktivnosti, z dodatnimi sredstvi po zakonu ter z uporabo rezervnih sredstev v energetiki lahko pričakujemo največ to, da bomo oddali zaključne račune s krito izgubo. Da bi vsaj to dosegli, pa nas čaka trdo delo.

Janko Koritnik

Reševanje težkega finančnega položaja v DO RRPS

Finančni položaj v delovni organizaciji Rudniki rjavega premoga Slovenije je že dalj časa slab, pri čemer se je v letu 1986 stanje še bistveno poslabšalo. V določeni meri se stanje odraža skozi rezultate poslovanja, ki pa so bili v prvem četrtletju 1986 bistveno slabši kot v enakem obdobju preteklega leta. Iz-

kazana izguba v poslovanju za prvo četrtletje v višini 2510 mio. din nam nakazuje, da je nastal v tej višini tudi primanjkljaj lastnih finančnih sredstev že v letu 1986. Primanjkljaj pa se je nad navedeni znesek še povečal na račun povečanja zalog ter drugih odlivov finančnih sredstev (mesečno izdvajanje za

stanovanjsko izgradnjo), ki na rezultate poslovanja v prvem četrtletju še niso bistveno vplivali.

Razreševanje do sedaj prisotne situacije je potekalo v največji meri na osnovi pridobivanja kratkoročnih kreditov. Stanje kratkoročne zadolženosti na dan 16.5.1986 je znašalo za delovno organizacijo Rudniki rjavega premoga Slovenije 5.296 mio din.

Stanje kratkoročne zadolženosti po posameznih temeljnih organizacijah je dokaj različno, na kar poleg tekočih gibanj v gospodarjenju posameznih temeljnih organizacij vpliva tudi prenos obveznosti iz preteklega leta. Pri tem pa kar 87% kratkoročne zadolženosti odpade na temeljne organizacije s področja Zasavja, kar ni ekvivalentno obsegu proizvodnje.

Stanje kratkoročnih kreditov je največje na TOZD RRP Hrastnik, ki ima 35% vseh kreditov, vendar pa so v okviru te temeljne organizacije tudi največje zaloge materiala in surovin.

Glede na do sedaj navedeno je potrebno vzroke za nastalo likvidnostno situacijo iskati v nizki stopnji pokrivanja stroškov proizvodnje, ki tudi pogojujejo poslovanje z izgubo, in v fizičnem ter vrednostnem povečanju zalog materiala in surovin.

Z vidika pokrivanja stroškov proizvodnje ugotavljamo v prvih mesecih leta 1986 20% višje doseganje cen od prodaje komercialnega premoga v odnosu na energetski premog (din/GJ). Razumljivo sta v tem primeru, upoštevajoč tudi v povprečju nepokrivanje stroškovne cene, izguba ter primanjkljaj finančnih sredstev absolutno višja v:

- temeljnih organizacijah z večjo proizvodnjo (P. Hrastnik),
- temeljnih organizacijah z večjo udeležbo energetskega premoga v strukturi proizvodnje (področje Zasavja).

To potrjujejo tudi podatki, saj je stanje kratkoročne zadolženosti vseh temeljnih organizacij v skladu z višino izkazane izgube oziroma večje od te upoštevajoč ostale elemente, ki vplivajo na stanje likvidnosti.

Na likvidnostno situacijo vpliva tudi vrednostno povečanje zalog materiala in surovin, ki je od začetka leta povečano za 26% in znaša preko 2500 mio din. Pri tem naj poudarimo, da je koeficient obračuna zalog zelo nizek in znaša okoli 1,3.

Razreševanje težkega finančnega položaja v delovni organizaciji Rudniki rjavega premoga Slovenije poteka lahko le v smeri razreševanja, odpravljanja in omilitve vzrokov, ki so to stanje ustvarili in so bili že navedeni. Konkretno lahko navedemo ukrepe, ki so bili sprejeti tudi na samoupravnih organih delovne organizacije. V prvi vrsti gre za izvajanje ukrepov, s katerimi bi relativno znižali stroške poslovanja z vidika:

- racionalnejšega organiziranja proizvodnega procesa ter s tem v zvezi zmanjšanja nadurnega dela ter potrebnega novega zaposlovanja,
- izbire cenovno ugodnejših dobaviteljev materiala in opreme, upoštevajoč tudi ostale parametre (kvaliteta, rok),
- zmanjševanja porabe materialov in storitev v proizvodnji ter potrebne obno-

vljivosti oziroma ponovne uporabe le-teh (jekleno podporje),

— kvalitetnejšega opravljanja proizvodnih in drugih storitev z izbiro ustreznejših izvajalcev.

Ti ukrepi bi posredno ali neposredno vplivali na zmanjšanje potreb po finančnih sredstvih.

— Optimizacija in racionalizacija zalog materiala ter možnost oskrbe temeljnih organizacij z materiali v vseh skladiščih DO RRPS je nadaljnja možnost, ki lahko vpliva na omilitev likvidnostnega problema.

— Določitev prioritete ter nabava le najnujnejše opreme iz naslova amortizacije učinkuje le za določen čas in deluje le z zamikom.

— Doseganje ugodnejših plačilnih pogojev pri dobaviteljih oziroma izvajalcih storitev je nadaljnji ukrep, ki bo v določeni meri omilil situacijo.

Posredno seveda učinkujejo in dajejo določene efekte vsi ostali ukrepi, ki prispevajo h kvalitativnemu in kvantitativnemu povečevanju proizvodnje, ki se nanašajo na izboljšanje izkoristka delovnega časa ter povečanje delovne discipline itd.

— Pridobivanje avansov za prodajo komercialnega premoga ter preusmeritev proizvodnje na vrsto premoga, ki je s cenovnega vidika ugodnejša, je nadalj-

nji ukrep, ki bo izboljšal likvidnostno situacijo.

Kljub izvajanju do sedaj navedenih ukrepov pa situacija še zdaleč ne bo razrešena, v kolikor ne bodo izvršeni tudi določeni ukrepi, s katerimi bi povečali prilive sredstev, to je ukrepi na področju povečanja prihodkov za proizvodnjo premoga in za izvajanje drugih dejavnosti. Rast cen premoga ter storitev v okviru opravljanja stranske dejavnosti bo morala slediti rasti cen izdelkov in storitev, ki jih uporabljamo v proizvodnji, zaradi tega bodo izvršeni ukrepi za:

— pridobitev ustrezne cene komercialnega premoga,

— pridobitev ustrezne cene električne energije, kar se bo izkazalo v povišanju stopnje pokritja skupnega prihodka za energetski premog,

— tekoče zasledovanje in uveljavljanje ekonomskih cen za izvajanje storitev in izdelkov dopolnilne dejavnosti.

Do dejanskega uveljavljanja in izvajanja vseh do sedaj navedenih ukrepov pa ne moremo pričakovati, da bi lahko razreševali to problematiko brez dodatnega zadolževanja in bomo tudi na tem področju morali doseči čim ugodnejšo strukturo kreditov (kredit z nižjimi obrestnimi merami) gledano tudi z vidika povečanja stroškov poslovanja.

Zdravko Stradar

Rekli so ...

France Popit, predsednik predsedstva SR Slovenije

Na vprašanje, kako zastaviti naš nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj, je slišati ta čas veliko različnih odgovorov. To samo po sebi ni nekaj slabega, saj je izraz konkretnih materialnih možnosti in splošne ravni razvitosti posameznih okoliš. Pomembno je, da vsi brez izjeme ugotavljamo, da se moramo opreti na lastne sile. To pa na eni strani pomeni, da moramo gospodarneje izkoriščati razpoložljive naravne vire ter geografski položaj Jugoslavije, na drugi strani pa ustvarjalne sile človeka, ki je dejanski agens ustvarjanja novega — torej ne zgolj njegovih telesnih moči, kar se navadno zreducira na zahtevo: treba bo več delati. Seveda je to še kako pomembno v panogah in dejavnostih, ki so — kot pravimo — delovno intenzivne in kjer so ustvarjalne sile človeka — delavca največja notranja rezerva.

Milan Kučan, predsednik CK ZKS

S krizo, s katero smo soočeni, ni konec sveta. Ne sme nas demoralizirati, za nas mora biti izziv in vzpodbuda. Konec bi bilo, če ne bi videli izhoda. Imamo vendar vse, kar potrebujemo, da premagamo krizo. Imamo pamet; imamo dosti jasno dolgoročno strategijo našega razvoja; imamo dolgoročni program ekonomske stabilizacije; imamo ustavo; imamo kongrese; imamo srednjeročni in dolgoročni plan razvoja; imamo voljo, da vztrajamo v bitkah, ki jih zahteva uresničevanje te strategije in te-

ga programa; imamo dovolj ljudi, sposobnih kadrov, neobremenjenih, delavljivih, ki imajo dosti znanja in dosti volje, da se s temi težavami spoprimejo; to so pokazale naše zadnje partijske in delegatske volitve; in imamo tudi realen revolucionarni optimizem, da smo ta boj sposobni dobiti, tudi če bomo kakšno bitko izgubili. Glede tega imamo pozitivne izkušnje. Tam, kjer smo šli v akcijo, kjer smo vedeli, kaj hočemo, ker smo našli ljudi, ki so to bili sposobni speljati, tam nam je uspelo. Za primer naj navedem samo Gorenje, ki je še pred leti bilo eden naših ključnih problemov. Spremenile so se razmere, to moramo upoštevati, manj je sedaj akcije mogoče graditi na zaupanju, na veri. Ljudje hočejo argumente, želijo biti prepričani. Toda, tisto, kar se ni spremenilo, je poslanstvo komunistov, to je in ostaja — spremeniti svet.

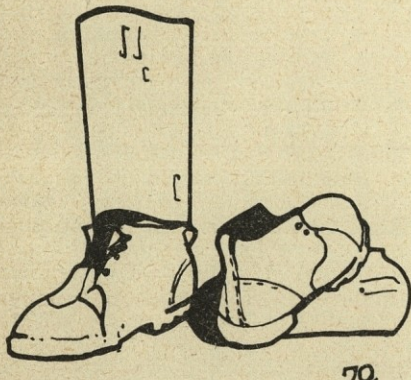
Andrej Marinc, član predsedstva SR Slovenije

»Danes nas tarejo novi problemi, ki porajajo nove naloge. Socialistično samoupravljanje moramo utrditi kot učinkovit sistem družbenih odnosov. Kakovostno delo, znanje, moderna tehnologija in inovativnost, so tiste prvine razvoja, ki smo jih dolžni uveljavljati. In vi, mladi, skupaj s svojimi mentorji, boste nosilci novega preporoda, ki ga prinaša s seboj znanstveno-tehnološka revolucija. Samo z znanjem in kakovostnim delom bomo zagotovili zaposlitev za nove rodove in napredek naši socia-

listični samoupravni in bratski skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. Toda napredek ne pomeni le več dobrin in visok življenjski standard. Za socialistično skupnost so bistveni tudi drugačni cilji, za katere se je vredno boriti in delati. Gre za to, da si izborimo več svobode in demokracije, več človečnosti in kulture v naši domovini. Skupaj z drugimi deželami tega sveta se bomo borili za mir, neodvisnost, enakopravnost in zdrave, bolj humane življenjske razmere.«

Miha Ravnik, predsednik Republiškega sveta ZSS

»V mnogih organizacijah združenega dela se še niso odločili za iskanje notranjih rezerv, kar kaže tudi počasno uveljavljanje dohodkovnih odnosov ter počasno uveljavljanje samoupravnega proizvodnega in poslovnega povezovanja v organizacijah združenega dela. S samoupravnim organiziranjem moramo doseči uveljavljanje družbeno-ekonomskega položaja delavca, da bo le-ta dejansko odločal o pogojih in rezultatih svojega dela v celotni družbeni reprodukciji. V vseh sredinah moramo preveriti našo samoupravno in poslovno organiziranost v skladu z zakonom o združenem delu in prakso, seveda pa to ne pomeni enostavnega ukinjanja temeljnih organizacij združenega dela. Prav tako ne smemo dovoliti, da bi nam zmanjšana materialna osnova zmanjšala tudi samoupravno odločanje, ravno nasprotno! Čim manjša je materialna osnova ta trenutek, tembolj kvalitetno mora biti odločanje o njej.«

70.

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda

Leto za letom se zbirajo borci NOV, aktivisti OF, delovni ljudje in mladina ob dnevu vstaje, da bi oživel spomine na narodnoosvobodilni boj in revolucijo ter na vse napredne sile naše družbe, ki so čvrsto povezane in so enotne spremenile podobo Jugoslavije ter ustvarile najslavnejše dni naše zgodovine.

Proslave, ki jih za dan vstaje slovenskega naroda prirejajo po vsej Sloveniji, preraščajo v množično srečanje predvojnih revolucionarjev, borcev in aktivistov OF in NOV z mladino, ki predvzema nase breme in odgovornost pri nadaljnjem razvoju naše samoupravne socialistične družbe, katere temelje smo postavili v letih boja proti fašizmu in domačim izdajalcem.

S proslavljanjem teh zgodovinskih dogodkov se znova oziramo na prehojeno pot, da bi se še bolj okrepila zavest in spoznanje vseh, kako pomembna je bila za življenje ljudi socialistična revolucija in kako velik je bil delež ljudi, ki so na svojih ramenih nosili breme revolucije. Bolj ko se oddaljuje zgodovinski dogodek od nas, pomembnejši postajajo v naši zavesti spomini na veličino revolucionarnega boja jugoslovanskih narodov proti fašizmu in domačim izdajalcem.

Kako velik je bil delež revirjev v narodnoosvobodilnem boju pričajo naslednji podatki: v NOB je sodelovalo 8500 ljudi, od tega je bilo okrog 5000 borcev v enotah partizanske vojske, 3500 pa jih je sodelovalo kot aktivisti osvobodilne fronte v okupatorjevem zaledju. V boju proti fašizmu je padlo 1607 žrtev iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika. Te žrtve ne morejo in ne smejo biti nikoli pozabljene.

Letom hudih bojev so sledila leta obnove in izgradnje. V zadnjih 40 letih se je spremenilo življenje naših ljudi. V združenem delu delavcev, kmetov in vseh delovnih ljudi se danes v pogojih samoupravljanja razvija nova humana socialistična družba, krepí se bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije in krepí obrambna moč naše države. V tem razgibanem življenju in delu pa imajo zopet svojo zgodovinsko mesto borci revolucije.

Njihovo delo pri obnovi in izgradnji je

neprecenljivo in jim damo lahko vse priznanje za njihovo zgodovinsko delo pri uresničevanju ciljev naše revolucije. Zavzetost borcev za novo družbo, za zmago delavskega razreda, je bila podlaga mnogim delovnim akcijam naših občanov in mladine.

V tem trenutku so v ospredju naslednje temeljne naloge:

Krepitev in stabilizacija gospodarstva in s tem povezan položaj delovnega človeka, ki mora v celoti obvladati sredstva in plodove svojega živega in minulega dela, dosledno razvijanje političnega sistema socialistične demokracije, hitrejšo demokracijo vseh oblik odločanja in vodenja, krepitev obrambne moči in samozaščite in dosledno izvajanje načel neuvršene zunanje politike.

Vzroki za sedanja neugodna gospodarska gibanja so znani. Začrtanih nalog, od česar je odvisna naša učinkovitost, in gospodarskih ciljev nismo izpolnili v celoti, zlasti tistih, ključnih, ki vodijo k stabilizaciji. Izgubili smo orientacijo in dopustili divjanje cen. Prišli smo do takšnih neskladij, ki nam onemogočajo, da se še naprej obnašamo in živimo kot doslej. Storit moramo vse, da bodo gospodarski tokovi v skladu s sprejeto politiko. V sklepih predsedstva SFRJ je poudarjena odgovornost do dela na vseh ravneh od funkcionarjev v federaciji do delavcev za stroji. Znano je, da so doslej le malokateri odgovarjali za zgrešene investicije in neizpolnjevanje dolžnosti na delovnih mestih. Ko so se borci med vojno pogovarjali o življenju po osvoboditvi, so bili še zelo mladi in neizkušeni. Bili pa so polni idealov, ne da bi vedeli, kako težka in zapletena je pot njihovega uresničevanja. Zdaj smo bogatejši za marsikatero spoznanje, ko se srečujemo s težavami boja za hitrejši razvoj in nas življenje postavlja pred vedno večje preizkušnje. Toda tisto, kar je borcem dajalo moč, velja še danes. Takrat so se zavedali, da jim nihče ne bo podaril svobode in da si jo morajo ne glede na žrtve izboriti sami. Prav tako bi lahko rekli danes, nihče nam ne bo podaril blaginje in napredka, ustvariti si ga moramo sami.

Janez Oberžan

Na površinskih kopih Blate in Ojstro — ureditev površin po končanih izkopih

Pri urejanju površine na eksploatacijskem področju leta 1971 so bili ugotovljeni izdanki premoga, katerih količina ni bila znana. Z ozirom na večje potrebe po premogu in slabe montangeološke pogoje v jami smo pričeli razmišljati o možnosti odkopavanja ostankov premoga s površinskim kopom.

Oktobra 1980 je bilo na seji KOVTOP dogovorjeno, da se prične z izdelavo odvoznih poti, raziskavami in odkrivanjem premoga. Z navedenimi deli smo pričeli novembra 1980.

Raziskave odkrivanja pridobivanje premoga se je izvajalo po projektu »Odkopavanje premoga — Površinski

kop Ojstro 80«. Po tem projektu naj bi pridobili cca 30.000 ton premoga. Pri raziskavi oziroma odkrivanju pa se je pokazalo, da so zaloge premoga precej večje, kot je predvideval projekt. Za pridobitev dovoljenja za nadaljnje pridobivanje premoga je bil izdelan aneks k navedenemu projektu. V aneksu je obdelano pridobivanje dodatnih količin premoga, razmerje premoga proti jalovini (1:3,6), odvodnjavanje in izravnava površine med eksploatacijo premoga in po njej. Do konca maja 1986 smo pridobili 159.687 ton premoga. Urejanje površine se izvaja istočasno z odkopavanjem od vzhoda proti zahodu.

Z odkrivanjem in pridobivanjem premoga se pomikamo od vzhoda proti zahodu, da jame, ki nastajajo pri odkopavanju premoga, sproti zasipavamo, tako da smo vzhodni in južni del pridobivalnega prostora že uredili. Po končanem odkopavanju (predvidoma 1987) bomo zasuli še zadnji, zahodni del pridobivalne jame. Končno se bo na izravnanim delu uredil sistem jarkov za odvodnjavanje, tako kot je zahtevano v navedenem aneksu. S čim bomo površino zasidali ali zasejali, bodo na podlagi kvalitete zemljišča in upoštevanju, da bomo na tem mestu okoli 300 m nižje še jamsko odkopavali premog, določili za to ustrezni strokovnjaki.

Dnevni kop »Blate«

Iz tega razloga kot na DK Ojstro smo pričeli odkrivati in odkopavati premog na dnevnem kopu Blate leta 1981. Premog smo odkopavali v letih 1981-1984 na podlagi rudarskega projekta »Raziskave ostankov premoga na področju lokalnosti Blate«. Pri raziskavi in istočasnem izkopu premoga smo ugotovili precejšnje zaloge premoga. Zato je bil izdelan rudarski projekt »Odkopavanje premoga na površinskem kopu Blate, po katerem odkopavamo premog od leta 1984. Do vključno maja 1986 smo pridobili 105.428 ton premoga.

Odkopavanje premoga se je pričelo

na koti 524 in se je pomikalo ob abscisi +O proti zahodu po strmini terena navzdol do kote 410. Z odkopavanjem premoga je nastal usek različnih globin v dolžini okoli 600 m in širini v zgornjem delu od 50 do 100 m. Ta usek smo delno zasipavali z materialom, ki smo ga odstranjevali pri odkrivanju premoga, vendar je ta usek v pretežni meri še nezasut. Po oceni sedanjega stanja glede zaloga premoga bo verjetno odkopavanje premoga na dnevnem kopu Blate končano v letu 1986.

Po razgovoru s predstavniki KOP Hrastnik bo ta usek zasut z odpadki

(smetmi). Za odlaganje smeti je naročilo Komunalno obrtno podjetje Hrastnik projekt, ki bo obdelal količino, ki jo bo možno odložiti v ta usek, strmino odlagališča (vzhod-zahod), drenažo in odvodnjavanje, prekrite odpadkov z določeno debelino zemlje in še nekatere druge elemente, ki jih zahteva odval. Na rudniku bomo zahtevali, da se obravnava področje (pobočje) uredi tako, kot zahteva zakon o rudarstvu.

Prizadeto zemljišče bomo po odkopavanju z DK Ojstro in Blate skušali urediti tako, da se bo približalo zahtevanim ekološkim elementom.

Jože Vidmar

V DO TET na bloku 4 zaključujemo z remontnimi deli

Po elektroenergetski bilanci za leto 1986 je bil remont bloka 4 (125 MW) planiran od 1. maja do 15. junija 1986. Remontna dela na posameznih sklopih naprav so bila planirana v normalnem obsegu, s tem da je bilo na turboagregatu planirano le odpiranje nizkotlačnega dela turbine zaradi pregleda, predvsem zadnjih vencev lopatic glede stanja stelitov. Na turboagregatu je bilo seveda poleg tega planirano tudi odpiranje in popravilo ležajev, kontrola in eventualna korektura linije rotorjev, pregled in popravilo vodil turbine, pregled in popravilo regulacije itd.

Na kotlu je bil v planu glavni poudarek na kurilnih napravah, kotroli novega dela kotla — uparjalnika ter stikov gorilniki — kotel, sesalne line kotla, pregledu in popravilu armature kotla in še ostalih naprav.

Pri izvajanju remonta smo se predvsem naslonili na svoje lastne sile, saj smo planirali večino del opraviti z našimi delavci. Poleg tega pa smo seveda za nekatera specifična dela planirali tudi tuje izvajalce: Hidromontažo Maribor, Jugoturbino Karlovac, Rade Končar, Metalles Radeče, KIP Ljubljana, Termiko Ljubljana, KOP Hrastnik, ZGD Beton — Trbovlje, Litostroj Ljubljana, Strojno fakulteto Ljubljana, STT Trbovlje, Turboinštitut Ljubljana in še nekatere manjše izvajalce. Poleg tega pa smo planirali tudi izvajalce iz tujine, in to predvsem za zagonške gorilnike (na kurilno olje) napajalne črpalke, varnostne ventile in izpihvalnike v kurišču.

V povprečju je bilo na remontu prisotnih dvesto delavcev DO TET in sto delavcev ostalih firm. Dela so se odvijala po planu in kmalu se je pokazalo, da celo remont lahko nekoliko skrajšamo, glede na to, da je od konca remonta v letu 1985 do pričetka remonta v letu 1986 preteklo

manj kot eno leto (7 mesecev) in ne bi bilo smotno, da bi bil obseg remontnih del za posamezne naprave tako obširen kot normalno v prejšnjih letih.

Nekaj težav smo imeli le z rotorjem nizkotlačnega dela turbine, kjer so meritve pokazale, da so stelitne zaščite na nekaterih lopaticah odletele oziroma so na nekaterih drugih slabše pritrdjene. To smo nato sanirali, tako da zaradi tega nismo bistveno zamudili skrajšanja roka končanja remonta. Tlačni preizkus kotla smo naredili 29.5.1986 v dopoldanskih urah. Prvič pa smo kotel zakurili zaradi sušenja obzidja kotla 5.6.1986. Remont je bil praktično končan 8.6.1986. Dne 9.6.1986 smo izvedli predpisane preizkuse na turboagregatu, turbini in nastavili varnostne ventile, ob 19.21 pa smo

blok sinhronizirali na omrežje, tako da je praktično od tega časa dalje na bloku 4 konec remonta. Tako smo skrajšali remont za pet dni. Čeprav trenutno ni pomanjkanja električne energije (dosti dežja), pa je seveda skrajšanje dobrodošlo, ker s stavljanjem v obratovanje sistem pridobi na zanesljivosti, predvsem na 110 kV napetostnem nivoju, na Dolenjskem je boljša preskrba s kvalitetno energijo in velike zaloge premoga, ki so se nakopičile na deponiji premoga, bomo začeli porabljati, kar bo omogočilo, da proizvodnja premoga ne bo motena. Problemu proizvodnje premoga in zaloga oziroma deponiranju smo namenili v letošnjem remontu veliko časa. Dinamika porabe in dobave premoga za obdobje 1—5 je sledeča:

		I.	II.	III.	IV.	V.	I—V
Dobava (ton)	plan	60.000	60.000	60.000	50.000	40.000	270.000
	real.	66.600	64.650	72.736	47.780	43.797	295.568
Poraba (ton)	plan	82.000	72.000	61.000	61.000	0	276.000
	real.	76.966	43.262	81.618	53.394	0	254.348
Zaloga (ton)	plan	64.000	52.000	51.000	40.000	80.000	80.000
	real.	75.270	96.658	87.781	82.167	125.964	125.964
Proizvod. GWh	plan	62	55	50	50	0	207
	real.	67	38	73	47	0	225

Iz tabele je razvidno, da je bilo v prvih petih mesecih dobavljeno v TET 25.000 ton premoga več, kot je po planu, da je bila poraba premoga za 21.000 ton manjša, kot je po planu, kljub temu, da smo prekoračili plan proizvodnje za 18 GWh. Zaradi tega je tudi narasla zaloga premoga konec maja na 126.000 ton, kar je zgornja dopustna meja, in so se zaradi tega, predvsem v času deževja, že začele težave. Čeprav smo imeli pripravljeno

varianto, da s kamioni odvažamo premog z deponije, če bo potrebno, tega ni bilo treba. Glede na vse te težave, ki nastanejo ob remontih, ali po daljših zaustavitvah zaradi proizvodnje oziroma deponiranja premoga, bo treba čim prej zgraditi deponijo premoga v Lakonci, če hočemo, da se tem težavam v bodoče izognemo.

Leopold Jamšek

Izvajanje raziskovalnih programov na področju rudnika Senovo

Glavno pridobivalno področje jame Senovo je polje Zakov. To je premoški sloj, razvit na dolžini okrog 650 m s širino do 35 m in strmo pada proti jugu pod kotom okrog 70°. Proti vzhodu se

sloj izklinja in ponovno pojavi kot premoška leča v opuščenem polju Dol. Medtem ko trenutno poteka odkopavanje premoga v polju Zakov med koto 122 in koto 102, je bilo odkopavanje v

polju Dol ustavljeno leta 1968 na koti 147.

Zadnje raziskave v polju Zakov so bile v letu 1976. Izvrtanih je bilo osem vrtin iz jame s kote 132, s katerimi je bilo

ugotovljeno, da se premoški sloj v globino nadaljuje v približno enaki debelini.

V polju Dol so zadnje raziskave izvajali v letih 1983 in 1984. Izdelana je bila raziskovalna proga na koti 132 in iz nje izviranih osem vrtin. Raziskava je potrdila domnevo, da se promoška leča v polju Dol nadaljuje v globino vsaj še do kote ± 0 .

V letu 1984 je potekala tudi raziskava opuščenega polja Srebotno, ki leži v zahodnem podaljšku jame Senovo. S tremi vrtinami s površine je bilo sicer dokazano, da se promoška leča, ki so jo nekdanje odkopavali, v globino nadaljuje, a so ugotovljene zaloge skromne.

S ciljem, da se ugotovijo perspektivne lokacije na širšem področju premogonosnih oligocenskih plasti v okolici Senovega, je v letu 1985 potekala površinska struktura obdelava na področju zahodno od jame. Zaključno poročilo sicer še ni izdelano, vendar je raziskava že dala nekaj novih podatkov, predvsem glede tektonike ozemlja.

Jama Senovo je v polju Zakov odprta do kote 52, s čimer je zagotovljena kontinuiteta odkopavanja približno do leta 1992.

Čimprej bi bilo potrebno pristopiti k odpiranju jame do kote ± 0 , kar se zaenkrat smatra za še upravičeno s sta-

lišča gospodarnosti. Pred tem je potrebno z raziskovalnim vrtanjem ugotoviti konture premogovega sloja na koti ± 0 in potrditi zaloge in kvaliteto premoga. Izvedba te raziskave je predvidena v tekočem letu. Po programu raziskav planiramo 12 vrtin in izdelavo potrebnih komor. Od tega so že izdelane tri komore in izvrtni dve vrtini. Ugotovljeni strukturni podatki se ujemajo s prognostičnimi profili.

V okviru raziskav opuščenega polja Dol je za letos predvidena izdelava raziskovalnega hodnika na koti 52 v dolžini 350 m. Hodnik bo v celoti potekal po litavskem apnencu in bo imel tudi pomembno odvodnjevalno vlogo v vzhodnem delu polja Zakov. Iz hodnika so še v tem letu predvidene raziskovalne vrtine za ugotavljanje zalog pod koto 52 v vzhodnem delu polja Zakov in v naslednjem letu v polju Dol z vmesnim področjem med poljema Zakov in Dol. V tem letu je od predvidene dolžine izdelanega že 130 m raziskovalnega hodnika.

Po srednjeročnem programu raziskav se v naslednjem letu poleg raziskav v polju Dol predvideva še izdelava dveh vrtin na področju Srebotnega. Vrtini bosta predstavljali nadaljevanje raziskav iz leta 1984 v večjo globino. Na tem področju pričakujemo do 40.000 ton zalog.

V naslednjih letih, do leta 1990, naj bi

na osnovi rezultatov površinske strukture obdelave področja zahodno od jame Senovo z vrtinami raziskali premogonosne oligocenske sedimente na najbolj perspektivnih lokacijah. Izdanki produktivnega oligocena se pojavljajo tudi vzhodno od Senovega, vse do Podsrede. Tudi za to področje je predvideno, da bi ga v tem srednjeročnem obdobju detajlno površinsko geološko obdelali. Ker so zaloge na ožjem področju jame Senovo dokaj dobro poznane in je nadaljnje odpiranje možno le v večje globine, je iskanje morebitnih novih zalog v širši okolici toliko pomembnejše.

Normalno izvajanje raziskovalnih programov je resno ogroženo zaradi visokih cen raziskovalnih del ob istočasnem hudem pomanjkanju finančnih sredstev. Dela, financirana iz prve tranše sredstev za raziskave v tem letu, so skoraj v celoti opravljena. Od planiranih sredstev ni zagotovljena niti polovica, ob tem da so, npr. cene jamskega vrtnja štirikrat višje od planiranih. Če ne bo zagotovljeno normalno financiranje raziskovalnih del, bo resno ogrožen razvoj in v nadaljnji perspektivi celo eksistenca Rudnika Senovo, kajti temeljite raziskave so nujni pogoj za vsaka odpiralna dela in s tem za proizvodnjo.

Simon Humar

Priprave na rekonstrukcijo turbine 4 v DO TET

Oprema tlačnega dela kotla, parovodi in ohišja turbine so bila leta 1965 dimenzionirana glede na dopustne obremenitve z upoštevanjem staranja materialov po takratni tehnološki stopnji razvoja za 100 000 obratovnih ur. Pred iztekom tega časa oziroma po 85 000 obratovnih urah so se na podlagi programa revitalizacije naprav bloka 4 (125 MW) v letih 1984 in 1985 izvajale diagnostične raziskave najvitalnejših elementov, ki so izpostavljeni visokim temperaturam in tlakom, z namenom, da se ugotovi dotrajanost opreme oziroma nujnost zamenjave posameznih elementov ter ugotovi nadaljnja življenjska doba bloka kot celote. V ta namen je bila tudi omenovana strokovna komisija za izpeljavo popravila kotla in za oceno obratovalne usposobljenosti bloka 125 MW, ki je prvo zadolžitev, t. j. obsežnejše popravilo uparjalnika kotla OP 380 b, uspešno izvedla v letu 1985. Blok je poleg popravila uparjalnika pridobil tudi na povečanju moči od 105 na 115 MW.

Nadaljnji obsežnejši pristop k obnavljanju naprav in uredničenju izsledkov profilaktičnih raziskav so priprave za popravilo turbine TK 120/11. V ta namen smo iskali ponudbe od firme KWU iz ZRN, firme STORK z Nizozemske in od firme ZAMECH s Poljske. Zadnji dve imata tudi pridobljeno licenco izdelave teh turbin od firme A. E. I. oziroma Metropolitana — Vickers iz Anglije, ki je ta tip turbine razvila že pred drugo svetovno vojno.

Od vseh treh morebitnih producentov dokumentacije je najprimernejša dob-

ljena tehniška ponudba Zamecha s Poljske, ki zajema celoten obseg modernizacije turbine tega tipa. Ta ponudba je izdelana na osnovi obdelave pripomb uporabnikov teh turbin z eksploatacijo okrog dvajsetih let in z okoli 100 000 obratovnimi urami.

Matična firma iz Zamecha s to modernizacijo zagotavlja naslednje pridobitve:

- podaljšanje življenjske dobe turbine in pomožnih naprav,
- boljšo prilagodljivost moči glede na potrebe elektroenergetskega sistema,
- boljše dinamično stanje,
- stabilnejšo regulacijo,
- tesnost zunanjih tesnil pri zagonu turbine,
- lažji zagon in obratovanje turbine,
- podaljšan čas obratovanja med dvema remontoma,
- krajši čas in obseg remontov na TAG.

Za doseg vseh teh pridobitev je v ponudbo zajet naslednji obseg posameznih sklopov, ki jih nameravamo zamenjati oziroma rekonstruirati:

- ohišje srednjega tlaka turbine,
- ležajnik med visokim in srednjetačnim delom turbine,
- parne tesnilke,
- hitrozaporne ventile za srednji tlak,
- regulacijska ventila visokega tlaka s servomotorjema,
- zagonski sistem,
- spremembe pomožnih sistemov (vakumski sistem, oljni sistem in sistem tesnilne pare).

V kompletnem predloženem obsegu zamenjave sklopov odpadejo parne tesnilke, ki smo jih že vgradili, vgraditev opreme, ki omogoča zaganjanje turbine preko srednjetačnega dela turbine zaradi preobsežnih predelav glavnih parovodov, ter vgraditev zagonskega sistema z dokaj zastarelo oljno hidravlično koncepcijo.

Kot najpotrebnejši obseg je sigurno zamenjava enojnega z dvojnimi ohišjem srednjetačnega dela turbine in zamenjava ležajnika med nizko ter srednjetačnim delom. Omeniti je potrebno, da je ohišje na srednjem tlaku turbine že na meji iztrošenosti in ga je sicer že zaradi tega potrebno zamenjati z novim.

Jugoturbina iz Karlovca je pri Zamechu v preteklem letu kupila tehnično dokumentacijo in licenco za izdelavo opreme modernizacije turbine TK 120. Zaradi pocenitve izdelave modela smo pri Jugoturbini skupno naročili odlitke za ohišja srednjega tlaka turbine, t. j. za TE Plomin in TE Trbovlje, ki ga bo mogoče plačati z dinarskimi sredstvi, kljub temu, da se okrova odlijejo v ČSSR.

Izpeljava popravila turbine je predvidena v letu 1988, v kolikor bo do takrat izgotovljena vsa oprema. V razgovorih s predstavniki Jugoturbine smo tudi zahtevali, da se v planih izvajanja del zaradi specifičnosti rudarjenja predvidi demontaža in montaža turbine, ki bo od štiri do pet mesecev.

Na podlagi predvidene izgradnje novega bloka TE-TO Trbovlje 3 in podaljšane življenjske dobe obstoječega blo-

ka slednjega predvidevamo usposobiti za rezervo oziroma oskrbo najnujnejših porabnikov toplotne energije ob morebitnem izpadu projektiranega toplotnega bloka 200 MW. Načrtov, ki jih zahteva uporaba turbine TK 120 za toplifikacijo,

Jugoturbina nima in jih bo potrebno naročiti pri Zamechu v Poljski, pri projektiranju bloka 200 MW TE-TO Trbovlje 3 pa bo potrebno lokacijsko upoštevati vso opremo, ki jo bo zahtevala toplifikacija turbine TK 120.

Janez PERGER

Odkopavanje z odkopnim strojem EICKHOFF ESA 60 L v jami Ojstro

Odkopni stroj Eickhoff ESA 60 L smo vgradili na široko čelo Terezija II polja — sever, na koti 150. Pred vgraditvijo stroja smo na čelu napredovali z razstreljevanjem, premog iz podkopnega dela čela pa nakladali s stranskoisnim nakladalcom Salzgitter v prvi transporter.

Široko čelo je podgrajeno z 32 sekcijami Becorit. Odkopavamo s sistemom premika SHP »korak nazaj«, kar omogoča takojšnje zavarovanje stropa po rezanju zgornje line podkopa. Odkopni stroj je montiran na težki odkopni transporter (TOT-1), ki služi za transport premoga, pridobljenega iz podkopnega dela odkopa. Ta transporter nam je povzročal v času odkopavanja veliko težav. Za premog, pridobljen iz nadkopnega dela čela, pa se uporablja DVT 491.

Odkop je lociran na koti 150 v severnem delu Terezija II polja. V čelni steni so se pojavljale silificirane krovne samice ter kamnite plošče, dobeline do treh metrov. Čelna stena in strop odkopa sta bila na posameznih odsekih krhkljiva in nestabilna. Dolžina odkopa je 55 m, višina etaže 8 m, smerna dolžina odkopavanja pa je znašala v času vgraditve stroja 100 m. Glavni namen vgraditve stroja je predvsem povečanje napredkov, kajti s hitrim napredovanjem in kontroliranim pridobivanjem zmanjša-

mo možnosti vdorov vode in blata iz starega dela. Pri odkopavanju višjih etaž tega dela polja je vedno prišlo do izrivov blata, na koti 160 kar enajstkrat, na odkopu sta ostala dva transporterja DVT 491 in ena sekcija Marrel Hydro, na koti 170 pa je v blatu ostalo devet sekcij podporja Salzgitter. Drugi namen vgraditve stroja glede na majhno smerno dolžino pa je uvajanje posadke na odkopu na način dela s kombinacijo odkopni stroj Eickhoff ESA 60 L — podporje Becorit kakor tudi humanizacija dela na odkopu.

Pred pričetkom odkopavanja z odkopnim strojem je bil izdelan planogram dela, predvidene so delovne faze in tehnologija odkopavanja. S planogramom so bili seznanjeni vsi nadzorniki na odkopu, tretjinski nadzorniki in poslovodja. Predviden je bil dnevni napredek 1,5 m na dan oziroma dva reza po 0,75 m pri optimalni obložitvi odkopa, ki naj bi bila sledeča:

- upravljanje s strojem — 1 rudar,
- zavarovanje stropa, predstavitev sekcij — 3 rudarji,
- delo na križiščih — 4 rudarji,
- nadkopno pridobivanje — 2 rudarja,
- strežaj transporterjev — 1 rudar,
- strelec na odkopu — 1 rudar,
- priprava materiala — 2 rudarja.

SKUPAJ: 14 rudarjev.

Te obložitve zaradi pomanjkanja kopačev in veliko pripravljanih del nismo dosegali. Povprečna obložitve na odkopu je znašala sedem do osem mož na izmeno. V času obratovanja odkopnega stroja je čelo napredovalo v 63 delovnih dneh pri povprečni obložitvi 21 do 24 mož na dan za 60 m.

— povprečni napredek je bil — $n = 1 \text{ m/dan}$,

- dnevna proizvodnja — $q = 570 \text{ t/dan}$
- dosežene storitve — 24 t/moža ,
- produktivnost sloja — $11,6 \text{ t/moža}$,
- produktivnost čela — 12 t/m dan ,
- obložitev na m^2 čela — $0,43 \text{ dnine/dan}$.

Vzrok za nedoseganje planiranih napredkov je predvsem v pomanjkanju kvalificirane delovne sile (kopačev) na odkopu. Na napredke so vplivali zastoji, ki so znašali v času opazovanja 28% celotnega efektivnega delovnega časa. Dne 22.04.1986 pa je prišlo do izriva glavnega materiala, in sicer cca 50 m^3 . V tem predelu je bilo pridobivanje prepo vedano ter forsirano podkopno napredovanje, tako smo nevarni predel sloja odkopavali brez večjih težav. Največji procent zastojev so predstavljali zastoji pri polnišču ter zastoji zaradi transportne mehanizacije. Na odkopu pa so kontinuirano delo odkopnega stroja motile kamnite plošče, ki jih je bilo potrebno razstreljevati.

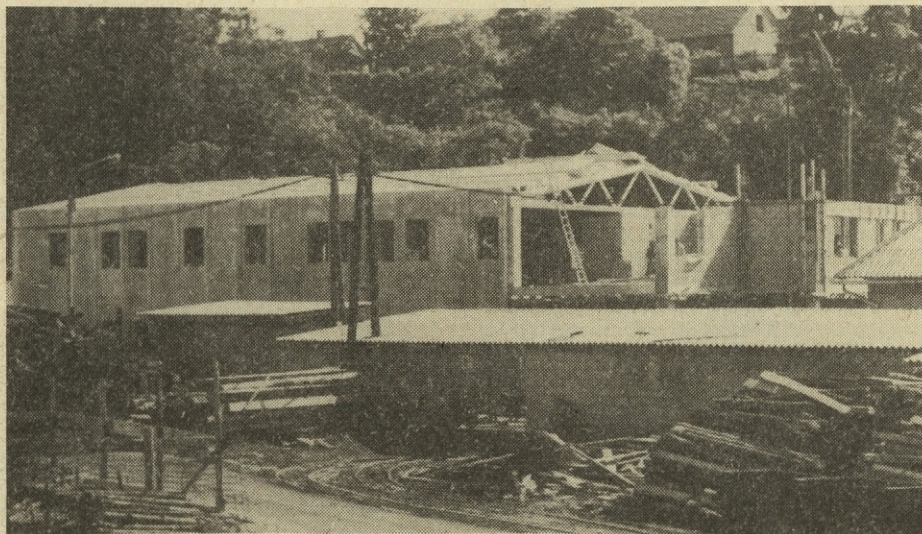
Poizkusno odkopavanje je pokazalo, da je možno s kombinacijo odkopni stroj Eickhoff ESA 60 L ter podporjem Becorit doseči dobre odkopne rezultate. Pokazalo je, da bo možno z optimalno obložitvijo na odkopu doseči optimalne napredke za odkopno metodo vertikalne koncentracije 30 — 35 m na mesec. Takšni napredki nam zagotavljajo večjo varnost, zmanjšanje odkopnih pritiskov na čelu ter tudi večjo dnevno proizvodnjo.

Matej Pavčnik

Izvajanje del za tuje naročnike v TOZD IMD

Naj ne bo odveč, da omenim, da je bil nastanek DO IMD pogojen z optimalno izkoriščenostjo kapacitet na področju celotne ESD v SOZD REK, to je na predpostavki, da se proste kapacitete koristijo za izvajanje tistih opravil v SOZD REK, ki ne obremenjujejo tekočega poslovanja in koriščenja prostih kapacitet izven te asociacije. Osnovnih konceptov združevanja ESD v preteklosti v SOZD REK nismo realizirali, to je, da bi se nekatera opravila združila oziroma opravljala v DO IMD, saj so lokalistične težnje, razlike pri pridobivanju dohodka in drugi pristopi, ki ne temeljijo na stroškovnem principu, omogočili, da je organiziranost IMD ostala v prvotni obliki oziroma nespremenjena, to je, da del dohodka pridobiva z izvajanjem del v okviru SOZD REK, del dohodka pa izven njega.

Tendence izvajanja del kažejo iz leta v leto na povečevanje deleža dohodka, ki se ustvarja izven SOZD. Ne bom razpravljal, zakaj se izvajajo dela v čedalje

Na prostoru tozd Rudnika Trbovlje grade na mestu, kjer je včasih stal sindikalni dom, katerega so pred kratkim porušili, nov proizvodno tehnični objekt.

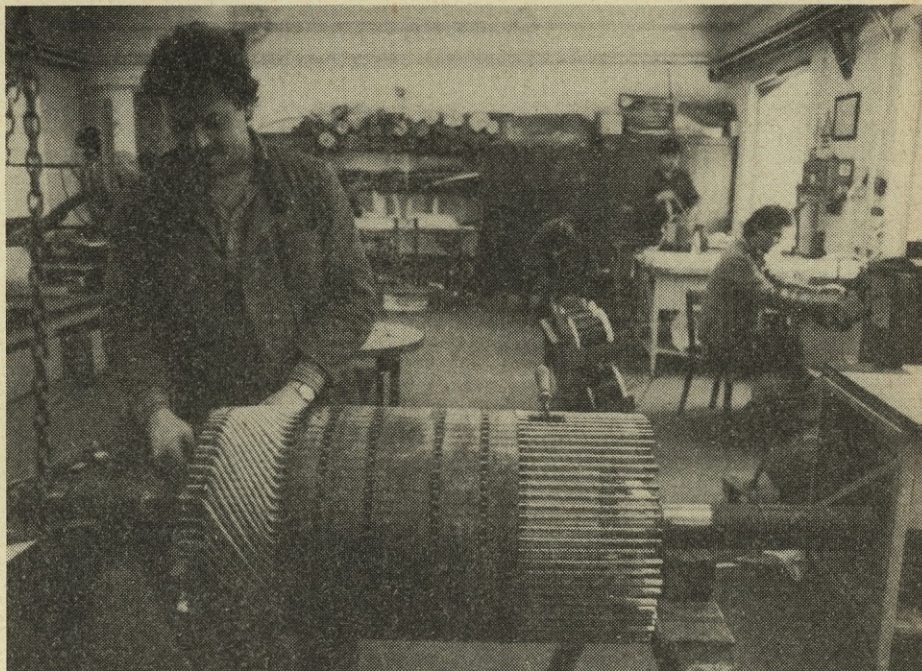
(Foto: B. Klančar)

večjem obsegu izven SOZD, ker ni namen in mesto za razglabljanje tovrstne problematike na tem mestu, ampak naj vsakdo razmišlja, kaj je odraz takemu stanju, ki ni v interesu delavcev TOZD IMD. Dejstvo je, da se čedalje bolj odstopa od osnovnega koncepta o združevanju tistih dejavnosti, ki jih je možno bolj racionalno izvajati, če se opravljajo združena na enem mestu ob boljši organizaciji dela in tehnično tehnološki opremljenosti. Predvidevamo, da se bo delež opravljanja storitev izven SOZD še povečal, saj si vsak TOZD rudnikov v Zasavju gradi sodobne delavniške prostore, kjer bodo izvajali tista opravila, ki bi se na osnovi dogovora ob ustanovitvi DO IMD in nadaljnjih dogovorov v raznih komisijah, ki so bile v ta namen določene, izvajala v DO IMD.

Z zadnjo reorganizacijo energetskega gospodarstva in SOZD REK v njem je bila ukinjena DO IMD in pripojena k DO RGD kot TOZD, vendar v povezovanju s TOZD-i DO RGD do danes še ni prišlo do povezav v cilju kompleksnejše ponudbe, ki je bil eden od glavnih argumentov za združevanje DO IMD z DO RGD.

Vsa navedena dejstva in izkušnje, ki si jih je IMD pridobila v večletnem obstoju, kažejo, da se je nujno potrebno povezovati s podobnimi dejavnostmi izven SOZD na osnovi družbene delitve dela ter se prilagajati tudi drugim zahtevam, ki jih narekujejo ekonomske zakonitosti, med katere sodi tudi uvajanje tehnologije in sodobne organizacije dela. Poslovna politika v SOZD REK ni dala v preteklosti osnov za sodobno vključevanje v navedene tokove.

Danes izvaja IMD dela na področjih izdelovanja investicijske opreme direktno ali pa kot podzi dizvajalec z različnimi DO. Posebno ugodno sodelujemo s STT kot nosilcem razvoja strojne dejavnosti v

Previjanje elektromotorjev v delavnici DE Elektroindustrijska montažna dejavnost v do RGD — tozd IMD.

(Foto: B. Klančar)

Zasavju, pa naj si bodo kot komplemen tarne dela ali storitve. Dobro sodelujemo tudi s poslovno skupnostjo RUDIS v kompletni ali delni izdelavi objektov in z drugimi DO, predvsem pri večjih remontih in havarijah.

Z izboljšano organiziranostjo tehničnih služb oziroma priprave dela smo občutno sposobnejši opravljati bolj zahtevna opravila, kar nam daje nove možnosti za še širše vključevanje v družbeno delitev dela, na kar smo primorani, če hočemo obstajati v tolikš-

nem številu in ustvariti planirani dohodek.

Pri tem pa naj poudarim, da je interes IMD še vedno, da se v čim večji meri vključujemo v opravljanje storitev v SOZD REK, ne pa izven njega, vendar na osnovi dohodkovnih in drugih povezav, ki trajnejše povezujejo medsebojne poslovne odnose in vodijo v racionalnejše opravljanje storitev.

Mihael Eržen

Vpis na Srednjo šolo rudarske usmeritve

Za šolsko leto 1986/87 je Srednja šola rudarske usmeritve Zagorje ob Savi razpisala 150 vpisnih mest v VIP Rudar in rudarski tehnik, 120 vpisnih mest na Srednji šoli rudarske usmeritve v Zagorju ob Savi in 30 vpisnih mest v DE Srednje šole kovinarske in elektrotehnične usmeritve v Krškem.

Akcija vpisa je zajemala sledeče:

— Naš svetovalni delavec je prisostvoval roditeljskim sestankom z učenci 8. razredov na vseh OŠ v Zasavju in jim predstavil VIP Rudar in rudarski tehnik, pogoje vpisa, pogoje za napredovanje...

— Na šoli smo izvedli 7. in 8. marca letos informativna dneva, ki sta privabila 32 učencev iz bližnje okolice. Zbranim učencem smo z besedo in sliko predstavili vzgojno-izobraževalni program, potek šolanja, štipendiranja možnosti zaposlitve...

— Opravili smo informativne razgovore na OŠ Litija, Šmartno pri Litiji, SIS za zaposlovanje v Ilirski Bistrici, v Rudniku urana Žirovski vrh in v nekaj mestih v BiH.

Ob dnevu, zaključenem za prijave, seje za Srednjo šolo rudarske usmeritve

opredelilo 28 učencev (2 dekleti), zato smo na PIS za rudarsko in geološko usmeritev vložili zahtevek za podaljšanje roka za vpis do 31.8.1986.

V juniju pričakujemo še -prijave učencev iz BiH in prijave posameznih preusmerjenih učencev, vendar načrtovanega vpisa ne bo mogoče realizirati.

Združeno delo izkazuje za prihodnjih nekaj let številčne potrebe v zaposlovanju, posebno absolventov IV. stopnje. Da bomo navedeno neskladje zmanjšali in obdržali Srednjo šolo rudarske usmeritve v Zasavju, si bomo morali prizadevati tako odgovorni na šoli kot tudi združeno delo.

Ne smemo pozabiti, da se za vpis v Srednjo šolo rudarske usmeritve že nekaj let odloča vse premalo učencev iz slovenskega prostora. Če želimo navedeno sliko spremeniti in istočasno izboljšati vpis, je naloga nas vseh, da namenimo več časa informiranju navzven, ki naj bo kontinuirano in se začne že v 6. ali 7. razredih OŠ nesamo v Zasavju, temveč po šolah širom Slovenije.

Anica Ule — Maček

Zgrajena je industrijska cesta od površinskega kopa do Sušnika

Tipična industrijska cesta, namenjena za odvoz premoga s površinskega kopa Lakonca in z bodočega površinskega kopa Bukova gora do separacije, je v glavnem končana.

Podatke o tem je posredoval Robert Štern, zaposlen v sektorju za izvajanje investicij v DS SS RRP.

Lani oktobra smo sklenili pogodbo za gradnjo omenjene industrijske ceste, in sicer v vrednosti 19 milijonov dinarjev. Istega leta smo pričeli cesto tudi graditi. Lokacijsko in gradbeno dovoljenje smo pridobili naknadno. Rok, do katerega naj bi bila cesta zgrajena, je 15. maj letos. Izvajalec del spodnjega odseka ceste Sušnik — Nasipi do profila 0.320 je bil SGD Beton, tozd Operativa Trbovlje. Od profila 0.320 do kote platoja 290 — portal, Frančiška rov pa je bil izvajalec

del premogovnik Trbovlje, glede na to, da se ta odsek ceste nahaja v eksploatacijskem področju rudnika Trbovlje.

Lokacijsko dokumentacijo in projekt za izvedbo so izdelali IBT — (Trbovlje). Prav tako je IBT izvršil tudi geomehanske preiskave tal. Zaradi zahtevnosti gradnje oziroma načina izvajanja izkopov je delo sproti spremljala geomehanska služba IBT, prav tako je pogodbeno izvajala tudi geomehanski nadzor.

Spodnji ustroj cestišča je iz materiala z deponije Bukova gora in površinskega kopa Lakonca. Potek del je v januarju, februarju, pa tudi v marcu ovirala zima.

Kot sem omenil, naj bi bila cesta končana 15. maja letos, ker pa še ni dokončan gornji odsek ceste, se je gradnja nekoliko zavlekla, vendar menimo, da bo v začetku junija usposobljena za prevoz. Takrat bo urejena tudi prometna signalizacija po lokacijski dokumentaciji in zahtevah pristojnih prometnih organov.

Dragica Bregant

Čiščenje dimnih plinov

Brez dvoma je onesnaževanje zlo, ki spremlja industrializacijo. Pri tem imajo elektroenergetski objekti zaradi svoje velikosti in raznovrstnega onesnaževanja izrazit delež. Med škodljivimi vplivi pri obratovanju termoelektrarn zavzemajo posebno mesto žveplove spojine. Najpomembnejša sta žveplova oksida, ki se tvorita pri zgorevanju goriv. Vplivi samih žveplovih oksidov, ali v kombinacijah z drugimi škodljivimi snovmi, so znani. Po obsežnosti in načinu delovanja jih je mogoče deliti na lokalne in splošne, ki jih je mogoče zaslediti več sto kilometrov proč od vira onesnaženja.

Po grobih ocenah gre v zemeljsko ozračje na leto 100 000 000 ton žveplovih oksidov. Z dvema odstotkoma se uvršča Jugoslavija v tej nerazveseljeni tabeli med visoko razvite države. To je posledica zamenjave tekočih goriv s trdnimi, ki vsebujejo več žvepla, in vedno večje porabe energije. Žveplov oksidi v ozračju seveda ne upoštevajo državnih meja. Tako je mogoče škodljive vplive emisij iz srednje Evrope zaznati celo v Skandinaviji, kjer imajo zaradi specifične sestave tal enormen vpliv.

Da bi omejili škodo, ki jo povzroča žveplov dioksid, se je večina evropskih držav z ženevskim protokolom leta 1979 zavezala, da bo v desetih letih zmanjšala količino žveplovega dioksida, ki gre v atmosfero, za trideset odstotkov. Jugoslovanski predstavniki, ki so bili aktivni soustvarjalci protokola, pa žal ni bilo pri njegovi ratifikaciji. Posamezne države so z bolj ali manj širokogrudnimi predpisi omejevale vsebnost žveplovih oksidov v dimnih plinih novih termoelektrarn. Seveda tu ni notnih kriterijev in kar je neke gornja dopustna meja, je drugje dva odstotka dovoljene količine.

Količino emisije žveplovega dioksida je mogoče zmanjšati s sanacijo obstoječih objektov ali ustreznim načrtovanjem novih. Zamenjava goriv s takimi, ki vsebujejo manj žvepla, praviloma ne pride v poštev.

Reševanje problematike onesnaževanja zraka z dimnimi plini je preko faze gradnje visokih dimnikov prešlo v obdobje, ko je mogoče s kemijskimi postopki izločati poleg žveplovih oksidov tudi druge škodljive snovi. Znanih je preko tristo postopkov odžveplovanja, ki jih lahko, odvisno od vrste procesa pri vezavi ter lastnosti končnih spojin, razdelimo na aditivne, suhe, mokre in kombinirane. Možno je tudi delitev na dve vrsti postopkov. V prvem primeru dobimo izločeno žveplo kot prodajni produkt — elementno ali žveplovo kislino, v drugem pa malovredne kalcijeve spojine.

Aditivni postopki temeljijo na dodajanju kalcijevih oksidov, hidroksidov ali karbonatov v kurišča in tvorbi kalcijevega sulfata pri vezavi. Prednosti tega postopka so enostavne naprave in majhne investicije. Efekt desulfurizacije je enak vložnim sredstvom. Metoda je uporabna za kratkotrajne sanacije v izjemnih meteoroloških razmerah.

Postopki, pri katerih vezemo žveplove okside na apnenec ali apno, se dele na suhe in mokre. Odpadni produkti so gips ali mešanica kalcijevega sulfata in

nezreagiranega sredstva. Uporaba dražjega apna omogoča zanesljivejša obratovanja sistemov in daje manjše količine odpadkov kot apnenec. Posamezni postopki se med seboj ločijo le v tehničnih podrobnostih.

Postopkov, pri katerih dobimo pri čiščenju elementno žveplo ali žveplovo kislino, je več vrst. Najbolj znani so Wellman — Lord, fosfatni, magnezitni in drugi. Pri teh postopkih se po vezanju žveplovega dioksida novonastala spojina termično ali kemijsko razkroji, žveplove okside pa običajno predelajo v kislino. Obratovanje teh postopkov je energijsko zahtevno in drago, vendar cena čiščenja pada pri gorivih z višjo vsebnostjo žvepla.

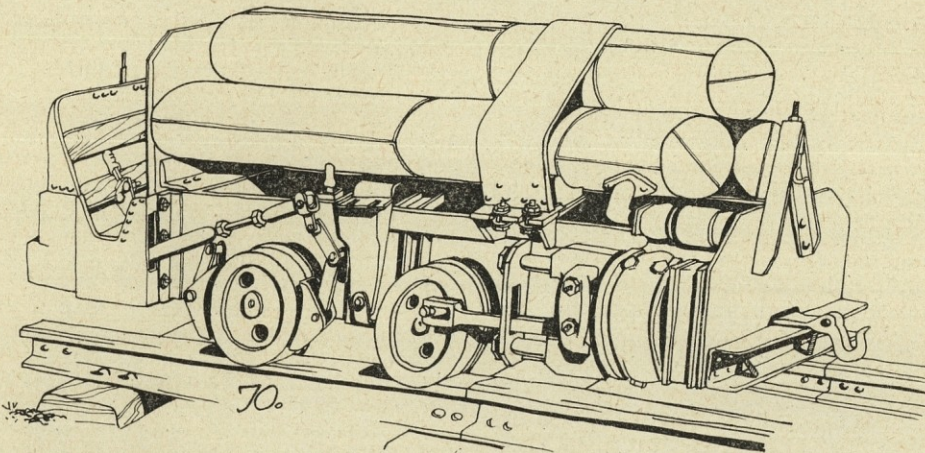
V ZDA — državi, ki ima neomejene možnosti tudi pri deponiranju odpadkov, prevladujejo cenení procesi čiščenja dimnih plinov s kalcijevimi spojinami. V državah, kjer so možnosti deponiranja manjše — Japonska, Nemčija, razvijajo tudi postopke, ki dajejo uporabne produkte, kot sta žveplo ali kislina, in jih uporabljajo pri premogih, kateri vsebujejo več kot 2,5 odstotka žvepla. Enake postopke čiščenja predvidevajo Čehoslovaki za premoge, ki vsebujejo več kot 1,5 odstotka žvepla. Svojo odločitev utemeljujejo s tem, da sta uporabna le žveplo ali žveplova kislina in da ne vedo, kaj bi z velikimi kupi gipsa.

Teodor ŽUŽA

Proizvodnja premoga v Jugoslaviji

V razdobju od januarja do maja 1986 je znašala dosežena proizvodnja premoga vseh vrst 28,14 milijona ton, kar je le za 2,8% več, kot je bila dosežena proizvodnja v istem obdobju lanskega leta, vendar pa je za 10% manjša od tiste, ki je bila predvidena z energetskega bilanca. Z energetskega bilanco Jugoslavije je za letošnje leto načrtovana proizvodnja premoga v višini 75 milijonov ton, kar je

za 5,45 milijona ton ali 7,7% več, kot je bila dosežena proizvodnja v lanskem letu. Ob sprejemanju načrta proizvodnje so odgovorni ugotavljali, da je stopnja rasti proizvodnje kar precej visoka in da bo možno načrtovano proizvodnjo premoga doseči le ob doslednem in učinkovitem izvajanju predloženih ukrepov v vseh dokumentih, predvsem pa posebnim prizadevanjem vseh delavcev v jugoslovanskih premogovnikih.

Žo, lokomotiva na kompromiran zrak iz leta 1926, ki je včasih vozila v jamah trboveljskega rudnika, sedaj pa je v muzeju slovenskih premogovnikov v Titovem Velenju, risba

V omenjenem obdobju je bila po posameznih mestah premoga naslednja proizvodnja:

vrsta premoga	doseženo v letu 1985	doseženo v letu 1986	po energetski bilanci 1986 v 000 ton
— črni premog	175	165	191
— rjav premog	4.754	5.376	5.660
— lignit	22.418	22.595	25.400
S K U P A J :	27.345	28.136	31.251

Napram doseženi proizvodnji v enakem obdobju lanskega leta je bila proizvodnja letos dosežena v višini 102,78%, napram energetski bilanci pa 90,03%. Najpomembnejši razlog za tolikšno zastojanje v proizvodnji, predvsem lignita, izvira iz manjše proizvodnje električnega toka v nekaterih TE, kerso hidrološke prilike ugodne.

(tl)

Elektrike v maju dovolj

V maju je bila proizvodnja električne energije zelo visoka, finančni rezultati pa manj uspešni. Hidro oziroma vodne elektrarne v Sloveniji so proizvedle v maju letos za 2% več, termoelektrarne pa za 17% več električne energije kot maja preteklo leto. V Sloveniji je znašala proizvodnja električne energije v omenjenem mesecu skupno 894 milijonov KWh ali 9,4% več kot maja lani.

Poraba elektrike pa se je v Sloveniji povečala v maju letos za 3% napram maju 1985. Dobava električne energije iz drugih republik je znašala maja le 28,4 milijona KWh, kar je le tretjina dobav napram maju lani, zato je povečana proizvodnja elektrike v Sloveniji prišla še kako prav. Razlog za manjše dobave iz drugih republik, v katere je Slovenija vlagala svoja sredstva, je bil remont v termoelektrarni Ugljevik, v termoelektrarni Tuzla pa so z remontom končali sredi maja, imeli pa so kljub temu vrsto

ustavitve iz raznih vzrokov (puščanje voda ipd.).

Prelivi v vodnih elektrarnah so v Sloveniji v maju znašali skupno 1,6% vse razpoložljive vodne energije. Možnosti za prodajo v tujino in v druge republike so bile zelo majhne. Hidrološke razmere že dolgo niso bile tako ugodne kot maja letos. V 16 akumulacijskih jezerih v Jugoslaviji se je nateklo toliko vode, da se iz nje lahko pridobi za 4,564 milijarde KWh elektrike ob upoštevanju največje zmogljivosti teh akumulacijskih jezer za proizvodnjo 5,341 milijarde KWh elektrike.

V prvih petih mesecih letos je bila v Sloveniji poraba s 3,983 milijarde KWh za 2,3% večja kot lani v enakem obdobju. V celoti pa je v tem obdobju znašala proizvodnja električne energije 3,2% več kot lani.

(tl)

Merjenje delovnih rezultatov za delovno tehnološko povezano skupino delavcev pomeni ugotavljanje učinkovitosti določenega dela delovnega procesa, ki ga izvaja delovno ali tehnološko povezana skupina delavcev. Merjenje učinkovitosti ni nič drugega kot primerjava med programom aktivnosti skupine, učinkov in stroškov, ki so predvideni za določeno obdobje in določen del delovnega procesa z realizacijo programa po vseh njegovih sestavinah. Nasprotno od ugotavljanja posamične uspešnosti pomeni skupinsko ugotavljanje tudi vzdušje interesa za skupne napore in rezultate dela. Mislim, da obstoječi sistemi motiviranja posameznikov ali skupine v naši sredini nimajo kaj dosti skupnega za doseganje delovnih ciljev razen za povečanje osebnih dohodkov. Tu so še zelo velike rezerve, odsotna pa je motiviranost in strokovni pristop do razreševanja teh problemov.

Delitev osebnih dohodkov po delovni uspešnosti

Nivoji merjenja

V zadnjem sestavku smo govorili o motivaciji v delovnih procesih, v tem pa bi obravnavali nekatera izhodišča za obravnavo delovne uspešnosti.

Osební dohodek je v delovnem procesu lahko zelo pomemben dejavnik usmerjanja aktivnosti delavcev k skupno dogovorjenim delovnim smotrom in ciljem k večji delovni uspešnosti. Delovna in dohodkovna učinkovitost delovnega procesa je v posamezni temeljni organizaciji odvisna predvsem od:

- tehnologije, opremljenosti in organiziranosti delovnega procesa,
- usposobljenosti delavcev za delo,
- motiviranosti delavcev za doseganje večje delovne uspešnosti.

Prvi dve sestavini sta dosegljivi v relativno daljšem obdobju in praviloma povezani tudi s sredstvi, ki so potrebna za realizacijo. Motiviranost delavcev pa daje boljše rezultate že v kratkem roku in tudi denarna vlaganja praviloma niso potrebna. Sredstva za večje osebne dohodke se realizirajo iz večje učinkovitosti dela.

Večja ali manjša stopnja motiviranosti delavcev v posamezni sredini že neposredno vpliva na večjo aktivnost hkrati, hkrati pa na večjo dohodkovno učinkovitost delovnega procesa. Iz povečane

ga dohodka sledi torej posredni vpliv na večjo usposobljenost posameznika in tudi na tehnologijo, opremljenost in organiziranost delovnih procesov. Glede na to, da se rezultat dela izraža iz motiviranosti posameznega delavca ali skupine delavcev, je potrebno tudi sisteme ugotavljanja delovne uspešnosti organizirati za različne ravni.

Delovno uspešnost lahko ugotavljamo:

- posamično za posameznega delavca,
- skupinsko za delovno in tehnološko skupino delavcev,
- kolektivno za delavce delovne enote, temeljne organizacije in delovne skupnosti.

1. Ugotavljanje delovne uspešnosti za posameznega delavca.

Rezultati in ugotavljanje delovne uspešnosti posameznega delavca je najbolj neposredni motivacijski dejavnik in tudi najbolj učinkovit. Kadar je osebni dohodek delavca odvisen od njegove lastne učinkovitosti, je najbolj neposreden. Merjenje delovne uspešnosti posameznega delavca je izhodišče obravnavanja delovne uspešnosti v delovnem procesu, seveda pa ni edina možnost.

2. Ugotavljanje delovne uspešnosti za skupino delavcev

3. Kolektivno merjenje delovne uspešnosti

Doseženi dohodek kot rezultat večje količinske prodaje (tudi cene) in zmanjšanje poslovnih stroškov je najbolj izrazito merilo skupne delovne uspešnosti delavcev v temeljni organizaciji ali v delovni skupnosti. Dohodek, dosežen je vir in pogoj za prisvajanje sredstev za osebne dohodke in ugotavljanje skupne — kolektivne delovne uspešnosti. Res je tudi, da pogoji in možnosti doseganja dohodka za vse temeljne organizacije niso popolnoma enaki in da je zaradi tega za obravnavanje doseganja dohodka treba upoštevati relativna merila. Doseženi dohodek v primerjavi s pričakovanim doseženi dohodek na delavca, ali na enoto enostavnega dela v primerjavi z rezultati doseženimi v isti delovni enoti ali temeljni organizaciji v predhodnih obdobjih ali rezultati, doseženi v drugih temeljnih organizacijah iste ali podobne dejavnosti so kazalci, ki dajejo možnost ugotavljanja in obravnavanja dohodkovne uspešnosti določene skupine delavcev.

V posamezni opredelitvi osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke v temeljni organizaciji in delovni skupnosti je seveda potrebno doseči primerno ravnovesje pri upoštevanju posamične, skupinske in kolektivne delovne uspešnosti in tudi vsklajenost teh meril s skupnimi merili za delitev sredstev za osebne dohodke, sprejetimi v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v sestavi delovne organizacije.

Stane Poplas

3. julij-praznik občine Hrastnik

Občani občine Hrastnik slavijo vsako leto 3. julija svoj občinski praznik v spomin na gladovno stavko rudarjev 3. julija 1934. Letošnji program praznovanja je zelo bogat. Prireditve, ki potekajo v počastitev občinskega praznika, pa hkrati potekajo tudi v počastitev dneva rudarjev in dneva borcev.

17. junija je bila v večernih urah v Delavskem domu v Hrastniku 18. revija zasavske pevske skupnosti z nastopom osmih najboljših pevskih zborov iz Zasavja. 18. junija popoldan je potekalo tekmovanje pionirjev na poligonu na Dolu. 20. junija ob 18. uri je bila v Delavskem domu na Logu 18. revija Zasavske pevske skupnosti z nastopom vseh pevskih zborov Zasavja. 21. junija dopoldan so pripravili kolesarsko dirko za drugo nagrado Hrastnika s startom in ciljem pred hotelom Jelka. V nedeljo, 22. junija, ob 9. uri pa so organizirali kolesarski maraton Zasavje 86 prav tako s startom in ciljem pred hotelom Jelka. 27. junija so svečano podelili nagrade inovatorjem za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge za leto 1986 v stanovanjsko-poslovnem prostoru. Ob 18. uri tega dne pa so odprli v Zdravstvenem domu v Hrastniku fotografsko razstavo na temo: Odsevi življenja. Ob isti uri so v telovadnici osnovne šole heroja Rajka na Logu pripravili namizno — teniško srečanje ženskih ekip Mladost — Ribomaterial in Kemičarja. V soboto, 28. junija, ob 10. uri so odprli dom strelske družine Steklar, hkrati pa se je pričel tudi tradicionalni kegljaški turnir invalidov v kegljišču na Logu. Ob 17. uri je potekal rokometni turnir na igrišču na Dolu, ob 21,30 pa so brodarji pripravili kajakaško baklado na Savi. V nedeljo, 29. junija, dopoldan so pripravili v hotelu Jelka odprto hitropotezno šahovsko prvenstvo Hrastnika, ob 10. uri pa je bil pričetek kegljaškega turnirja v kegljišču na Logu s sodelovanjem tudi drugih ekip. 30. junija dopoldan so odprli ekspozičuro Službe družbenega knjigovodstva na Trgu Franca Kozarja, ob 17. uri pa pripravili turnir v malem nogometu v športnem parku na Logu s sodelovanjem ekipe JLA. 1. julija ob 16.

Središče Hrastnika na Trgu Franca Kozarja s širšo okolico se je v letošnjem letu bistveno spremenilo. O stari gostilni Birtič niti o Benetkovi hiši ni več sledu. Posnetek je od 3.6. letos.

(Foto: B. Klančar)

uri je bila doprta razstava lovskih družin Hrastnika in Dola v poslovni stavbi na Trgu Franca Kozarja. Ob 18. uri so odprli fotografsko razstavo o I. bataljonu III. VDV brigade v sejni sobi Delavskega doma. V sredo, 2. julija, bo ob 10. uri šahovski turnir energetike Slovenije v hotelu Jelka, ob 20,30 pa nočni tek po ulicah Hrastnika s ciljem pred hotelom Jelka.

V četrtek, 3. julija, bo ob 16. uri zbor borcev I. bataljona III. VDV brigade v poslovno stanovanjskem objektu na Trgu Franca Kozarja, ob 17. uri bo promena koncert rudarske godbe in nastop mažoret iz Trbovelj pred Delavskim domom. Ob 18. uri bo slavnostna seja vseh treh zborov občinske skupščine Hrastnik, delegatov SIS-ov in gostov, ob 19. uri pa bo po slavnostnem govoru Staneta Dolanca, člana Predsedstva SFRJ, odkrito spominsko obeležje rudarskim rodovom Hrastnika. Sledil bo

kulturni program s sodelovanjem rudarske in steklarske godbe ter združenih pevskih zborov iz Hrastnika, recitatorjev, folklorne sekcije in flavtistke D. Maurovič.

Sledila bo družabna prireditev na rokometnem igrišču na Logu. V petek, 4. julija, pa bo ob 7. uri množičen pohod »100 družin« po poteh spominov NOB na Kal in Gore. Ob 10. uri pa bo srečanje upokojencev in borcev NOV v planinski postojanki na Kalu. V nedeljo, 6. julija, bo v dopoldanskih urah organizirano družinsko tekmovanje v streljanju s strelsko puško na strelišču Pikel.

Vabimo člane kolektiva kombinata, da se udeležijo naštetih prireditev ob hrastniškem občinskem prazniku.

Občanom občine Hrastnik čestitamo k občinskemu prazniku in uspehom, ki so jih dosegli v zadnjem obdobju!

Elektrika po načrtu

V obdobju januar—maj 1986 je znašala neto proizvodnja električne energije v Jugoslaviji skupno 31,8 milijarde KWh, kar je 101,2% po načrtu oziroma 5,3% nad doseženo proizvodnjo v istem obdobju lanskega leta.

Vodne oziroma hidroelektrarne so proizvedle v tem času 14,6 milijarde KWh, kar je 29,2% nad načrtom oziroma 23,6% nad doseženo proizvodnjo v istem obdobju lanskega leta. Dotoki vodi pri hidroelektrarnah so bili 32,9% nad na-

črtovanimi. Skupno stanje energije v akumulacijskih jezerih je koncem maja letos znašalo 4,6 milijarde KWh, kar je 85% možne vsebine oziroma 18% nad načrtom.

Termoelektrarne na premog so proizvedle v tem obdobju 14,4 milijarde KWh, kar je 10,4% pod načrtom oziroma 4,0% pod doseženo proizvodnjo v istem obdobju lanskega leta.

Jedrsko elektrarna Krško je proizvedla v prvih petih mesecih 2,1 milijarde KWh, kar je 6,4% nad načrtom, pa 3,2% nad

doseženo proizvodnjo lani v enakem obdobju.

Skupna proizvodnja termoelektrarn na tekoča in plinasta goriva je znašala 0,6 milijarde KWh, kar je precej pod letošnjim načrtom. Skupna dosežena bruto poraba električne energije v petmesečnem obdobju je znašala 30,2 milijarde KWh, kar je 3,3% nad doseženo porabo v enakem obdobju lani. Skupen uvoz električne energije je znašal v tem obdobju 0,6 milijard, izvoz pa 1,7 milijarde KWh.

(tl)

Večajmo akcijsko učinkovitost Zveze komunistov

Na 10. kongresu Zveze komunistov Slovenije je v razpravi sodeloval tudi delegat Karel Vukovič, sekretar Medobčinskega sveta ZKS revirskih občin. V svoji razpravi, ki jo objavljamo zaradi izredne aktualnosti v celoti, je dejal naslednje:

Tovarišice in tovariši, dosedanje ugotovitve iz razprave potrjujejo, da je osnovna naloga 10. kongresa ZKS, da se dogovorimo, kaj spremeniti v delovanju in v odnosih v zvezi komunistov in širše v družbi, da bomo učinkovitejši pri razreševanju temeljnih problemov razvoja družbe kot celote, še posebno na področju družbenoekonomskih odnosov in uveljavljanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. To komunisti, velika večina delovnih ljudi in občanov, ne samo, da pričakujejo, ampak tudi zahtevajo od tega kongresa in kongresa ZKJ.

Za zvezo komunistov je že dalj časa značilno, da poznamo probleme, vemo kaj hočemo in smo si načelno enotni glede ciljev, ki jih želimo doseči. To smo med drugim potrdili ob sprejemu Dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, razpravi o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ, obravnavi KRITIČNE ANALIZE DELOVANJA POLITIČNEGA SISTEMA in nazadnje tudi v pripravah na 10. kongres ZKS. Premalo pa smo učinkoviti, ko je potrebno skupno sprejete dogovore uresničevati v konkretnih sredinah s konkretnimi rezultati.

V kongresnih gradivih in tudi v razpravi na tej komisiji smo ugotovili, da je vzrokov več. Po mojem mnenju sta v ospredju zlasti dva:

— prvič, neprimerna vsebina in način delovanja zveze komunistov glede na dejanske razmere v družbi in

— drugič, idejna in akcijska neenotnost komunistov, organizacij in organov zveze komunistov.

Dejstvo je, da se lahko uveljavi naš sistem in pridejo do izraza vse njegove prednosti le, če bomo dosegli množično in ustvarjalno delovanje delovnih ljudi in občanov. Da dosežemo to, mora zveza komunistov delovati predvsem tam, kjer potekajo samoupravne in politične aktivnosti ljudi. Ali, kot je dobro zapisano v predlogu resolucije, »da lahko zveza komunistov uveljavi svojo zgodovinsko avantgardno vlogo le, če bo idejno in akcijsko jedro, samoupravno organiziranih množic in s tem kot gonilna sila socializma ter naprednega samoupravnega proizvodnega odnosa.« Naše dogovore moramo sprejemati tako, da vse spremembe v vsebini in načinu delovanja zveze komunistov, tudi organizacijske spremembe, podredimo temu, da gradimo **oblast delovnih ljudi in občanov in ne oblast partije**.

In tu se začne naša prva in osnovna neenotnost. Na tem kongresu bi dosegli mnogo, če bi se dogovorili, da bomo v prihodnje komunisti delovali kot subjekt samoupravne družbe, ne pa, da odločamo mimo ljudi in kot državna partija. To lahko dosežemo s tem, da prene-

hamo z ekstenzivnim sestankovanjem znotraj same zveze komunistov, na katerih govorimo, da ne rečem »filozofiramo«, o znanih resnicah in usmerimo naša konkretna prizadevanja za učinkovitejšo in odgovornejšo delovanje vseh subjektov našega sistema in se v njih odgovorneje angažiramo vsi komunisti.

Zveza komunistov se mora odtrgati od operativnega delovanja in odločanja ter dogovarjanja namesto drugih subjektov.

S tem ne potiskamo zveze komunistov na obrobje, ampak uveljavljamo Kardeljevo razlago v Smereh razvoja: (citirano) »Ne gre za to, ali naj zveza komunistov obravnava ali naj ne obravnava smeri reševanja konkretnih družbenih problemov na vseh področjih družbenega življenja, AMPAK, KAKO NAJ OBRAVNAVA TE PROBLEME V RAZMERAH SAMOUPRAVLJANJA DELOVNIH LJUDI, se pravi, kako naj progresivno vpliva na odločitve, ki jih sprejemajo samoupravno organizirani delovni ljudje« (konec citata).

V zvezi komunistov se moramo opredeljevati do bistvenih strateških problemov našega razvoja in se na tej podlagi idejno in akcijsko usposobiti za aktivnosti v okoljih, kjer se bo odločalo, ter predvsem zaostri odgovornost komunistov za njihovo učinkovitejšo ureničevanje sprejetih dogovorov med ljudmi, v delovnih in samoupravnih okoljih.

Zveza komunistov si pogosto sama veže roke in postaja odgovorna za vse, kar daje vnaprej soglasja za razne strokovne in državno-upravne odločitve, za katere niti ni pristojna niti ne usposobljena. Zakaj se mora zveza komunistov opredeljevati do zakona, n. pr. delovnega in drugih? Ali ni prav, da zaostri predvsem odgovornost do komunistov v ustreznih institucijah do uresničevanja ciljev, ki jih želimo doseči? Tako lahko ostane zveza komunistov v kritični distanci in lahko skozi svoje aktivnosti ruši tisto, kar je slabo in dograjuje vse, kar je dobro, izpolnjuje odgovornost do komunistov in predvsem dosega cilj, da postajajo strokovne, poslovodne in izvršilne strukture odgovorne svojim samoupravnim - delegatskim sredinam. S tem bomo neposredno jačali sam sistem socialističnega samoupravljanja in ob večji odgovornosti delovnih ljudi dosegali večje konkretne rezultate.

Takšno spremenjeno delovanje zveze komunistov zahteva hitrejšo odpravo neenotnosti, ki je posledica premajhne usposobljenosti nas, komunistov, ter nepripravljenosti dela članstva za kakovostne revolucionarne spremembe v družbi. To je direktno povezano z vprašanjem nadaljnjega kadrovskega razvoja zveze komunistov.

Podatki resno opozarjajo, da gre kadrovski razvoj ZK ravno v nasprotno smer kot zahtevajo zaostrene razmere. Tako vemo, da se zmanjšuje število članov ZK, v strukturi se manjša število delavcev in mladih, večja se povprečna

starost članstva, veliko je izstopov in črtanj ter bistveno premalo izključitev, seveda glede na znano neučinkovitost zveze komunistov. Zato je osrednja prednostna naloga v prihodnje obnavljanje članstva zveze komunistov. To pa seveda na način, da izvršimo diferenciacijo znotraj zveze komunistov, ki je povezana z zaostrovanjem osebne odgovornosti za delovanje in doseganje rezultatov in na tej podlagi izrekanje priznanj za dosežene uspehe oziroma izrekanje vzgojnopolitičnih ukrepov do izključitev za sopotnike in idejno ter moralno neprimerne člane ZK.

Takšna kontrola in z njo povezano sankcioniranje mora spreminjati vsako organizirano akcijo ZK od osnovne organizacije do foruma ZK.

N. pr.: imeli smo sejo CK ZKS o opiranju na lastne sile, ki je prikazala, kakšne so razlike v gospodarskih rezultatih med OZD v isti panogi pod enakimi težkimi pogoji gospodarjenja. Kje so sedaj komunisti v slabših OZD, da samokritično zaostrijo odgovornost do strokovnih — vodilnih struktur, do članov ZK in drugih organiziranih delavcev.

In tako bi lahko še naprej konkretno naštevali — za delovanje komunistov v sistemu, KS, drugih DPO itd.

Na drugi strani je med komunisti prisotno mnenje o neenotnosti v organizaciji zveze komunistov do CK ZKJ, predvsem v tem smislu, da se politično opredeljujemo za napredna politična stališča, kot n. pr. vsebino dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, za samoupravni produkcijski položaj delavcev, za stimuliranje dobrega gospodarjenja in obratno sankcioniranje slabega poslovanja. V praksi pa pri izvedbi zaradi različnih interesov pristajamo na rešitve, ki so v nasprotju z osnovnim političnim dogovorom ali pa ne dobimo pravih rezultatov. To je lahko tudi posledica slabe politične opredelitve. Ta razkorak ustvarja nezadovoljstvo pri ljudeh, zveza komunistov izgublja zaupanje. Slaba zakonska in druga izvedba ter administrativno centralistično urejanje zadev prizadene delovne kolektive, ki dobro gospodarijo. To nima samo težkih materialnih posledic, ampak direktno zmanjšuje interes in odgovornost delavcev za dobro ali slabo gospodarjenje. V zadnjem času se to potrjuje z delitvijo sredstev za OD mimo rezultatov gospodarjenja, slabšimi izvoznimi rezultati, stagnira integracija združenega dela, še posebno poslovna, ter združevanje dela in sredstev.

Z odločno diferenciacijo na temeljnih principih politike zveze komunistov in družbe kot celote lahko direktno večamo akcijsko učinkovitost zveze komunistov. S tem bo rastlo zaupanje delovnih ljudi v to organizacijo, kar je temeljni pogoj za obnavljanje zveze komunistov.

Nadalje sem mnenja, da morajo biti organizacijske spremembe in zaostrovanje centralistične enotnosti v celotni ZK Jugoslavije podrejene vsebini in ciljem, ki jih želimo doseči. Same reorganizacije in sprejemanje sklepov v or-

ganih brez kreativnega sodelovanja članstva in osnovnih organizacij lahko ustvarja navidezno enotnost pri sprejemanju sklepov, ne bomo pa učinkoviti pri izvajanju sprejetega.

Zato ustanavljanja organov ZK v OZD in tudi na Univerzi, kot sestavnemu delu združenega dela, jača odločanje mimo in v imenu članstva in ustvarja zmoto, da se bodo sedaj razmere izboljšale same po sebi, ker bomo sprejemali zavezujoče sklepe in bo partijski organ vzel zadeve v svoje roke. Izkušnje s tovarniškimi komiteji oziroma sveti potrjujejo, da to prinaša več slabega kot dobrega, oziroma odgovor dobimo, če se vprašamo, kaj hočemo, oblastno partijo ali zvezo komunistov kot vodilno silo socialistične samoupravne družbe.

Razen tega, da sami sklepi organov ZK še nič ne pomenijo, če ni motivacije članstva za akcijo, potrjujejo tudi sedanje razmere, ko imamo ogromno ne-realiziranih sklepov.

Osebo podpiram predlog v spremembah in dopolnitvah statuta, ki predvideva akcijsko delovanje komunistov in osnovnih organizacij na nivoju DO in SOZD preko stalnih konferenc.

Ob tem je pomembno, da ustvarimo druge, predvsem ekonomske pogoje in motive za učinkovito delovanje teh OZD. S samo politično voljo, tudi ne s centralizacijo partije, ne bomo izpeljali integracije združenega dela. Skozi družbeno-ekonomski sistem, njegovo zakonodajo moramo uveljaviti osnovne principe za delovanje gospodarstva.

To so plansko tržno gospodarjenje, ekonomski motiv za dobro gospodarjenje, večja samostojnost in odgovornost OZD ter uveljavljanje vloge poslovnih delavcev in organov samoupravljanja. Ja, potrebna je prisotnost zveze komunistov in drugih DPO, vendar v aktivnostih za progresivne in dobre samoupravne odločitve.

Torej, moramo učinkovitejše delovanje sistema graditi na ustavi in drugih temeljnih družbenih dokumentih. Če je potrebno kaj spremeniti, spremenimo. V tem smislu ljudje podpirajo predloge iz kritične analize političnega sistema, seveda s pogojem, da o spremembah dosežemo dogovor in da dogovorjeno uresničujemo v prihodnje veliko bolj dosledno.

Bil sem na 10. kongresu sindikata Slovenije

Za nami je — v letu kongresov — tudi 10. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Na kongresu je tri dni delalo pet komisij:

- komisija za družbenoekonomske odnose,
- komisija za razvoj dohodkovnih odnosov, pridobivanje in razporejanja dohodka,
- komisija za razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja,
- komisija za mednarodno sodelovanje in vprašanja zdomcev in
- komisija za socialno politiko in življenjski standard.

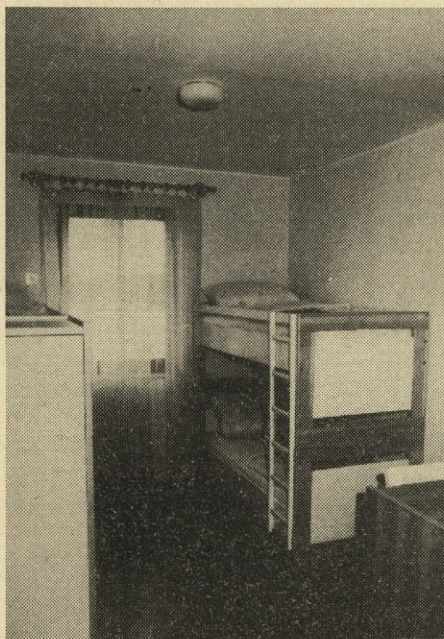
Od 30. maja do 1. junija se je za govorinim odrom zvrstilo več kot 400 delegatov, vseh pa je bilo okoli 1200. Iz Slovenije se nas je udeležilo 120 delegatov in gostov. V ospredju pozornosti je bila obstoječa družbenoekonomska kriza, ki se je od sprejema programa stabilizacije pa do danes celo zaostila. Porasli so dolgovi, izgube se še kar socializirajo, proces odločanja se od delavcev vse bolj seli k birokratskim strukturam itd.

V uvodnem referatu plenarnega zasedanja je LAZAR Đodić, predsednik sveta ZSJ, opozoril na številne slabosti delovanja sistema, ki se najbolj odražajo v gospodarstvu, med njimi na neupoštevanje tržnih zakonitosti, prerazdeljevanje že tako opešane akumulacije, neobvladano inflacijo. Poudaril je, da ni nikakršne odgovornosti za realizacijo dogovorjenega. Namesto, da bi nas težave spodbudile k učinkovitejšemu ukrepanju, vztrajamo pri starem, negotovnem obnašanju. Delovna disciplina upada, zaposlovanje je neproduktivno, dohodek se manjša, poraba večja in že smo v začaranem krogu inflacije in zadolženosti. Tepe nas dejstvo, da očitno nismo sposobni najti hitrejših poti k prestrukturiranju v inflacijsko družbo — ali pa za to enostavno nismo motivirani, ker pač še lahko shajamo po starem. Dogovarjanje v naši družbi je prislovnično počasno. Dober primer je sprejemanje dolgoročne strategije tehnološkega razvoja, ki je že lep čas v javni raz-

pravi. Medtem pa svet hiti k vedno bolj izpopolnjenim generacijam računalnikov (sedaj že pete, šeste generacije), ki zastrujejo konkurenčno tekmo na mednarodnih trgih.

Res je: sindikat je dostikrat razpet med ekonomske zakonitosti in socialo. Pa vendar bi že bil čas ločiti delo in nedela, ustvarjalnost od neustvarjalnosti.

Delegati smo se oglašali iz izkušenj iz svojih delovnih okolij. Med njimi ni manjkalo takih, ki so opozorili na neučinkovitost samega sindikata pri spodbujanju politike kakovostnejšega gospodarjenja. To denimo velja za povečanje proizvodnje in izvoza, produktivnosti, združevanja sredstev, odprave monopolizmov in še bi lahko našteval. Predvsem pa (kot je menil slovenski delegat tovariš Gerbec) pri nas ne gre nagrajevanje inovacijskega, znanstvenoraziskovalnega dela. Torej, ne pričakujemo rezultatov!

Opremljena soba v nadzidani zgradbi jedilnice počitniškega doma na Rabu.
(Foto: B. Klančar)

Dosti je bilo med kongresom — na plenarnem zasedanju in po komisijah — ugotavljanja vseprek in celo po večkrat, kaj bi bilo treba. Sklepov o tem, kako prekiniti s staro prakso v resoluciji 10. kongresa sicer ne manjka, a po navadi se zatakne pri uresničevanju teh sklepov v praksi. Za to je krivo odločanje mimo samouprave — na kar je opozorila že kritična analiza delovanja političnega sistema. In vendar so primeri, ko delovne organizacije, ne glede na moteče predpise in diktate z vrha poslujejo uspešno.

Da bi se v bodoče izognili jalovemu sprejemanju sklepov — brez odmeva v vsakdanji praksi — se je sindikat odločil za sprotnejše preverjanje doseženih rezultatov. Izpostavljen je bil predlog, da bi se delegati iz vse Jugoslavije ponovno sestali na izrednem zasedanju ZSJ v Beogradu, da bi ocenili, kaj se je medtem po njihovi zaslugi spremenilo na bolje, vendar le-ta ni bil sprejet. Poročilo se je vprašanje, ob koliko nakopičenih problemih, ki so bili doslej bolj ali manj prepuščeni stihiji, ali je leto dni dovolj dolga doba za doseganje bistvenih premikov — še zlasti brez ekonomsko delujočih posegov v družbeno klimo.

Komisija za družbenoekonomske odnose:

Delegati so opozorili, da se na sedanji stopnji družbenoekonomskega razvoja soočamo s stagnacijo gospodarjenja. Akumulativna in reproduktivna sposobnost gospodarstva močno nazadujeta, poleg tega pa je gospodarstvo močno obremenjeno z dolgovi, ki so se v letu 1985 povečali na 20,2 milijarde dolarjev.

Delegati so še posebej opozorili na vse očitnejše socialno razslojevanje, ki ni posledica dela in ne izvira iz osebnih dohodkov delavcev. To najbolj ogroža prav tiste, ki živijo izključno od svojega dela, in tiste, ki še čakajo na zaposlitev. Zaradi tega nastajajo vse ostrejšje ekonomske, socialne in politične posledice, proti katerim se mora sindikat kar najodločneje boriti.

Med razpravo so v komisiji tudi poudarili, da se zaradi neuresničevanja opredelitve, naj delavci odločajo o us-

tvarjenem presežku dela in odnosih v reprodukciji, slabša materialni položaj samoupravljanja. Delegati so zahtevali spremembo tega stanja, odpraviti pa je treba tudi iluzijo, da je težav našega razvoja mogoče reševati z novimi in novimi administrativnimi ukrepi. Vse to, kar se zdaj dogaja — razne restrikcije, zamujanje s sprejemanjem različnih ukrepov, spreminjanje teh ukrepov, neusklajenost in linearno delovanje — zavira proces prilagajanja gospodarstva delovanju ekonomskih zakonitosti.

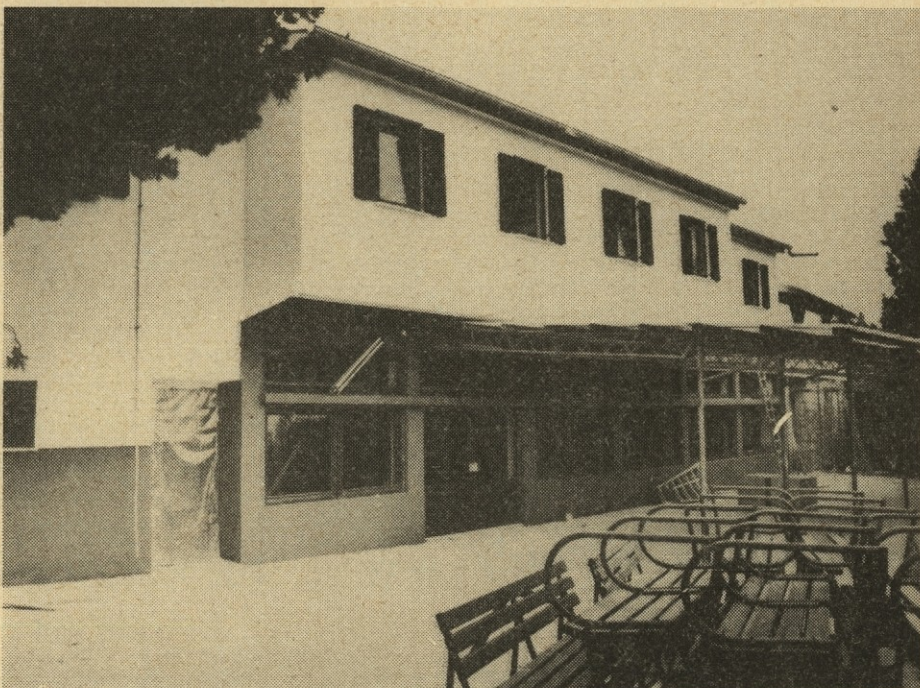
Komisija za razvoj dohodkovnih odnosov, pridobivanje in razporejanje dohodka

Delegati so v bistvu podprli vse bistvene opredelitve iz kongresnih dokumentov. V razpravi pa so kritično ocenili, da so počasnost in neodločnost ter nedoslednost pri izvajanju stabilizacijskega programa krivi, da se povečujejo razlike v pogojih za pridobivanje dohodka, da se v nekaterih gospodarskih panogah povečujejo izgube, v drugih pa izkoriščajo vse prednosti zaradi monopolnega položaja. Vse to le slabi spodbudo delavcev, da s pomočjo boljšega in produktivnejšega dela ustvarijo več dohodka in s tem tudi možnost za večje osebne dohodke. Nujna je aktivnejša vloga zveze sindikatov pri uresničevanju teh ciljev v vseh institucijah političnega sistema. Sindikat mora zahtevati hitrejšo spremembo v gospodarskem sistemu, da bo možno uresničiti načelo, da se za približno enako delo in rezultate dela v vseh dejavnostih ustvarja približno enak bruto osebni dohodek na delavca in akumulacija na vložena sredstva. Nujno pa je tudi dejansko razbremenjevanje gospodarstva, delavci nočejo več poslušati le obljub, zahtevajo konkretne akcije in ukrepe. Opozorili so tudi na probleme v družbenih dejavnostih, ki so v glavnem posledica obravnavanja družbenih dejavnosti kot porabe in s tem v zvezi uveljavljene omejevalne politike.

Sindikat tudi ni zadovoljen s stanjem na področju delitve po delu in rezultatih dela, treba je okrepiti ekonomsko vlogo osebnega dohodka in pri razporejanju dohodka uresničevati načela soodvisnosti akumulacije in porabe. Posebej je bila poudarjena tudi zahteva, da se na ravni Jugoslavije določi enoten način za opredeljevanje najnižjega osebnega dohodka kot osnove za zanesljivo presojo, ali je izbran program proizvodnje tak, da bo omogočil ustvarjanje dovolj velikega dohodka za potrebno raven osebnih dohodkov, za povečevanje družbenega standarda in akumulacije.

Komisija za razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja

Delegati v komisiji so odločno zahtevali večjo gospodarsko in politično enotnost države, zlasti pa večjo enotnost delavskega razreda. Na podlagi te zahteve so v komisiji ocenili, da je bil sindikat v minulem obdobju premalo aktiven in dosleden pri uresničevanju svoje vloge v družbi. Prav tako pa mora biti v prihodnjem obdobju ena izmed prednostnih nalog idejnopolitična in akcijska enotnost vseh organiziranih socialističnih sil, da bi tako premagali vse

V letošnjem letu je do RGD tozđ GRAMAT s svojo skupino nadzidal obstoječo jedilnico počitniškega doma sozd REK EK na Rabu, s čimer smo pridobili šestnajst novih sob s 43 ležišči.

(Foto: B. Klančar)

oblike zapiranja v regionalne meje. Glede predloga, naj bi v skupščini SFRJ ustanovili zbor združenega dela, je bilo slišati različna mnenja. Ob odločni zahtevi nekaterih delegatov so to pravdo predstavili na zadnjo plenarno sejo. Na koncu so se odločili, da mora sindikat sprejeti jasno stališče o (ne) ustanovitvi zbora združenega dela v skupščini SFRJ na seji sveta ZSJ.

Komisija za mednarodno sodelovanje in vprašanja zdomcev

Komisija je poudarila, da je v sedanjih težavah v svetu in pri nas nujno, da sindikati delujejo še bolj dinamično, zlasti v stikih s sindikati sosednjih dežel, da bi bil lahko boj za popuščanje mednarodne napetosti, varovanje miru, razorožitve, krepitev varnosti in enakopravnega sodelovanja v svetu, čim bolj uspešen. Zlasti pomembno je sodelovanje s sindikati dežel v razvoju, in sicer s krepitvijo demokratičnega dogovarjanja, zlasti v okviru delovanja OŽN.

Samí zdomci, bilo jih je štirideset, so opozorili zlasti na velike slabosti, ki jih vidijo v počasnem in neorganiziranem delu občinskih uprav in služb, zlasti pri nezainteresiranosti za razvoj drobnega gospodarstva. Kljub kritičnosti pa niso pozabljali poudarjati globokih čustev, ki jih zdomci gojijo do svoje domovine, njihovo privrženost in pripadnost naši socialistični samoupravni skupnosti in jugoslovanskemu delavskemu razredu.

Komisija za socialno politiko in življenjski standard

Razprava je z izostreno kritično besedo opozorila na počasnost, nesposobnost in neučinkovitost odgovornih družbenih dejavnikov, tudi sindikata, pri uresničevanju družbenih opredelitev in ciljev dolgoročnega programa ekonom-

ske stabilizacije. Prav zaradi družbene učinkovitosti se kopičijo težave, ki jih najbolj občutijo tisti delavci in občani, ki so jim osebni dohodki in pokojnine edini vir preživetja. Ogorčeni so zaradi vse večjega razslojevanja, naraščanja neopravičenih socialnih razlik in zamerijo zvezi sindikatov, ker ni bolj odločna v zahtevah, da z obdavčitvami razporedimo bremena ekonomske stabilizacije na vse sloje družbe in preprečimo prelivanje družbenih sredstev v zasebno last. Neovirano naraščanje cen in divjanje inflacije ogroža materialno osnovo združenega dela, ki je osnovni pogoj za izboljšanje osebnega in družbenega standarda. Največ ostrih besed je bilo slišati na račun vseh nosilcev politike in odločanja na področju cen. Sindikat, od osnovne organizacije do sveta ZSJ, ni bil dovolj dejaven ali pa ni uspel doseči, da bi upoštevali njegovo stališče. Večina razpravljalcev je bila ogorčena in zaskrbljena zaradi naraščanja socialnih razlik, ki niso rezultat dela. Delegati so opozorjali, da nezaposlenost postaja največji in najbolj občutljiv ekonomski socialni, razredni in idejnopolitični izziv v Jugoslaviji. Pospešiti velja produktivno zaposlovanje s posebnim poudarkom na strokovno usposobljenih mladih, ki imajo dovolj znanja in tudi volje, da prispevajo k premagovanju sedanje krize. Veliko je bilo zahtev za hitrejšo reševanje stanovanjskih vprašanj delovnih ljudi, še posebej delavcev v neposredni proizvodnji. Doseči moramo, da bo delavec še pred upokojitvijo imel streho nad glavo.

Skrb vzbujajo podatki, da močno narašča število invalidskih upokoјencev. Delegati so opozarjali na pomanjkljivo zaščito pri delu in so bili proti zmanjševanju sredstev za zdravstveno zaščito, prav tako pa so zahtevali večjo dejavnost

sindikata pri doseganju boljših pogojev za oddih in rekreacijo delavcev.

Socialne razlike so vsekakor področje družbenega bitja, ki zaradi neopravičljivosti in nemorale vse bolj razburja delavce in jim — kar še posebej vzbuja skrb — jemljejo voljo do dela. Delavec pri vseh ostalih drobnarijah, ki so vse pomembne za njegov življenjski in delovni vsakdanjik, vedno znova ugotavlja, da njegova delovna prizadevnost in strokovna usposobljenost nimata več bistvenega vpliva na to, kaj bo od dela v resnici dobil in kako bo živel. Osebnosti

dohodek, stanovanje, možnosti za zaposlitev, varstvo otrok, skrb za družino, zdravje, zaščita pri delu, pokojnina ... Nepregledna je vrsta nerešenih vprašanj, za katera je delavec prepričan, da so njegova. In tudi so. Zadevajo ga v živo, ker je v njih njegovo delo. Ko usmeri pozornost na vsako od njih posebej, sta v njih tudi njegova grenkoba in ogorčenje, ker natančno čuti, da se razmere, kljub njegovemu neprestanemu opozarjanju — samo slabšajo.

Bruno Šorli

Deseti kongres Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije in njegovi sklepi

V Beogradu je 9. in 10. junija letos potekal X. Kongres Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije. Kongresu sem prisostvoval kot delegat Slovenije iz Revirjev. Ker je Zveza združenj borcev pomembna družbeno-politična organizacija, ki združuje revolucionarje, ki so se od 1941. do 1945. leta bojevali v narodnoosvobodilnem boju in zmagali, pomeni tudi danes pomembno moč, saj združuje skoraj milijon članov.

Na kongresu je bilo 327 delegatov in 21 tujih delegacij. Na otvoritvi so bili najvišji predstavniki družbeno političnega življenja v federaciji, na čelu s predstavnikom predsedstva SFRJ in Zveze komunistov Jugoslavije, zveznega izvršnega sveta, sindikatov, socialistične zveze in zveze mladine, predstavniki armade ter številni predstavniki javnega in kulturnega življenja.

V uvodnem delu poročila predsedstva je predsedujoči Mihailo Švabić govoril o številnih problemih, s katerimi se ubada Zveza borcev, prav tako tudi družba v celoti. Ugotovil je, da smo v položaju ekonomske, družbene, politične in moralne krize, za katero nekateri menijo, da je brez izhoda, ker v poslednjih letih le ugotavljamo krizo, sprejemamo sklepe, ki jih pa ne izvajamo. Mnogo sicer razpravljamo, vendar za premagovanje krize zelo malo ali skoraj nič ne storimo. V poročilu je poziv za večjo enotnost, bratstvo in enotnost, samoupravljanje, uresničevanje programa ekonomske stabilizacije, rešitev razmer na Kosovu in za neuvrščeno politiko Jugoslavije.

Razpravljalci, ki jih je bilo nad 45, nad 20 delegatov pa je predložilo pismo, so ugotovili, da sprejetih stališč ne uresničujemo, da se vse bolj razrašča birokracija, samoupravljalci pa imajo zelo malo vpliva za gospodarske odločitve. Negativni razvoj v gospodarstvu ni zaustavljen, danes delavci odločajo le o 51% svojega dohodka, razvija se kriminal in podkupovanje. Gre predvsem za nedefiniran odnos do družbenega premoženja.

Enotna je bila ocena, da Zveza komunistov od leta 1952 ni iz Komunistične partije na oblasti prerasla v zvezo. ZK deli oblast z državno birokracijo, poskuša pa jo kritizirati. Brez personalizacije odgovornosti, ostavk in odkloplicev, zamenjav, brez polaganja računov za storjene napake, se zadržuje stanje, kjer nihče za nič ne odgovarja. V boju proti birokratizmu in tehnokratiz-

mu, povezanim s političnim birokratizmom, smo postali nemočni. V Zvezi komunistov bi se v prvi vrsti moral dopustiti boj mnenj od baze navzgor, sedaj pa mišljenja baze v kreiranju politike pridejo zelo malo do izraza. Borcem očitajo, da so preveč radikalni, čeprav so se izkazali v boju proti nacionalizmu, neenotnosti, birokraciji, kriminalu in sl. Borci smo zahtevali, da se ob ugotovitvi stanja zapišejo tudi sklepi, kako bi iz tega z učinkovito akcijo čimprej izšli.

Pri prenašanju izkušenj iz NOB ugotavljamo, da to v osemletkah še gre, v srednjih, višjih in visokih šolah pa se prenašanje tradicij iz NOB izgublja. Preveč je tudi vojaškega in stereotipnega prenašanja teh doživetij. Takšna, kot jih prikazujemo, so preživela in ne predstavljajo pravega gledanja na revolucijo. Na drugi strani pa se srečujemo s falsifikati zgodovine, s polresnicami o dogodkih v revoluciji, z blatenjem revolucije, poskusi pomiritve med partizani, četniki, ustaši in belogardisti, s čimer je treba na-

praviti konec. Vendar to ni samo naloga Zveze borcev, temveč vseh družbeno političnih organizacij in institucij.

Razpravljalci so tudi obširno diskurirali o zaščiti socialnih in zdravstvenih problemov borcev, ki z rastočo inflacijo upada. Eden od razpravljalcev je ukazal na sredstva privilegijev funkcionarjev in velikega zapravljanja za reprezentanco, ki jih je treba z zakonom prepovedati in od tu dobiti sredstva za socialno zaščito ogroženih skupin borcev, ki so pod minimumom socialne varnosti.

Delegati so opozorili na položaj na Kosovu in izrazili stališče, da to ni samo problem Kosova in SR Srbije, ampak celotne Jugoslavije in nas vseh.

Ugotovili so tudi problem skupnega nastopa z borci iz sosednjih držav in Evrope z borci iz neuvrščenih držav, da dvignejo glas proti jedrski oborožitvi in na tem aktivno sodelujejo.

Na koncu kongresa so delegati sprejeli sklepe, ki obvezujejo organizacije na vseh nivojih: za bratstvo in enotnost, samoupravljanje, izvrševanje programa ekonomske stabilizacije in za akcijo, da čim prej pridemo iz kriznega položaja. Naslovili so tudi pismo XIII. Kongresu ZKJ. Enotno je izzvenelo prepričanje, da za nas borce ni brezizhodnega položaja. Nismo ga priznali leta 1941, ko je bila Jugoslavija razbita in smo se goloroki borili proti močnejšemu in tehnično bolj opremljenemu sovražniku. Tako za nas ni bilo brezizhodnega položaja leta 1948, ko je Stalin z vsem vzhodnim blokom pritiskal na nas. Tako ne more biti takšnega položaja danes, ko smo bogatejši, moderno opremljeni v tovarnah in z mnogimi usposobljenimi tehničnimi kadri in z mladino, ki želi delati. Imeti pa moramo jasen koncept in voljo za akcijo.

Karel Forte — Marko

Dan civilne zaščite v Zagorju

V soboto, 14. junija, je potekalo v Zagorju 11. republiško tekmovanje ekip prve medicinske pomoči. Organizirala sta ga Republiški sekretariat za ljudsko obrambo in Rdeči križ Slovenije. Tekmovanja se je udeležilo 62 najboljših ekip civilne zaščite in Rdečega križa iz 59 slovenskih občin. Tekmovanja organizirajo vsaki dve leti.

Na tekmovanju se je kot najboljša izkazala ekipa medicinske prve pomoči iz Nove Gorice, ki je dosegla 120 točk. Naslednja mesta so dosegle ekipa Kostroj (Slovenske Konjice), Jeklotehna (Maribor), ekipa občine Bežigrad (Ljubljana). Vsaka od teh je zbrala po 115 točk. Tekmovanja v Zagorju se je udeležilo

preko 500 udeležencev v 62 ekipah. Vse ekipe so pokazale, kljub deževnemu vremenu, visoko usposobljenost in zahtevano znanje.

Predhodnih občinskih tekmovanj medicinske prve pomoči se je udeležilo v vsej Sloveniji letos 1.286 ekip s skupno 7.716 tekmovalci.

Letošnje tekmovanje je potekalo v znamenju 120-letnice delovanja Rdečega križa v naših krajih. Na tekmovanju v Zagorju so se ekipe najprvo pokazale v povorki v Zagorju, nato so se pomerile v teoretičnem znanju, od 10. ure dalje pa so na igrišču ŠD Proletarec pokazale svoje praktično znanje v spretnostih.

(tl)

Sindikati v SLO in DS

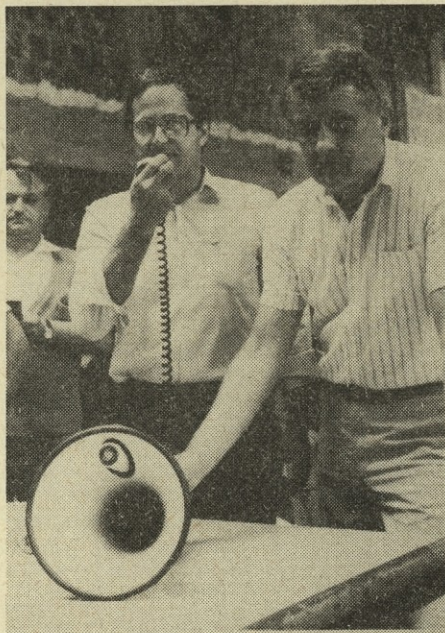
V soboto, 14. junija, so občinski sveti Zveze sindikatov Trbovlje in Hrastnik organizirali in izpeljali letošnje akcije pod geslom »Sindikati v SLO«. Na podlagi predhodnih razpisov se je prijavilo za tekmovanje v tej akciji večje število ekip oziroma tekmovalcev.

V Trbovljah se je tekmovanja oziroma akcije udeležilo 150 tekmovalcev. Začetek je bil pri gasilskem domu na Savinjski cesti, proga pa je potekala preko Rovt, Planinske vasi, Kleka do Dobrne. Pred domom Svobode Dobrna pa je bil zaključek. Med potjo je bilo devet kontrolnih točk. Tekmovalci so se morali pomeriti v raznih veščinah. Prvo mesto z 266 točkami je osvojila ekipa Cementarne Trbovlje — tozd Blagovni promet, druga je bila prav tako ekipa Cementarne — tozd Vzdrževanje in transport (249 točk), tretja pa je bila ekipa železniške postaje Trbovlje (248 točk). Med ženskami je bila tudi letos najboljša ekipa Vzgojno varstvenega zavoda (vrtci).

V Hrastniku je bila najboljša ekipa iz Tovarne kemičnih izdelkov (med 16 ekipami). Tekmovali so na progi z Dola preko Pekla do Gor. Prva je bila ekipa kadrovska — splošnega sektorja, druga ekipa tehničnih služb in tretja ekipa delovne skupnosti skupnih služb. Med ženskami je bila prva ekipa Jutranjke z Dola, najboljši pa so bili strelci iz vrst pripadnikov Postaje milice Hrastnik.

Najboljših deset ekip iz vseh treh zasavskih občin se bo pomerilo v znanju, spretnostih ter družbeni samozaščiti v

jeseni letos na regijskem tekmovanju, ki ga bodo organizirali v Trbovljah. (tl)

Udeležence tradicionalnih športnih iger delavcev sozd REK EK je pozdravil Janko Koritnik, dipl. ek., v imenu poslovnega odbora in drugih delavcev kombinata.

(Foto: B. Klančar)

Priznanja ob dnevu civilne zaščite

Ob 20. juniju, dnevu civilne zaščite, so tudi letos podelili številna priznanja posameznikom in skupinam, in to za dosežene uspehe pri razvoju, krepitvi in delovanju civilne zaščite, ki organizirano deluje že blizu 40 let.

Najvišja priznanja so iz naših krajev prejeli:

a) plaketo civilne zaščite za leto 1986:
— občina Hrastnik
— komunalno in stavbno podjetje Kostak, Krško;

b) priznanja Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo za prizadevno delo in posebne uspehe pri razvoju in uveljavljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite na področju civilne zaščite:

— iz občine Hrastnik — Franc Kaluža, Roman Lebar, Vili Zaletel;

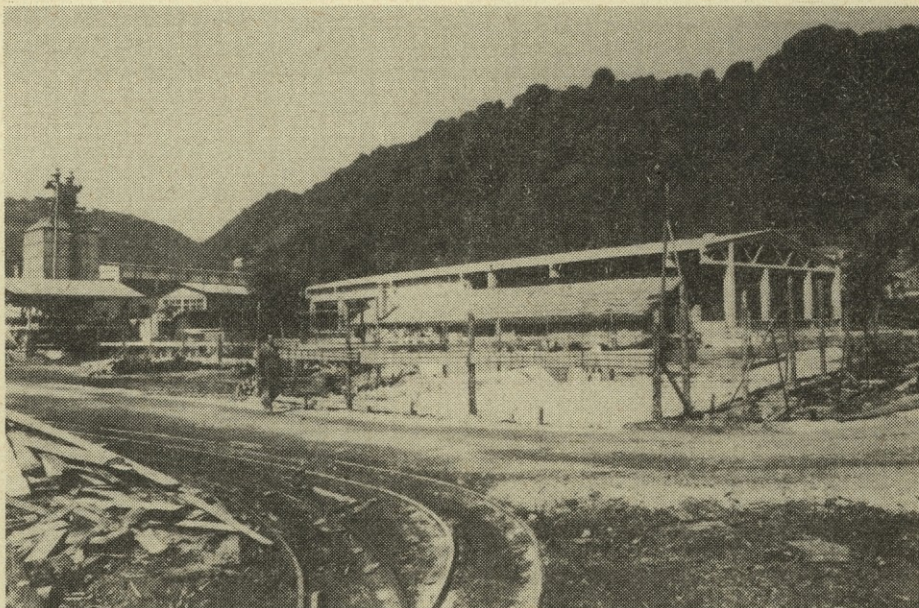
c) bronasti znak za civilno zaščito
— štab za civilno zaščito SOZD REK EK, DO RRPS — tozd Rudnik Zagorje. Čestitamo!

Letos le ena mladinska brigada

Ponavadi so prejšnja leta v revirskih občinah organizirali po tri mladinske delovne brigade. Letos pa so se odločili, da bodo sestavili le eno iz vseh treh revirskih občin — Hrastnik, Trbovlje in Zagorje. MDB »Miha Marinko«, tako se brigada letos imenuje, se bo udeležila republiške akcije »Trebče 86« in to v začetku julija.

Mladi pa bodo sodelovali tudi v MDB »Bratska mesta«. Ta bo sodelovala v avgustu letos v zvezni akciji »Ohrid 86«. Tvorili jo bodo udeleženci iz Zasavja in Valandova, pobratene občine. V juliju in avgustu pa bodo sodelovali v zvezni akciji »Goričko 86« pionirji iz Zasavja.

Sicer pa bo mladina dejavna tudi na lokalnih akcijah. V Hrastniku so se udeležili delovne akcije v krajevni skupnosti Steklarna, pomoč pa so nudili tudi pri urejanju ceste. V akciji bodo sodelovali pionirji brigade »heroj Rajko« in MDB »11. oktober« iz dijaškega doma Hrastnik. Vključili pa se bodo v te akcije tudi brigadirji letošnjih republiških in zveznih akcij.

V gradnji je nova delavnica jamskega lesa v de Predelava jamskega lesa, do RRPS — tozd Rudnik Trbovlje.

(Foto: B. Klančar)

Prvomajska priznanja zaslužnim občanom

Občani občine Trbovlje praznujejo 1. junija svoj občinski praznik. Ob vsakokratnem praznovanju se zvrsti v dneih pred praznikom, večkrat deloma tudi po prazniku, vrsta kulturnih, športnih in drugih prireditev. Tudi letos je bilo tako.

Osrednja slovesnost pa je bila v nedeljo, 1. junija. Od 10.30 do 11. ure je bil na trgu pred Delavskim domom Trbovlje kratek koncert popularnih del v izvedbi Delavske godbe Trbovlje p. v. Mihe Gunzka. Ob 11. uri pa se je začela v gledališki dvorani slavnostna seja delegatov vseh treh zborov občinske skupščine (združenega dela, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega) ob navzočnosti še živečih udeležencev spopada naprednih delavcev z Orjuno v l. 1924, zastopstev pobratenih občin Sal-laumines (Francija), Lazarevac, Jesenic in Valandova ter prijateljske občine Donji Lapac, predstavnikov zasavskih in drugih občin ter družbenopolitičnih organizacij, drugih gostov in občanov. Med temi sta bila tudi Lidija Šentjunc, članica sveta federacije, Sergej Kraigher, član CK ZKJ in Miloš Prosenc, sekretar predsedstva CK ZKS.

Sejo je odprl in vodil Drago Kastelic, predsednik družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Trbovlje. Pozdravil je vse navzoče, posebno še goste. Udeležence slavnostne seje so pozdravili trije pionirji osnovne šole J. B. Tito, Ped. enote Alojza Hohkrauta, nato pa je predsednica občinske skupščine Franja Šprogar v svojem govoru orisala dogodke 1. junija 1924, orisala je tudi gospodarski in družbeni trenutek občine Trbovlje. Omenila je dosežene rezultate v l. 1985, nato pa se ozrla na letošnje in prihodnje načrte. Zahvalila se je delegatom 3. sklica, ki jim je potekel mandat v letošnji pomladi, in zaželela uspeh nov-

oizvoljenim delegatom za naslednje štiriletno mandatno dobo.

Predsednik občinske skupščine Jelenice T. Medja je čestital občanom Trbovelj v imenu vseh pobratenih občin.

Štefan Železnik je kot predsednik žirije za Prvojunjska priznanja obrazložil sklep žirije, s katerim se letos podeljuje najvišja priznanja občine Trbovlje najzaslužnejšim občanom in skupinam. Po podani obrazložitvi za vsakega dobitnika priznanja je predsednica skupščine Franja Šprogar podelila letošnja Prvojunjska priznanja naslednjim občanom:

— Olgi Malgaj, dipl. oec, iz Iskre, tovarne polprevodnikov Trbovlje, za področje gospodarstva;

— Jožetu Jagru iz krajevnih skupnosti Čeče za družbenopolitično področje;

— Tonetu Jerinu, rud. upokojujencu, iz telesno vzgojnega področja;

— Anki Raušl, upokojenki, iz kulturno prosvetnega področja;

— dr. Josipu Mičoviču, zobozdravniku v zdravstvenem domu Trbovlje, za dosežke na drugih področjih dela v zobozdravstvu mladih in družbenopolitično delo.

Priznanje tvori istina o podelitvi Prvojunjskega priznanja in bronasti miniaturni spomenik spopada z Orjuno, delo ak. kiparja Stojana Batiča.

V drugem, kulturnem delu programa je nastopil mladinski pihalni orkester glasbene šole Trbovlje, ki ga v glavnem tvorijo mladi godbeniki Delavske godbe Trbovlje. Dirigiral je Ivo Zmrzla. Zaigrali so pet del z eno ponovitvijo.

Po končani seji je sledil družabni razgovor v avli doma.

Prejemnikom Prvojunjskih priznanj tudi naše čestitke!

(t. l.)

Priznanje Jožetu Zorčiču

Na temelju predložene obrazložitve je Predsedstvo SFRJ podelilo Jožetu Zorčiču, predsedniku Medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin in bivšemu dolgoletnemu članu našega kombinata državno odlikovanje. Ciril Urek, predsednik Občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje, mu je v imenu občine Trbovlje dne 25.4.1986 izročil v prostorih Skupščine občine Trbovlje visoko priznanje — Red dela z zlatim vencem.

Čestitkam k temu visokemu priznanju se pridružujemo tudi člani našega kolektiva!

Priznanja uspešnim mladincem

Ob letošnjem dnevu mladosti so uspešnim mladinkam in mladincem, mentorjem in nekaterim organizacijam tudi tokrat podelili priznanja ZSMS.

V Hrastniku so srebrne znake ZSMS prejeli: Matej Šalamon, Igor Kovač, Sandi Pevec, Novko Kolobarič, Mira Sajovic, Nada Petrič, Bojan Bezgovšek in Marko Premec, košarkarski klub Hrastnik, Prosvetno društvo Marno, OO ZSMS Novi Log in mentorja Janja Zaletel in Maks Rak. Priznanja je dobila tudi mladinska brigada »14. oktober« iz dijaškega doma.

V Zagorju so prejeli priznanja: Jasmina Tatovec, Matjaž Cukljati, Dušan Macerl, Ljubimko Madžarevič in Blanka Benko.

Čestitamo!

Novo vodstvo MS SZDL

Dne 12. junija je Medobčinski svet SZDL revirskih občin med drugim razpravljal in sklepal o novem predsedniku sveta SZDL revirskih občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje. Dosedanji predsednik Henrik Pušnik je bil na zadnjih volitvah izvoljen za predsednika Skupščine zdravstvene skupnosti Slovenije. Za novega predsednika MS SZDL revirskih občin je bil izvoljen Vinko Kovačič iz Trbovelj. Pred leti je bil sekretar in predsednik Občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje, zadnja leta pa je bil član predsedstva Zveze sindikatov Slovenije, odgovoren za kadrovske zadeve. Na tej seji MS SZDL pa so obravnavali tudi problematiko v zvezi z mladinskimi delovnimi brigadami, problematiko zasavske kmetijske zadrage, pa tudi priprave na proslavo 50-letnice ustanovnega kongresa KPS oziroma ZKS, ki jo bomo proslavili prihodnje leto.

(tl)

Pregled novoizvoljenih predsednikov in sekretarjev družbenopolitičnih organizacij

Sekretarji OO ZK v SOZD REK Edvarda Kardelja v obdobju 1986—1988

Delovna organizacija Rudniki rjavega premoga Slovenije

1. PIRNOVAR	ANDREJ	TOZD RRP Hrastnik — jama
2. POGAČNIK	DUŠAN	TOZD RRP Hrastnik — jama Ojstro
3. KOLAR	ERNO	TOZD RRP Hrastnik — ESD
4. ROMIH	FRANC	TOZD RRP Hrastnik — DS SP
5. RAMŠAK	MARJAN	TOZD RRP Trbovlje — jama
6. VOLMUT	FRANC	TOZD RRP Trbovlje — ESD
7. FABJAN	JANEZ	TOZD Separacija Trbovlje
8. ŠUTAR	ANTON	TOZD Separacija Trbovlje — sk.
9. ČOŽ	MARJAN	TOZD Separacija Trbovlje — ESD
10. HUSIČ	JURIJ	TOZD RRP Zagorje — Kotredež
11. REMS	ŠTEFAN	TOZD RRP Zagorje — VESN
12. BOKAL	MARJAN	TOZD Separacija Zagorje
13. SIMIČ	MILORAD	TOZD RRP Zagorje — DS SP
14. CESTNIK	JANEZ	TOZD RŠC

15. MEJAČ	GABRIJEL	TOZD RRP Laško
16. IMŠIROVIČ	MIRALEM	TOZD RRP Kanižarica
17. GRMŠEK	EDVARD	TOZD RRP Senovo
18. GLAVAN	JOŽE	DS SS DO RRPS

Delovna organizacija Rudarsko gradbena dejavnost

19. STRNAD	RUDI	TOZD RIG
20. KMET	IVAN	TOZD RIG — gradb. Hrastnik
21. ZAHIROVIČ	JASMIN	TOZD RIG — gradb. Zagorje
22. SELIMOVIČ	SULEJMAN	TOZD RIG — ESD
23. GOTAL	JURIJ	TOZD Gramat
24. CESTNIK	JOŽE	TOZD Avtoprevoz
25. PAVELŠEK	STANE	TOZD IMD — DE EIMD
26. NAPRUDNIK	UROŠ	TOZD IMD — DE SIMD
27. GAVRANOVIČ	DMITAR	DS SS DO RGD

Delovna organizacija Termoelektrarna Trbovlje

28. PLEVNIK	MARJAN	TOZD PEE
29. SKOBE	DIMITRIJ	TOZD VN
30. JAMNIK	PETER	DS SS DO TET

Delovna skupnost skupnih služb TOZD REK EK

31. BURJA	ROMANA
-----------	--------

Predsedniki akcijskih konferenc OO ZK v SOZD REK EK v obdobju 1986/1988

1. ROMIH	FRANC	TOZD RRP Hrastnik
2. REMS	ŠTEFAN	TOZD RRP Zagorje
3. RAMŠAK	MARJAN	TOZD RRP Trbovlje
4. ŠUTAR	ANTON	TOZD Separacija
5. STRNAD	RUDI	TOZD RIG
6. VIDMAR	MARJAN	TOZD IMD

Predsedniki akcijskih konferenc OO ZK delovnih organizacij v obdobju 1986/1988

1. GOTAL	JURIJ	DO RGD
2. LAPAJNE	JOŽE	DO TET
3. PUŠNIK	MARTIN	DO RRPS področje Trbovelj

Predsednik problemske konference SOZD REK Edvarda Kardelja ŽITNIK JOŽE.**Predsedniki osnovnih organizacij sindikata v mandatni dobi 1986/1988**

DS SS SOZD	TRIBUŠON	MARKO
DE jama Hrastnik	URANA	BOŽO
DE jama Ojstro	JANC	ANTON
DE ESD Hrastnik	POTRATA	IVAN
DE sk. pomena Hrastnik	SENEGAČNIK	IVAN
DE jama Trbovlje	TROTOVŠEK	FRANC
DE ESD Trbovlje	JANEŽIČ	RUDI
DE Pred. jam. lesa	AJDIŠEK	FRANC
DS sk. pomena Trbovlje	MATKO	JANI
TOZD RŠC	ČULAJA	MILOVAN
TOZD RRP Zagorje	CILENŠEK	IZTOK
TOZD Separacija Trbovlje	OPLOTNIK	ALBERT
TOZD RRP Senovo	HRŽENJAK	JOŽE
TOZD RRP Laško	LAH	EDVARD
TOZD RRP Kanižarica	HADJUR	MARJAN
DS SS DO RRPS	ŽAGAR	RADO
DE delovišče Trbovlje	HLADNIK	MARJAN
DE delovišče Hrastnik	ZDOVC	ANTON
DE delovišče Zagorje	ČAJIČ	ZIJAD
DE delovišče Titovo Velenje	VIŠIČ	PREDRAG
DE SIMD	FRELIH	VLADO
DE EIMD	ŠTROVS	FRANC
TOZD Gramat	LOVRENOVIČ	ILIJ
TOZD Avtoprevoz	ŠKRINAR	MARTIN
DE ESD /DO RGD/	KOSTANJŠEK	PETER
DS SS DO RGD	ŠKRINAR	IVANKA

Nova vodstva — volitve in imenovanja

Na 10. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije, ki je bil koncem maja letos, je bilo izvoljeno novo vodstvo. Za predsednico sveta Zveze sindikatov Jugoslavije (z enoletnim mandatom) je bila izvoljena Marija Todorovič (Srbija), za sekretarja pa Peter Rakočević (Črna gora).

Izvolili so tudi 22 članov predsedstva sveta ZSJ. Iz Slovenije so v njem Srečko Meh, Marjan Orožen in Miha Ravnik. Nova predsednica sveta ZSJ Marija Todorovič, rojena 1939 v Somboru, je diplomirana psihologinja. Od leta 1957 je članica ZKJ.

Na seji Zvezne konference SZDLJ so 23. maja izvolili za novega predsednika Zvezne konference SZDLJ Nenada Bučina, za sekretarja pa Stojana Dimovskega, predsednica konference za vprašanja družbenega položaja žensk pa je Nada Gerasimovska.

Nenad Bučin je star 52 let, po narodnosti je Črnogorec, končal pa je filozofsko fakulteto.

Dne 17. junija so na seji Republiške konference SZDL Slovenije izvolili za novega predsednika RK SZDL Slovenije Jožeta Smoleta, za podpredsednika za področje kulture Cirila Zlobca, za podpredsednika družbenoekonomskih odnosov pa Jožeta Šlandra.

Dne 21. maja je bil izvoljen za novega predsednika skupščine Zdravstvene skupnosti Slovenije Henrik Pušnik, dipl. farmacevt iz Trbovelj. Doslej je bil predsednik Medobčinskega sveta SZDL revirskih občin.

Dne 21. maja je CK ZKS sklenil ustanoviti osem komisij CK ZKS, izvolil njihove predsednike in sekretarje itd. Iz naših krajev so v teh komisijah: v komisiji za organiziranost sekretarka Danica Fink — Hafner, v delegaciji CK ZKS v Republiški konferenci SZDL pa so Štefan Korošec, Miloš Prosenc in Jože Utendar. V svet marksističnega centra CK ZKS: Sergej Kraigher, Emil Štern v ureniški odbor časopisa Komunist Jak Koprivc, Emil Štern.

Pomoč iz sklada solidarnosti

Na temelju določil Pravilnika o oblikovanju, razpolaganju in razdeljevanju sredstev sklada solidarnosti tozdov in DS SS, združenih preko DO v SOZD REK EK, bodo tozdi in delovne skupnosti ob letošnjem dnevu rudarjev in prazniku kombinata izplačale enkratne letne denarne pomoči iz sklada solidarnosti.

Višina denarne pomoči znaša za vdove smrtno ponesrečenih članov kolektiva kombinata po 17.500.— din, za otroke, ki se šolajo na višjih in visokih šolah po 16.000.— din, za otroke, ki se šolajo v šolah srednjega usmerjenega izobraževanja po 14.000.— din, za otroke, ki obiskujejo osnovno šolo po 12.000.— din za otroke do vstopa v osnovno šolo po 10.000.— din.

TOZD PEE
TOZD VN
DS SS DO TET

JURGAN
KRAVOGEL
KREDAR

BRANKO
JANI
LUDVIK

Predsedniki osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine Slovenije za mandatno obdobje 1986/1988:

DE ESD Trbovlje
DE jama Hrastnik
DE jama Ojstro
DE ESD Hrastnik
DE jama
TOZD Separacija Trbovlje
DS SS SOZD in DS SS RRPS
DE jama Kotredež
DE Separacija Zagorje
DE VESN Zagorje
TOZD RRP Senovo
TOZD RRP Laško
TOZD RRP Kanižarica
TOZD RŠC
TOZD RIG
TOZD IMD
DS SS DO RGD, Avtoprevoz
Gramat
DO TET

GLAS
AŠIČ
MADŽAREVIČ
TRSTENJAK
GORZA
ŽAGAR
GABRIJEL
OSMANOVIČ
KUREŽ
MLAKAR
DRAGIČ
ŠILIH
ČEMAS
JEVŠEVAR

ZAJC
PEČNIK
HRIBAR
LUCU

MATJAŽ
ALOJZ
MILIVOJ
BORIS
ŠTEFAN
IVO
DUŠAN
EDIN
FELIKS
ANTON
MILOŠ
ANDREJ
DAMJAN
MARJAN
FRANC /predlog/
ANTON
ANA
DUŠAN

Predsednik Koordinacijske konference ZSMS SOZD REK Edvarda Kardelja v mandatni dobi 1986/1988:

Madžarevič Ljubinko — TOZD RŠC

Namestnik predsednika KK OO ZSMS SOZD REK Edvarda Kardelja v mandatni dobi 1986/1988:

Pevec Sandi

Predsedniki konferenc osnovnih organizacij sindikata TOZD v mandatni dobi 1986/88

TOZD RRP Trbovlje
TOZD RRP Hrastnik 3
TOZD RIG
TOZD IMD

JANEŽIČ
ŠPAJZER
ŠUBAŠIČ
KOLANDER

RUDI
FRANC
HASAN
JOŽE

Predsedniki konferenc delovnih organizacij v mandatni dobi 1986/1988

DO Termoelektrarna
DO Rudarsko gradbena dejavnost
DO Rudniki rjavega premoga Slovenije

ROTAR
ŠKRINAR
GOVEJŠEK

DUŠAN
IVANKA
TOMAŽ

Predsednik Koordinacijskega odbora osnovnih organizacij ZS SOZD REK Edvarda Kardelja v mandatni dobi 1986/88:

ŠORLI BRUNO — TOZD Separacija premoga Trbovlje

Namestnik predsednika Koordinacijskega odbora osnovnih organizacij ZS SOZD REK Edvarda Kardelja v mandatni dobi 1986/1988:

SUBAŠIČ HASAN — TOZD RIG

Novo vodstvo Gospodarske zbornice Slovenije

Skupščina Gospodarske zbornice Slovenije je na svoji seji, dne 15. maja t. l., izvolila novo vodstvo Gospodarske zbornice Slovenije za naslednje mandatno obdobje.

Novo vodstvo tvorijo naslednji sodelavci:

— predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc (ponavlja še en mandat),

— podpredsednik, odgovoren za tekočo ekonomsko politiko, mgr. Rado Buhinc (namesto dr. Rudija Kropivnika, ki je odšel kot predstavnik Gospodarske zbornice Jugoslavije v Celovec),

— podpredsednik, odgovoren za področje planiranja in razvoja ter za gospodarsko sodelovanje z drugimi republikami in avtonomnimi pokrajinama, Andrej Miklavčič,

— podpredsednik, odgovoren za področje ekonomskih odnosov s tujino, Dolfe Vojsk,

— generalni sekretar mgr. Marijan Kocbek (namesto Milana Šterbana, ki je odšel na drugo delovno dolžnost).

7. junij — praznik občine Krško

Občani občine Krško, v katere sestav sodijo tudi krajani Senovega, praznujejo vsako leto 7. junija svoj občinski praznik. Praznujejo ga v spomin na dan vrnitve izgnancev. Nemški okupator je namreč z območja sedanje občine Krško do februarja 1942 izgnal oziroma izselil okoli 10.300 prebivalcev.

Tudi letos so pripravili slavnostno sejo občinske skupščine Krško. Bila je 6. junija v Delavskem domu Edvarda Kardelja. Ob tej priliki so na akademiji nastopili Svobodaši iz Brestanice, mešani pevski zbor Viktorja Parme iz Krškega ter pihalni orkester Tovarne papirja in celuloze Djuro Salaj. Na slavnostni seji so podelili tudi letošnja občinska priznanja.

Veliki znak občine Krško so prejeli Osnovna šola Jožeta Gorjupa iz Kostanjevice na Krki, Romam Sotler s Senovega in Zdravko Petan iz Krškega.

Znak občine Krško so prejeli tozd Proizvodnja papirja Djuro Salaj — Krško, Zdenko Picelj in Herman Pregelj iz Krškega ter Meta Habicht s Senovega.

Priznanja občine Krško pa so dobili Lojze Babič iz Leskovca, Aleksander Šoba z Dol, Milka Zorko iz Rake in Jože Kuhar iz Mladja pri Podbočju.

Slavnostne seje vseh zborov občinske skupščine se je udeležila tudi delegacija pobratene občine Bajina Bašta.

Zajamčeni osebni dohodek

Slovenski izvršni svet je 27. maja letos sklenil, da velja od 1. junija letos dalje nova višina zajamčenega osebnega dohodka. Ta znaša 41.000.— din mesečno. Znesek zagotavlja najnižjo mejo, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca. Prejšnji znesek 31.000.—

din je veljal od 1. maja letos; sedanjí znesek je približno 44% povprečno junjskega osebnega dohodka in približno 27% več od minimuma, ki ga zahteva zakon o zajamčenem osebnem dohodku, t. j. 60% povprečnih osebnih dohodkov v preteklem letu.

Slavnostni govor je imel predsednik skupščine občine Krško Zoran Šoln. Svoje besede je povezal v spomin na 45-letnico vstaje slovenskega naroda, prve krške žrtve, ustanovitev OF ter izgnanstva. Govornik je ob tej priliki posebej poudaril, da bi morali zgodovinske mej-

nike in dosežke, pa tudi izkušnje, bolje izkoristiti za nadaljnji razvoj.

Občanom občine Krško, posebej pa vsem dobitnikom priznanj, veljajo tudi z naše strani vsa priznanja in čestitke!

(tl)

Tekmovanja v raznih športnih disciplinah delavcev sozd REK EK na Senovem so se udeležili tudi člani kolektiva do RRPS — tozd Rudnik Laško.

(Foto: B. Klančar)

Slovo od Milana Boleta

Kot sošolec in dolgoleten prijatelj bi sam verjetno ne zmozel izraziti vseh čustev in bolečine, ki nas teži ob današnjem slovesu ing. M. S. Pa vendar moram storiti tudi to, saj se od tebe poslavljam v imenu vseh tvojih sošolcev in prijateljev in v imenu dosedanjih in današnjih sodelavcev. Bil si eden od nas,

bil si eden med nami in vedno med nami in vedno z nami, od šolskih klopi v prvih povojnih letih pa do današnjega slovesa. In kot je rekel znan pisatelj, če val nemirnega Atlantika odnese košček zemlje, je Evrope manj, s tvojim odhodom, nas je manj ... zato se ne sprašujemo komu zvoni, tudi nam zvoni.

Tvoja delovna in življenjska pota so bila zapletena in nikdar nisi hodil po uhojenih poteh. Ta pota so bila polna delovnih naporov, odrekanih in tudi uspehov, polna pričakovanj in še več razočaranj, srečeval si težave, bolezni in trpljenje. Vse to si, z eno samo izjemo, premagoval, ker si bil osebno zavzet, vstrajen in človeško in poklicno ponosen. Le zadnjo preizkušnjo si izgubil, ko so te izdale življenjske moči in ti je zahrbtna bolezen izpila ves življenjski sok.

Svoje strokovno znanje, obogateno z izkušnjami si posvetil reševanju praktične rudarske problematike. Tvoje trdno strokovno znanje in izkušnje si prenašal tako na rudarje v makedonskih rudnikih kot tudi rudarjem na robu saharske puščave. Tvoje strokovne nasvete so poslušali kovinarji pri snovanju novih rudarskih strojev, tvojo točnost, zanesljivost in poklicno vestnost so spoznali tudi premogarji Krmelja in predvsem Zasavja. In ne nazadnje in ne najmanj tudi sodelavci bivšega TSO in sedanje del. skupnosti so občutili tvojo poštenost, odločnost in pravičnost. In vsi so te tvoje lastnosti spoštovali, te imeli radi, kot nesebičnega ter strokovno in humanistično naprednega mentorja, sodelavca in pomočnika. Bil si zaupljiv in trden mož, ki je pravilno vrednotil svoje delo in delo drugih. Vsako tvojo včasih tudi smelo ali neupoštevano interpretacijo si vsak trenutek lahko utemeljil s svojimi bogatimi izkušnjami. Verjetno bomo šele sedaj, ko te ne bo več med nami, pravilno ocenjevali tvoje znanje, delo in prispevek. Kot za marsikoga, bo tudi zate šele prihodnost lahko objektivna in pravična.

Tvoj boleč odhod bo v nas pustil globoko brazdo, vrzel, ki jo čas, ta čudežni zdravnik, le težko pozdravi. Spomin na tebe, ponosnega, a skromnega v besedah in dejanjih, sposobnega, a nevsiljivega, poštenega in odkritega sotovariša, sodelavca, prijatelja, bo ostal v nas in z nami. Z zavestjo, da si svoj trd življenjski »ših« opravil pošteno, vestno, vedno dostojanstveno, se poslavljamo od tebe z rudarskim SREČNO!

Dializna enota pričela delovati

Dne 30. maja letos ob 17. uri je ZZZC — tozd, Splošna bolnica Trbovlje, pripravila v okviru praznovanja občinskega praznika občine Trbovlje slavnostno odprtje novo zgrajene dializne enote v Splošni bolnici Trbovlje.

Ob napovedani uri se je zbralo, čeprav ob deževnem vremenu, blizu 300 občanov, ki so prisostvovali otvoritvi tega prepotrebne zdravstvenega objekta. Za uvod je igrala Delavska godba Trbovlje pod vodstvom Mihe Gunzka, nato pa je direktor Splošne bolnice Trbovlje Cveto Plevnik pričel s slovesnostjo.

Pozdravil je vse navzoče in predvsem še nekatere drage goste, ki so se odzvali vabilu k otvoritvi tega še kako potrebne-

ga objekta. Predvsem je ta pozdrav veljal dr. Dinku Leskovišku, predsedniku Republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo, prof. dr. Jožetu Drinovcu, predstojniku nevrološke klinike univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana in Henrik Pušniku, predsedniku skupščine zdravstvene skupnosti Slovenije. Pozdrav pa je veljal seveda tudi vsem predstavnikom občinskih in medobčinskih zdravstvenih skupnosti Trbovlje, Hrastnik in Zagorje, predstavnikom delovnih organizacij, projektantom del, uporabnikom zdravstvenih storitev in drugim. Napovedal je, da bo predsednik gradbenega odbora Boris Malovrh, dipl. ing., podrobneje seznanil navzoče o izgradnji dializne enote, da bo o pomenu

dialize in zdravljenju ledvičnih bolnikov govoril dr. Jože Drinovec, da bo spregovorila Marčana Rotar, višja medicinska sestra, o sprejetem sklepu tozda Splošne bolnice Trbovlje o podelitvi priznanj najzaslužnejšim pri izgradnji objekta in da bo svečano otvoritev opravil predstavnik društva ledvičnih bolnikov Miro Duh, s tem bo odkril ploščo v zahvalo vsem, ki so prispevali sredstva za ureditev objekta.

Za njim je povzel besedo predsednik gradbenega odbora Boris Malovrh, dipl. ing., ki je dejal naslednje:

S svojo navzočnostjo na otvoritveni slovesnosti potrjujete svojo privrženost našim idealom humanizma in svojo pripravljenost za delo in izboljšanje naše

zdravstvene kulture, nivoja naših zdravstvenih storitev ter človekoljubno pomoč našim najbolj potrebnim bolnikom.

Prevozi naših dializnih pacientov s kombijem dva ali trikrat tedensko v Ljubljano, po naših cestah, velika poraba časa, nad 20 milj. din stroškov letno in vse ostale težave bodo z delovanjem nove dializne enote v Trbovljah odpadle, bolnišnica Trbovlje pa je z novo enoto pridobila za revirje novo potrditev svojega strokovnega dela in utrdila svoj ugled revirske zdravstvene ustanove.

Želja in nato tudi potreba za ustanovitve dializne enote pri Splošni bolnišnici Trbovlje za paciente iz Zasavja se je porodila kmalu potem, ko se je v našem okolju pojavil prvi bolnik s potrebo po dializi. S povečanjem števila bolnikov so se večali tudi problemi in potrebe ter želja zdravstvenih delavcev po organizaciji dializne enote v Zasavju. Družbenopolitične organizacije so prislunile potrebam in po sprejetju Samoupravnega sporazuma o delitvi dela v SRS med zdravstvenimi DO so bile podane tudi pravne in samoupravne možnosti za organizacijo take enote. Po sprejemu SaS za leto 1980 so se začele organizacijske in ostale predpriprave za možnost ustanovitve dializne enote v Zasavju.

Prva sredstva za gradnjo je nakazala občinska zdravstvena skupnost Trbovlje že v letu 1980 in nato v l. 1982. Na osnovi razprav delegatov Zbora družbenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Skupščine SIS za zdravstvo je medzborovska komisija že na zasedanju 15.3.1983 v Trbovljah sprejela naslednja stališča: pri Splošni bolnišnici Trbovlje se do konca l. 1984 usposobi enoto za dializo.

Sredstva za DE naj bi zagotovile občinske in Medobčinska zdravstvena skupnost v svojih planih za to investicijo, skupno z združenim delom revirskih občin in DPO pa naj bi se preskrbela potrebna sredstva za uvoz vse potrebne opreme, bolnišnica pa naj bi zagotovila usposabljanje potrebnega strokovnega osebja.

Na pobudo koordinacijskega odbora za zdravstvo in socialno politiko pri MS SZDL je bil ustanovljen gradbeni odbor za postavitev dializne enote pri trboveljski bolnišnici, ki je pričel z delom na svoji prvi seji dne 20. junija 1983.

Delo gradbenega odbora ves čas delovanja ni bilo enostavno, finančna sredstva niso pritekala, kot je bilo dogovorjeno, razmere so se znatno poslabšale, cene in stroški so naraščali vsaj vzporedno s stopnjo inflacije, uvožena oprema (večina opreme pa je iz uvoza, ker se v Jugoslaviji ne proizvaja) pa je postala z novimi deviznimi predpisi in danimi možnostmi praktično že skoraj nedosegljiva.

Koncem leta 1983 so bila sredstva za prvo fazo, to je projektna dokumentacija IBT, gradbena adaptacija cca 240 m² obstoječe stanovanjske zgradbe, stavba in nabava diesel 120 kW agregata zagotovljena, investicija prijavljena pri Službi družbenega knjigovodstva in SGP Beton-Zasavje je pričelo z gradbenim izvajanjem.

Sredstva za prvo fazo v višini 60% je 2ifotovila občinska Zdravstvena skupnost Trbovlje, ostalo pa MZS Ljubljana, Splošna bolnišnica Trbovlje, OZS Hras-

tnik in zbrana sredstva pri OORK Trbovlje.

Dela I. faze so bila kmalu opravljena, sredstev za nadaljevanje gradnje, to je predvsem za dokončanje preureditve prostorov, za instalacije, uvoz in nabavo opreme, montažo celotne opreme, dovozna cesta, parkirišče pa ni bilo možno zbrati niti pridobiti potrebnih deviznih sredstev. Tudi pri strokovnih ocenah o dializni enoti Trbovlje so nastajala nekatera nova mnenja in razmišljanja, ki so negativno vplivala na nadaljevanje gradnje.

Strokovni kolegij Splošne bolnišnice Trbovlje je v taki situaciji in glede na težko gospodarsko situacijo sklenil, da ne bo možno zbrati dovolj sredstev za usposobitev dializne enote in da bi prostore uporabili vsaj začasno v druge zdravstvene namene.

Intenzivnost del se je zmanjšala — upočasnila, vendar od namere in sklepov po usposobitvi dializne enote v Trbovljah, kljub vsem finančnim in tudi drugim težavam, nismo odstopili in smo nadaljevali z delom in akcijami za nadaljevanje gradnje. Strokovni kolegij Univerzitetne nefrološke klinike pa smo prosili, da ponovno pretehta celotno problematiko.

Naša stališča so podpirale tudi vse ZS revirjev, KO za zdravstvo in socialno politiko Trbovlje, Hrastnik in Zagorje, vse DPO revirjev ter občani Zasavja.

Na razgovoru predstavnikov Medobčinske zdravstvene skupnosti Ljubljana, OZS Trbovlje, Splošne bolnišnice Trbovlje in GO dne 15.2.1985 je bilo sklenjeno, da se na vsak način skuša dokončati dializne prostore v Trbovljah. Prof. dr. Jože Drinovc, predsednik Zbora izvajalcev MZS Ljubljana, predstojnik dializnega centra UKC in predsednik Republiškega strokovnega kolegija dializnih centrov Slovenije je odločujoče prispeval k tej odločitvi in možnosti realizacije naše dializne enote. Brez sodelovanja prof. dr. Drinovca in dializnega centra UKC pri celotni nadaljnji gradnji, preskrbi uvožene opreme in usposabljanju naše enote bi na današnji dan otvoritve še ne bilo. Za sodelovanje in pomoč prof. dr. Drinovcu — posebna zahvala.

Ob sodelovanju MS ZSS revirskih občin smo se poleg dotedanjih virov sredstev dogovorili tudi za dodaten vir finančnih sredstev z vključevanjem sredstev DO, predvsem iz naslova zbiranja sredstev za odpadne surovine, to je namensko odstopanje za izgradnjo dializne enote Trbovlje in zbiranje finančnih sredstev za humanitarne namene od občanov preko OO RK Trbovlje. Predvsem občani in RK so se izkazali s svojim delom in prispevki.

Za izgradnjo naj bi po tej dogovorjeni obveznosti zbrali od zasavskih DO skupno cca 33 milj. din, na žalost pa je doslej zbrano le 15 milj. din, ne upoštevajoč naraščanja stroškov od datuma sprejetih dogovorov.

Za realizacijo dializne enote, predvsem pa možnosti nabave uvožne opreme in montaže te opreme (od pričetka gradnje do realizacije so te cene narastle za cca trikrat), smo najeli za 25,5 milj. din kreditov. S sredstvi ustvarjenega dohodka za leto 1985 članic

Temeljne banke Zasavje v znesku 25 milj. din, ki so bila dana kot dopolnilna sredstva za nabavo monitorjev, smo uspeli nabaviti lastne monitorje, katere bi sicer dobili le za krajši čas na posodo iz UKC Ljubljana. Kreditodajalci Intertrade Ljubljana, Rudis inženiring in IBT Trbovlje so vsekakor s svojimi krediti bistveno prispevali k možnosti realizacije enote.

Samo direktni stroški nabave pet monitorjev in opreme za reverz ozmozo, oboje iz uvoza, so znašali 26 milj. din.

SBT je na svoje stroške pri UKC usposobila za začetek obratovanja potreben zdravstveni kader in opravila ogromno delo, kljub ostalim rednim obvezam. Čeprav dializna enota in vsi spremljajoči objekti še niso dokončno urejeni, lahko danes ocenimo, da bodo skupni stroški znašali cca **69 milj. din.** Doslej imamo zbranih 51 milj. din.

Po dogovorjenih obveznostih DO Zasavja je potrebno zbrati še 17 milj. din, kar bi v glavnem pokrilo stroške. Ta sredstva bi zadoščala za plačilo že nabavljene nujno potrebne opreme za obratovanje enote in vrnitev kredita, seveda če bodo vse DO svoje že dogovorjene obveznosti v kratkem res poravnale.

V gornjih stroških ni zajeta dokončna ureditev dovozne ceste, parkirišče, nabava rezervne aparature za pripravo vode in še nekatera druga manjša oprema. Po trenutni oceni bi za dokončanje vseh teh del, po današnji oceni, potrebovali še cca 12 milj. din.

Upamo, da bodo resnično vse naše DO pokazale razumevanje in pokrile vsaj še lansko leto dogovorjene obveznosti in s tem omogočile GO in SBT, da povrne vse najete kredite in vsaj v glavnem dokonča začeto delo.

Pri današnji otvoritvi dializne enote se še posebej zahvaljujemo vsem občanom za njihove prispevke in upamo, da nam bodo ostali zvesti do dokončane gradnje. Delovnim organizacijam Zasavja, ki so izpolnile že 100% svoje dogovorjene obveznosti, in tistim DO, ki pomagajo pri gradnji z delom ali svojo opremo, se bomo še posebej zahvalili. Rdečemu križu, vsem delavcem Splošne bolnišnice Trbovlje, DPO, delavcem Skupnosti, komunalne skupnosti, obrtnikom, vsem izvajalcem in Radiu Trbovlje, prav posebej pa še vsem požrtvovalnim posameznikom delavcem bolnice, članom GO, se zahvaljujem za vso pomoč in razumevanje, da smo lahko dogovorjeno nalogo opravili.

Za njim je govoril prof. dr. Jože Drinovc. Obširno je orisal nujnost in potrebo po ureditvi tovrstne enote pri Splošni bolnišnici Trbovlje. Pohvalil je prizadevanje gradbenega odbora za ureditev dializne enote, pa tudi strokovno ekipo, ki je pričela že 20. maja letos z dializo nekaterih ledvičnih bolnikov. Omenil je, da je ureditev te enote zelo sodobna in v celoti ustreza vsem zahtevam sodobnega zdravljenja ledvičnih bolnikov, ki so vezani na dializo. Obstajajo vse možnosti, da sčasoma preide eno tretjinsko delo v te enoti na dvo in tri tretjinsko. Še naprej si bo prizadeval za strokovno pomoč pri pravkar odprti dializni enoti, tako kot se je zavzemal za njeno pripravo oziroma ureditev tudi doslej.

Marjana Rotar je posredovala sklep tozda Splošna bolnica o podelitvi priznanj, Miro Duh je spregovoril v imenu le-
dvičnih bolnikov nekaj besed v pozdrav in zahvalo, nato pa odprl dializno enoto, s tem da je odkril spominsko ploščo v za-
hvalo ob vhodu v to enoto.

Nato so si udeleženci ogledali prosto-
re dializne enote, ki je, kot smo že ome-
nili pričela delovati 20. maja tega leta.

Opravljen je bilo veliko dela, marsi-

kaj pa bo treba še postoriti. Predvsem
manjkajo sredstva, da bi lahko poravnali
nastale obveznosti dobaviteljem in za
dokončanje nekaterih del, ki so nujno
povezana z normalnim delovanjem te
enote.

Naj omenimo, da smo tudi delavci
tozdov in delovnih skupnosti vseh treh
delovnih organizacij našega kombinata
prispevali dober delež k ureditvi dia-
lizne enote, o čemer smo v našem glasilu

med drugim že poročali.

Brez dvoma je ureditev dializne enote,
ki deluje v okviru internega oddelka
Splošne bolnice Trbovlje, velik uspeh
zdravstvene skupnosti v revirjih, velik
uspeh tudi za kolektiv v splošne bolnice,
veliko priznanje pa velja tako kolektivom
kakor tudi posameznim občanom, ki so
prispevali sredstva za ureditev te enote.

T. Lenarčič

Usklajevanje pokojnin

Letos je skupnost pokojninskega in in-
validskega zavarovanja Slovenije —
SPIZ, trikrat povečala pokojnine, skup-
no povečanje pokojnin pa znaša 60,08%.
V prvih petih mesecih znaša izplačana
starostna pokojnina 65.153.— din, in-
validska pokojnina 52.567.— din, družin-
ska pa 45.376.— din. Povprečne pokoj-
nine so znašale v tem obdobju 57.107.—
din. Po zvišanju pokojnin za 20% s 1. ju-
nijem letos znaša po oceni povprečna
starostna pokojnina okoli 76.200.— din,
invalidska 61.050.— din in družinska ok-
oli 52.500.— din.

Letos so bile pokojnine usklajene tri-
krat, in to 1. aprila za 15%, 1. maja za 16%
in 1. junija za 20%. Vsakokratna uskla-
ditev je veljala od 1. januarja dalje. najni-
žja pokojnina za polno pokojninsko
dobo znaša 55.231.— din, najnižja mož-
na starostna pokojnina za 15 let zavar-
ovalne dobe pa 22.742.— din za moške
oziroma 25.991.— din za ženske.

4 Najvišja možna pokojnina po splo-
šnih predpisih za polno pokojninsko
dobo (40 let moški oziroma 35 let
ženske) je 261.773 din. Najvišja možna
pokojnina se od marca letos dalje uskla-

juje tako kot vse druge pokojnine.

Najvišja možna pokojnina, ki jo lahko
v tem obdobju prejema borec NOV, no-
silec partizanske spomenice 1941, ude-
leženec spopada osvobodilne in revolu-
cionarne vojne v Španiji oziroma odliko-
vanec z redom narodnega heroja, pa po
posebnih predpisih znaša 249.441.—
din. Višina pokojnine, določene po zakonu
o starostnem zavarovanju kmetov, je
14.326.— din, kar je polovica pokojnine
za polno pokojninsko dobo v prejšnjem
letu.

(tl)

Nekaj o nesrečah pri delu v rudniku Trbovlje

Jeden najnevarnejših poklicev je gotovo
rudarjev.

Vsak dan poda se rudar veselega srca v
nevarnost

in ko se pred odhodom v jamo v krogu
svojih ljubljencev poslovil,
pač ne vé nikdar, se li še kdaj povrne do-
mu zdrav in čvrst.

dr. V. Korbilius

c. k. rudniški zdravnik v Pribranu

V knjigi »Prva pomoč pri nezgodah - v
poduk rudarjem in plavžarjem«, katero
je dr. V. Korbilius c. k. (cesarsko kralje-

vi) rudniški zdravnik leta 1892 napisal po
naročilu visokega c. k. ministerstva za
poljedelstvo, večkrat zasledimo, kako
važen je poduk rudarjem in plavžarjem
»o prvi pomoči pri ponesrečenju pred
prihodom zdravnikovim«.

Že pred sto leti so avstroogorske
oblasti spoznale, da je potrebno varovati
zdravje rudarjev in jim ob nesreči
čimprej pomagati. Sam avtor v uvodu
knjižice pravi: »Rudniškemu delavcu naj
služi v pouk in mu naj manjša nevarno-
sti.«

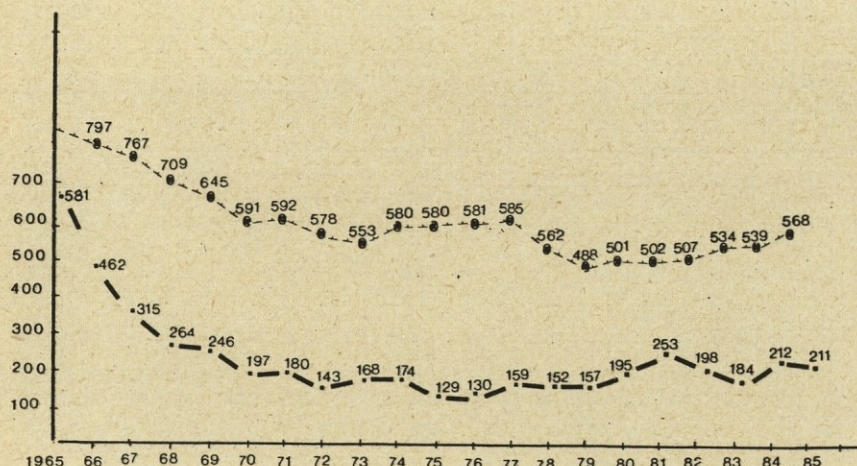
V naših krajih je bilo rudarjenje že
pred tem. Dokumentirano imamo, da so
že pred 110 leti organizirano skrbeli za
obolele in poškodovane rudarje in
njihove svojce. V arhivih se že leta 1867
omenja rudniški zdravnik dr. Florjan
Floehlich. Lastniki premogokopne dru-
žbe so se dobro zavedali, kako pomem-
bno je imeti zdravega rudarja. V primeru
poškodbe ali bolezni pa se jim je zdelo
zelo važno, da ob strokovni oskrbi in ne-
gi čimprej okreva. 1876 leta je premogo-
kopna družba prva bolnišnična ustano-
va v Trbovljah.

S strokovno medicinsko dokumenta-
cijo iz tistih časov si ne moremo poma-
gati, da bi lahko trdili, kakšne so bile ta-
krat najpogostejše nesreče. Ohranile pa
so se nabožne slike in freske iz prejšnje-
ga stoletja, na katerih se največkrat na-
hajajo poškodovani rudarji pod zruški,
njihova zavetnica sv. Barbara pa jim ob
uri nesreče hiti na pomoč.

Kakorkoli že, vsi, ki so bili povezani z
rudarjenjem, so se močno zavedali,
kako važno je zdravje, predvsem pa zd-
rave in krepke roke za kopanje tega
črnega zlata.

Zdravnike kirurškega oddelka naše
bolnišnice je pričelo zanimati, katere
poškodbe in kateri vzroki teh poškodb
so pri ponesrečenih rudarjih najpogo-
stješi. Prvič smo se takšne analize lotili
leta 1977, ko je kirurg dr. Marijan Krži-
šnik s sodelavci opravil 10-letno analizo
rudniških poškodb in izsledke objavil
leto kasneje v 1. — 2. številki Zdrav-
stvenega obzornika. Ugotovljeno je
bilo, da se je po opuščanju klasičnega
načina izkopavanja premoga in po uva-
janju mehanizacije ter vestne službe

ŠTEVILO VSEH NESREČ 1965—1985 IN ŠTEVILO ZAPOSLENIH

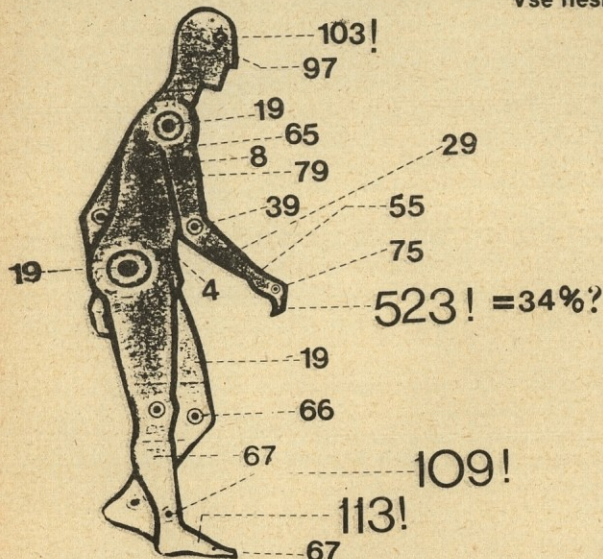
varstva pri delu v zadnjih letih število poškodb občutno zmanjšalo. Tako je bilo v letu 1965 pri 802 zaposlenih v rudniku poškodovanih 581 rudarjev, leta 1975 pa pri 580 zaposlenih le še 130 rudarjev.

Koncem leta 1985 smo se zdravniki kirurškega oddelka ponovno odločili za analizo rudniških nesreč, od leta 1976 do 1985 tako, da nam je za primerjavo

služilo že obdelano prej omenjeno obdobje. Ponovno smo se poglobili v medicinsko dokumentacijo in arhive službe varstva pri delu Rudnikov rjavega premoga Slovenije. Zanimalo nas je, kateri organi ali deli telesa so bili najpogostejše poškodovani, kateri vzroki so povzročili te poškodbe in kolikšna je pri tem krivda rudarjev.

Vse nesreče po organih, 1976–1985

N° 1556

Iz grafikona je razvidno število vseh nesreč, ki so se pripetile v zadnjih dvajsetih letih v rudniku Trbovlje. Jasno se vidi, da se je krivulja nesreč bistveno bolj nizala kot pa število zaposlenih, kar je vsekakor razveseljivo.

V obdobju od leta 1976 do 1985 je bilo skupno 1556 poškodovanih rudarjev. Težje poškodovanih je bilo 41, kar predstavlja le 2,5% vseh poškodovancev.

Po organih so bili najpogostejše prizadeti prsti, in sicer kar v 523 primerih, stopala v 113, gleženj 109, oko v 103 itd.

Poleg prstov roke, ki so bili najpogostejše poškodovani, lahko vidimo, da je bila roka kot celota od ramenskega sklepa pa do prstov poškodovana v 748 primerih ali v 48% vseh poškodb.

Če ta podatek primerjamo s podatki iz strokovne literature, lahko vidimo, da je bilo v Avstraliji v državi Victoriji v letih 1958 do 1963 v rudnikih le 27% teh poškodb rok, sicer pa so bile v celotni industriji v tej državi roke poškodovane v 55%. V istem obdobju pa ugotavljajo v industrijskih panogah poškodbe rok v 24% in tudi v teh statistikah po pogostnosti prednačijo prsti (B. K. Rank: Surgery of Repair as applied to Hand Injuries - Churchill Livingstone 1973).

Ko smo pričeli obravnavati vzroke vseh teh 1556 nesreč, smo ugotovili, da daleč pred vsemi prednjačijo zruški ali odkruški, in sicer kar v 428 primerih. Temu slede opravila v zvezi s stojkami in samohodnim podporjem v 248 primerih, ročno orodje v 147, delo ob transporterjih v 136 in spolzka tla v 133 itd.

Pri analiziranju hujših nesreč nas je presenetila ugotovitev, da so skoraj v 60% zanje krivi rudarji sami in da so bile najpogostejše v starostnem obdobju od 20 do 35 leta starosti.

Kot zdravnike kirurge nas je zanimalo predvsem, zakaj je toliko poškodovanih prstov. Nimamo še pravega odgovora, verjetno pa naše predvidevanje ni daleč od resnice, če med prve možnosti prištejemo opuščanje uporabe zaščitnih rokavic. Pogosto nam sami poškodovanci, ko jih vprašamo, če so delo opravljali z rokavicami, povedo, da je to preveč okorno in da jih zaradi tega večkrat med delom odložijo. Drugo vprašanje, ki smo si ga zastavili, je bilo, zakaj toliko poškodb zaradi zruškov in odkruškov, pri montaži oporij in pri delu s transporterji. Zruški in odkruški nasploh predstavljajo v vseh obdobjih rudarjenja vedno najpogostejše vzroke poškodb in zato ni čudno, da so jih umetniki tudi upodabljali.

Verjetno nam bo pri iskanju odgovora v veliko pomoč še vnaprej dobro sodelovanje med službo varstva pri delu RRP Slovenije in našim kirurškim oddelkom.

Še več drugih vprašanj si postavljamo, na vsa želimo najti odgovor. Vsi, ki sodelujemo pri preprečevanju ali zdravljenju poškodovanih rudarjev, si želimo, da z natančnejšimi analizami nesreč pri delu in ugotovijo dejanskih vzrokov nesreče preprečimo njihovo ponavljanje. Skupaj ugotavljamo, da je le administrativno vodenje nesreč brez izpolnjevanja ukrepov za preprečevanje nesreč pri delu nekoristno in nesmiselno. (Nadaljevanje prihodnjič)

Rudi Zupan, dr. med.

Prva pomoč

pri

NEZGODAH.

V poduk

rudarjem in plavžarjem.

Po naročilu visokega c. k. ministerstva za poljedelstvo

sostavil

M. u. dr. V. Korbelius,

c. k. rudniški zdravnik v Pribramu.

Z dostavkom o prvi pomoči

pri ponesrečenju po treskavih jamskih plinih ali soparjih

sostavil

M. i kir. dr. O. Andree,

rudniški zdravnik v Mor. Ostravu.

Poslovenil

M. u. dr. Anton Kaisersberger,

c. k. okr. zdravnik v Črnomlju.

— S 17 podobami. —

Na Dunaju 1892.

MANZ'ova c. k. dvorna založna in vseučiliška knjigarna,
L. Kohlmarkt,

Obresti, najemnine ...

Izvršni odbor Združenja jugoslovanskih bank je 20. junija letos sklenil, da bodo naše banke od 1. julija dalje obračunavale obresti v višini, kakršna je v državi, iz katere izhaja valuta. Poleg tega bodo deviznim varčevalcem pripisali še 2% obresti. Te dodatne obresti naj bi ustrezale varčevalcem, ker bodo imeli s tema dvema odstotkoma ugodnejšo obrestno mero kot v državah, iz katerih izhajajo devize.

Stanarine naj bi se znova povišale s 1. julijem letos in sicer povprečno za 45%, vendar pa precej različno med posameznimi občinami. Sprva so napovedali, da se bodo sredi leta povišale za povprečno 69% za vso Slovenijo. V posameznih občinah naj bi se stanarine povečale za naslednje odstotke:

— v občini Črnomelj za	40%
— v občini Hrastnik za	52%
— v občini Krško za	36%
— v občini Laško za	47%
— v občini Trbovlje za	48%
— v občini Zagorje za	74%

Stanarine naj bi znašale 1,52% tako imenovane revalorizirane vrednosti družbenega stanovanjskega sklada v republiki.

Pri občinski stanovanjskih skupnostih je v teku obravnavanje in sprejemanje dopolnjenega družbenega dogovora o skupnih izhodiščih za oblikovanje stanarin in najemnin v letošnjem letu in dopolnilo k temu družbenemu dogovoru. Če bodo s sprejemanjem zamujale, teh podražitev stanarin ne bo možno

uveljaviti z omenjenim datumom. Hkrati s povečanjem stanarin morajo občinske stanovanjske skupnosti zagotoviti tudi denar za delno nadomeščanje stanarin, in to vsaj za toliko, za kolikor se bodo stanarine povečale.

V Sloveniji zberejo s stanarino precej denarja, lani so ga obračunali 5,3 milijarde din, plačane pa je bilo 5,1 milijarde din. K temu je treba dodati še prispevke etažnih lastnikov in najemnine za poslovne prostore. Tako je bilo lani namenjenih za gospodarjenje 5,7 milijarde din. Stanarino so lani zaračunali 188.053 družbenim stanovanjem.

Posvetovanja, simpoziji, konference

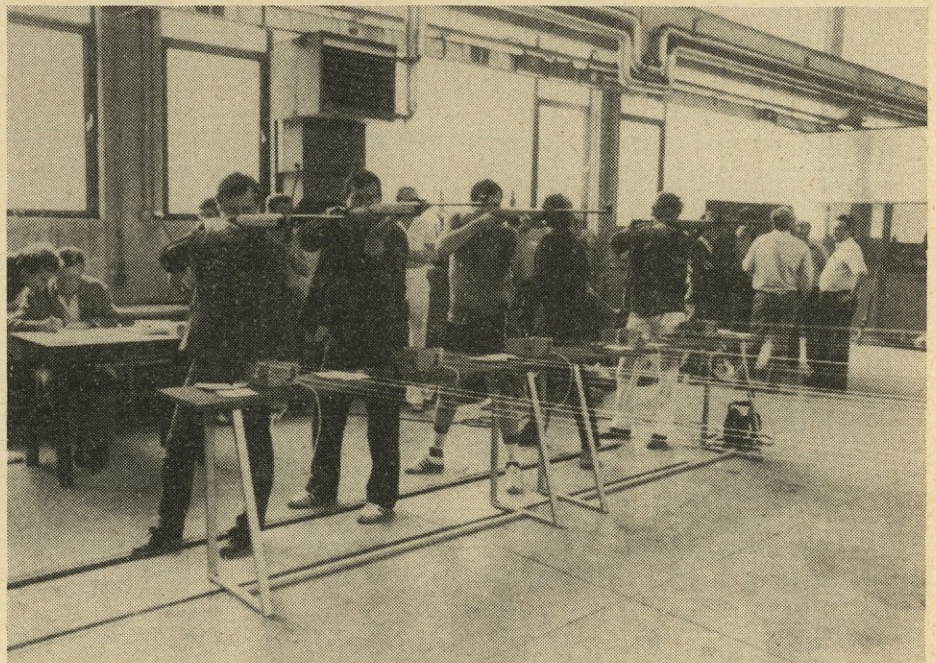
V času od 8. do 13. oktobra 1986 bo v Dubrovniku — Cavtat, potekala 8. mednarodna konferenca na temo: Avtomatizacija v rudarstvu. Organizira jo Združenje za merno-regulacijsko tehniko in avtomatizacijo Jugoslavije JUREMA skupno z mednarodnim komitejem za avtomatizacijo v rudarstvu. Sedež organizatorja je Konferenca ICAMC 86, Rudarsko geološka fakulteta, Tuzla. Cilj konference je seznaniti udeležence z raziskovalnimi in proizvodnimi dosežki s področja avtomatizacije v rudarstvu. Poročila bodo podana na konferenci in objavljena v zborniku. Posebno pomembno pa bo to, da bo možno izmenjati mnenje o tej temi z direktnimi stiki udeležencev na konferenci. Službeni jeziki bodo srbohrvatski, angleški, nemški in ruski. Med trajanjem konference bodo pripravili razstavo merno-regulacijske tehnike in sredstev za avtomatizacijo v rudarstvu.

Referate na konferenci bodo imeli številni domači in tuji strokovnjaki. Posamezne teme bodo naslednje:

- kontrola, upravljanje in regulacija naprav in sistema v podzemeljski eksploataciji mineralnih surovin,
- nadalje kontrola, upravljanje in regulacija naprav in sistema v površinski eksploataciji mineralnih surovin,
- sistemi, kontrole in upravljanje z zračenjem,
- sistemi, kontrole, upravljanja in regulacije naprav in postrojev za pripravo mineralnih surovin,
- sistemi za akvizicijo podatkov,
- uporaba robotov v raziskavah in eksploataciji mineralnih surovin.

Dne 19. junija je bilo v Škofji Loki posvetovanje na temo:

Vrednotenje in eksploatacija uranskih nahajališč. Organizirali so ga rudnik urana Žirovski vrh v ustanavljanju, Republiški komite za energetiko Slovenije in Komite za nahajališča mineralnih surovin pri Zvezi inženirjev in tehnikov RGMSJ.

Med disciplinami, v katerih so tekmovali delavci sozd REK EK na svojih športnih igrah, dne 24. maja 1986, na Senovem, je bilo tudi tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško.

(Foto: B. Klančar)

Davki in prispevki iz dohodka in osebnega dohodka

Dne 1. julija letos pričenjajo veljati nove stopnje davkov in prispevkov iz osebnega dohodka in stopnje prispevkov iz dohodka.

Prispevek iz dohodka po osnovi osebnega dohodka:

- a) Skupnost zdravstvenega varstva,
- b) Skupnost za zaposlovanje,

c) Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji za primer nesreč pri delu in poklicne bolezni od osnove (brutto) osebnega dohodka zavarovancev za polni delovni čas, skrajšani delovni čas, krajši delovni čas od polnega delovnega časa in za delo prek polnega delovnega časa.

	O B Č I N A					
	Črnomelj	Hrastnik	Krško	Laško	Trbovlje	Zagorje
Skupnost zdravstvenega varstva	10,0	12,62	9,60	13,55	10,61	12,67
Skupnost za zaposlovanje	0,24	0,24	0,24	0,28	0,28	0,31
Za primer nesreč pri delu in pokl. obolenj	3,60	3,60	3,60	3,60	3,60	3,60
Zbirna stopnja	13,84	16,46	13,44	17,43	14,49	16,58

DAVKI IN PRISPEVKI IZ OSEBNIH DOHODKOV

	O B Č I N A					
	Črnomelj	Hrastnik	Krško	Laško	Trbovlje	Zagorje
Republiški davek iz osebnega dohodka delavcev	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Posebni republiški prispevek za rep. blag. rez.	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Posebni republiški prispevek za intervencije v proizvodnji hrane	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Občinski davek iz osebnega dohodka delavcev	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75

Posebni občinski prispevek za obč. blag. rezerve	0,15	0,15	0,15	—	0,15	0,10
Posebni občinski prispevek za intervencije v proizv. hrane	0,85	0,50	1,00	0,85	0,50	0,60
Občinska skupnost otroškega varstva:						
— po domicilu	1,06	1,77	1,58	0,95	1,23	1,31
— po delovnem mestu	2,52	2,39	2,98	2,62	2,74	2,33
Izobraževalna skupnost	6,13	6,37	7,08	6,70	5,37	5,27
Kulturna skupnost Slovenije	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68
Občinska kulturna skupnost	0,32	0,71	0,53	0,37	0,66	0,55
Telesno kulturna skupnost	0,22	0,44	0,30	0,30	0,55	0,32
Skupnost socialnega skrbstva	1,05	0,94	1,51	0,87	1,10	0,72
Skupnost zdravstvenega varstva za nadomestitev OD	0,20	0,12	0,50	0,32	0,30	0,58
Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji	13,70	13,70	13,70	13,70	13,70	13,70
Zbirna stopnja davkov in prispevkov po domicilu delavcev	12,71	13,81	15,08	12,97	12,49	11,80
Zbirna stopnja davkov in prispevkov po sedežu iz plačevanja	16,42	16,21	17,18	16,64	16,74	16,61
Zbirna stopnja po domicilu za pripravnike	11,36	12,46	13,73	11,62	11,14	10,45

Sedem talcev — spomenik na gimnazijski cesti

Skala z napisom, ki stoji pod gozdičem. Kolikokrat sem že hodila mimo nje, koliko sveč sem že prižgala ob njej, pa še vedno ne vem, kako se je to zgodilo — zakaj so ustrelili teh sedem talcev. »Mama, zakaj so jih ustrelili?« sem vprašala. »O njih samih ne vem veliko, lahko pa ti povem, kako se je zgodilo.«

»Pripoveduj, prosim!«

»No, takole je bilo tistega oblačnega 11. marca leta 1944. Okoli poldne je po Gimnazijski cesti pripeljal kamion. Ustavil se je na koncu ceste — na križišču. Z njega so najprej poskakali vojaki. Ti so nas nagnali v hiše. Kljub prepovedi sem skrivaj vse opazovala. Za vojaki so s kamiona poskakali SS vojaki, nato pa teh sedem mladih ljudi. Držali so se pogumno, drug za drugim so odšli v spremstvu vojakov do prostora, kjer danes stoji spomenik. Postavili so jih v vrsto. In že so strelili uničili življenja teh mladih Savinčjanov. Vojaki so nato odšli, a trupla so ostala tam cel dan. Ne sama. Stražilo jih je precej fašistov, kot da bi se bali, da bodo še mrtvi branili svobodo in domovino. Šele ponoči so jih odpeljali, a kam, to ne vem.

Zakaj so jih postrelili? Seveda zato, ker so se zavedali, da so Slovenci, ker so hoteli, da njihov narod živi v svobodi. Kmalu po vojni so postavili spomenik.

No, zdaj veš, kako je bilo. In pa — upam, da jih letos ne boš pozabila!«

»Ne bom, saj veš, da ne.«

Alenka Pečnik, 7. g
OŠT — PE Revirski borci

Proizvodnja in energija v letih 1981—1985

V srednjeročnem obdobju 1981 — 1985 smo v Sloveniji proizvedli in porabili naslednje vrste in količine energije:

Vrsta energije	Merska enota	1981	1982	1983	1984	1985	Stopnja rasti 81-85	Ocena 1986
I. Proizvodnja								
— električne energije	GWh	7.927	9.190	9.129	10.044	9.811	5,4	9.562
— rjavi premog	1000 t	1.639	1.662	1.806	1.785	1.740	2,7	1.910
— lignit	1000 t	5.001	5.010	5.027	5.004	5.106	1,7	4.900
— surova nafta	1000 t	3	2,4	2,4	2,5	3	0,0	3
— naftni derivati	1000 t	397	368	332	334	454	2,1	602
— zemeljski plin	mio S-m ³	6	7	6,2	7,1	7	3,7	7
II. Poraba								
— električna energija	GWh	8.336	8.525	8.611	9.521	9.806	4,5	10.162
— rjavi premog	1000 t	1.873	2.097	1.807	2.073	1.795	1,9	2.049
— lignit	1000 t	5.626	5.737	7.555	5.540	5.673	2,6	5.230
— surova nafta	1000 t	1.892	1.726	1.659	1.808	1.793	2,8	1.892
— naftni derivati	1000 t	1.874	1.709	1.643	1.659	1.645	4,7	1.736
— energetska raba	1000 t	1.640	1.493	1.388	1.397	1.383	5,9	1.496
— neenergetska raba	1000 t	234	216	256	262	261	3,3	240
— zemeljski plin	mio Sm ³	629	705	800	883	871	1,2	903

Podatke je objavil Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje.

Seminar o požarni varnosti

Seminar o požarni varnosti je organizirala delavska univerza Boris Kidrič iz Ljubljane. Poleg ostalega vključuje tudi ravnanje z gasilsko in gasilno opremo. Osnovni namen seminarja je bil, da se usposobijo za gašenje vsi ljudje in delavci, kjer je požar potencialno možen, za preventivno ravnanje pri delu in prostoru in za učinkovito ukrepanje, če do požara pride.

Kot vsa področja našega dela tudi požarno varnost urejajo zakoni, vendar ostajajo mrtva črka, če ni znanja in zavesti, ravnanja in prepričevanja vsak dan in povsod. Njihova vrednost je kvečjemu v sankcijah, ko je nesreča že tu. Spremeniti to stanje pa pomeni, izobraziti se v vedenju in ravnanju, da do požara ne bo prišlo. Če pa se požar pojavi, pa ga učinkovito omejiti. Zato smo na seminarju obravnavali predvsem naslednje teme o požarni varnosti:

- zakon o varstvu pred požarom,
- preventivni ukrepi,
- sredstva za gašenje,

- gasilne naprave in aparati za gašenje,
- praktična vaja z ročnim gasilnim aparatom.

Zanima nas, kako je požarna varnost pri nas urejena. Ureja jo najprej, ustava, potem zakon o požarni varnosti, razni pravilniki, zavodi za standardizacijo, občinski odloki in nazadnje pravilniki o požarni varnosti v delovnih organizacijah.

Vsi našeti akti urejajo zakonsko požarno varnost in preventivo, vendar pa se moramo zavedati, da jih pozna premajhno število ljudi, in se zato na tem področju spreminja miselnost in je že v igri zakon, ki opredeljuje enega človeka, zaposlenega na DO, da se službeno ukvarja za požarno varnost, skrbi za usklajevanje in pospeševanje požarnega varstva in preventive na področju DO. Zaposleni na DO naj bi bili seznanjeni že ob samem vstopu na delovno mesto o požarni nevarnosti na DO in se potem sproti dopolnjevali v znanju z organiziranimi raznimi tečaji ali preko RŠC o preventivnem delovanju na tem področju.

Kaj pomeni preventivni požarno-varnostni ukrepi?

Vsi ukrepi, ki imajo cilj preprečevanja nastanka požara, oziroma preprečujejo njegovo širjenje, se imenujejo požarno preventivni ukrepi. Požarna preventiva je specifična vaja tehnike v borbi pred požari, ki se vse bolj razvija in katere naloge in delokrog dela so zelo široke, oziroma zahtevajo zelo široko tehnično znanje.

V sklopu teh ukrepov je treba upoštevati zlasti:

- vzgojo zaposlenih,
- tehnično izvedbo in vzdrževanje zgradb,
- tehnologija dela mora upoštevati požarnovarnostne predpise,
- požarno varnostno opremljenost zgradb in prostorov,
- gradnjo objektov.

V isti sklop pa spadajo tudi tehnični ukrepi, kot so:

- dimovodi, ventilacija,
- razsvetljava,
- podstrešja, stanovanjski prostori, kleti in
- gozdovi.

Sredstva za gašenje.

V gasilstvu uporabljamo naslednja sredstva za gašenje:

- najbolj razširjena in največ je vode,
- gasilne pene,
- kemična pena,
- zračna pena,
- gasilni prašek,
- ogljikov dioksid,
- haloni.

Navedena sredstva za gašenje imajo pri gašenju različne prednosti in pomanjkljivosti. Zato moramo previdno in preudarno izbirati sredstva za gašenje požarov, sicer lahko povzročimo več škode, kot bi jo sicer bilo. Pojavadi je poleg kratkega opisa za rokovanje z ročnim gasilnim aparatom podano tudi, za katere vrste požarov se kakšen tip aparata uporablja.

Gasilne naprave in aparate za gašenje pa bom opisal v nadaljnjih člankih o požarni varnosti in preventivi na DO-RRPS.

Teodor Forte

Lojze Požun: Trbovlje v NOB, 1941-1942

Dne 28. maja letos je občinski odbor Zveze borcev NOV Trbovlje v dvorani doma družbenopolitičnih organizacij v Trbovljah javno predstavil težko pričakovano knjigo z naslovom: TRBOVLJE V NOB, 1941-1942. Vse, ki so prisostvovali promociji te knjige, je pozdravil Božo Eberlinc, predsednik obč. organizacije Zveze združenj borcev NOV Trbovlje, z obrazložitvijo in navedbo osnovnih podatkov pa je nadaljeval Hinko Kamnikar kot predsednik komisije za zgodovino pri OO ZZB NOV Trbovlje, ki je dala pobudo in spremljala pripravo gradiva za izdajo te knjige. Člani komisije, ki je sodelovala pri pripravljanju te edicije, so bili poleg predsednika še Karel Forte, Lojze Ribič, Tone Vratnar, Ado Naglav in Anica Conradi. Uredniški odbor za izdajo knjige pa so tvorili Hinko Kamnikar, Karel Forte in Ado Naglav. V I. 1980 je bila sklenjena pogodba s piscem tega zgodovinskega dela, domačinom Lojzetom Požunom. Dogovorjeno je bilo, da naj bi knjiga izšla oktobra I. 1985. Vendar se je rok izida nadaljeval iz raznih okoliščin. Člani uredniškega odbora so hkrati stopili v akcijo za pridobitev prednaročnikov. Uspeh v tem pogledu je bil kmalu viden. Dne 22.2.1985 je izdajatelj OO ZZB NOV Trbovlje sklenil z Avtotehna-tozdom NOVA v Ljubljani pogodbo za tisk in vezavo omenjene knjige v nakladi 4000 izvodov. Med tem se je tudi cena knjige povečala za 31%. Prvotna cena za prednaročnike naj bi znašala 1.300.— din, ob izidu pa znaša 1.600.— din, v prosti prodaji pa velja 3.200.— din. Knjiga, ki je izšla v omenjeni nakladi, ima 607 strani in je vezana v zeleno platno ter ima barvni ščitni ovitek. Zunanje sta jo opremila Stojan Batič, ak. kipar, in Vojko Kladivar, dipl. ing. arh., notranje pa Gusti Jamšek, Tone Tomažin in Janez Knez, ak. sl. (dve grafiki). Z izidom te knjige je vsaj deloma poravnal dolg borcem NOB. V načrtu je tudi izdaja podobne knjige za razdobje 1943-1945. Ta bi vsebovala tudi vsa, eventualno naknadno ugotovljena dejstva, ki iz teh ali onih razlogov niso bila objavljena v prvi knjigi. Zahvala za izid knjige velja vsem — piscem, OO ZZB NOV, drugim sodelavcem, pa tudi ozdom, ki so prispevali sredstva. Lojze Požun, pisec knjige, (rojen I. 1924 v Trbovljah, upokojeni muzejski delavec — kustos) je obširno obrazložil nastajanje tega zgodovinskega dela. Ozrl se je na zadnja leta pred II. svetovno vojno, ko so Trbovlje veljale kot osrednje revolucionarno žarišče, in na prve dni po prihodu okupatorja. Še danes so nekatere zadeve nejasne, pa tudi nerazumljive za marsikoga. Mnogo vprašanj je še danes nerazčiščenih, nekaj dogodkov pa je bilo pojasnjenih med tiskanjem knjige, ki pa bodo obrazloženi v drugem delu. Avtor se je v glavnem opiral pri pisanju knjige na pisne dokumente domačih in okupatorjevih, pa tudi številnih pričevanj. Gradivo je zbiral nad 25 let poleg svojega rednega dela. Zahvala velja Karlu Forteju — Marku, ki je poskrbel takoj po končani osvobodilni vojni, da

so se ohranili mnogi dokumenti. Omenil je, da je marsikaj ostalo odprto, nedorečeno. Mnogo dilem je v zvezi z izdajstvi ostalo nepojasnjenih, kar pa bi lahko razčistili v naslednjem, drugem delu. Dogajale so se namreč velike in grozne tragedije rudarjev, trgovskih pomočnikov, frizerjev itd. V nadaljevanju je avtor orisal svoje sodelovanje s številnimi prvoborci in drugimi borci (Lojze Ribič, Ivan Šorn, Dolfe Hohkraut, Ludvik Mlinarič, Franc Kralj itd.) Opisal je delo Sergeja Kraigherja pri povezovanju naprednih pristašev raznih predvojnih političnih strank in jih uspel povezati v odbor Osvobodilne fronte. Pri tem je poudaril, da je izšla knjiga le poskus opisa NOV v Trbovljah in revirjih, da pa čaka mlajše zgodovinarje naloga, da nadaljujejo začeto delo.

Navzoči so stavljali avtorju razna vprašanja, na katera je dal obširna pojasnila.

Knjiga vsebuje mnoge podatke o okupaciji, nacističnem raznarodovanju, izselitvah, plenitvah premoženja, namški civilni upravi, okupatorjevih vojaških in policijskih formacijah, trboveljskem rudniku, porajanju Osvobodilne fronte, ustanavljanju partizanskih enot in njihovih akcijah, boju in žrtvah, nemških silah, orisu osvobodilnega gibanja v Sloveniji in Jugoslaviji, političnih in vojaških razmerah na Štajerskem s posebnim ozirom na Trbovlje, napadih partizanskih enot in okupatorjevih obrambnih akcijah, streljanju talcev, zapiranjih v raznih zaporih in koncentracijskih taboriščih, delovanju partizanskih enot v trboveljskem okolišju ter težkih udarcih po OF in NOV, na koncu pa je opisan tudi poslednji boj narodnega heroja Frca Keršiča — Gala. Navedeni so tudi številni viri, na katere se je pisec opiral pri pisanju zgodovine.

Dolga leta smo čakali na temeljno delo z orisom obdobja okupacije, porajanjem osvobodilne fronte, nastajanjem enot NOV itd. in delo je sedaj tu. Brez dvoma zaslužijo tako avtor, kakor tudi vsi, ki so pomagali pri rojevanju tega dela, vse priznanje. Na koncu lahko izrazimo željo, da bi pristopil tako avtor L. Požun, kakor tudi izdajatelj k pripravi in izdaji drugega dela knjige v čimkrajšem času. Čas neusmiljeno teče. Številne priče odhajajo, dogodki grede marsikdaj v pozabo in spomin peša. Zatorej čimprej na delo!

80 let jamske reševalne postaje Trbovlje, 1906-1986

V dneh 13. in 14. junija letos je potekalo na rudniku Trbovlje srečanje jamskih reševalnih mošttev slovenskih rudnikov. Letošnje srečanje je bilo posvečeno 80-letnici organiziranega jamskega reševalstva na rudniku Trbovlje. V petek, 13. junija, so bila v predavalnici Delavskega doma Trbovlje predavanja o problemih reševalstva. Ob tej priliki so organizatorji predstavili brošuro »80 let jamske reševalne postaje Trbovlje 1906-1986«. Napisali so jo razni avtorji, izšla pa je v nakladi 500 izvodov, založnik in izdajatelj pa je

sozd REK EK, DO RRPS, tozd Rudnik rjavega premoga Trbovlje. Opremil jo je Franc Kopitar, ak. slikar, tiskala pa KTL — tozd Tika Trbovlje. Na 120 straneh so objavljeni prispevki:

— E. Ščukanec, dipl. ing. — Zgodovina premogovnika Trbovlje,
— P. Schneider, dipl. ing. — Jamsko reševanje,
— A. Tergrav, dipl. ing. in Franc Žerdin, dipl. ing. — Plan obrambe in reševanja v primeru nesreče v RL Velenje,
— I. Berger, dipl. ing. — Večje nesreče v jamah premogovnikov Jugoslavije v zadnjih nekaj letih,
— J. Čič, dipl. ing., — Žrtve dela v premogovnikih Trbovlje, Hrastnik, Zagorje,
— P. Schneider, dipl. ing. — Vzhodni talni sklad — jamski ogenj I. 1981,
— P. Schneider, dipl. ing. — Haloni,
— A. Tergrav, dipl. ing. — Marjan Hace, dipl. ing. — Uporaba mehanske pene za gašenje jamskih požarov v RL Velenje,
— V. Preželj, dipl. ing. — Nekaj spominov na dogodke v jami Trbovlje v jeseni I. 1938,
— V. Breznik, dipl. ing. — Vdor vode v jamo Kanižarica,
— A. Knez — Trboveljski reševalci v

porušenem Skopju,
— R. Kreže, S. Gračner — Jamski reševalci pri reševanju ponesrečenih jamarjev,
— T. Žuža, dipl. ing. — Regeneracijska sredstva,
— T. Žuža, dipl. ing. — Indikatorske cevke,
— P. Schneider, dipl. ing. — MDK — CO,
— L. Grahek, dipl. ing. — Vdor vode in mulja v jami Kotredež,
— A. Knez — Akcija reševalnega moštva v premogovniku Podlabin — Rašavl. 1948.

Skupno je objavljenih 17 prispevkov, tem pa so podane številne fotografije in skice.

Z izidom te brošure in objavljenimi prispevki so avtorji omogočili, da se javnost lahko podrobneje seznani z delom in uspehi, pa tudi nujnostjo obstoja jamskega reševalnega moštva. Pred pozabo so oteli številne podatke, akcije, ugotovitve in analize. Gradiva se bodo koristno lahko posluževali številni kadri, starejši in mlajši pri izpopolnjevanju svojega strokovnega znanja na področju reševanja v jamah. Priznanje izdajatelju in piscem prispevkov.

(tl)

Berta Čobal — Javornik

Dan rudarjev

V vetru ponosno vihrajo zastave, danes rudarji svoj praznik slave. Praznik krasijo cvetoče dobrave, pod njimi utripa knapa srce.

Roka rudarja naj danes počiva, z delom se brati ponos in zavest. Naj dela sadove vsakdo uživa, žanje uspehe rudarjeva pest.

Ponosno rudarji praznik slavimo, pesem udarna v pozdrav se glasi. V jašku kot bratje usodo delimo, SREČNO — iskreno si voščimo vsi.

Sinovi ponosni svoje davnine, znamo ceniti svobodo in mir. Znamo ceniti duha veličine, vemo, da znanost napredka je vir.

Ponosno v vetru zastave vihrajte, naj petje in cvetje praznik krasi. Dnevu rudarja vsi roke podajte in z nami slavite praznične dni.

Marica Grešak — Jakopič

Srečen rudar

Sem mlad v rudnik šel
za denarci se pehal,
da svoj bi domek imel,
sem delal in garal.

Tu na majhnem griču
že domek nov stoji
in malemu fantiču
očka govori.

Garat za dom je treba
in pljuniti v roke,
v rovu tu seveda,
kjer noč zakriva me.

V hiši žena mlada
veselo se vrti,
srčno ima me rada
prav to me veseli.

Ivo Umek

Knapovske misli

Moj oče je bil knap,
jaz nisem,
vendar sem knapovskih misli
in je moja ljubezen robata.

Vedel je, kaj je kramp, kaj lopata,
jaz poznam rjo in jeklo.
Črn, ožgan je imel obraz,
rjave roke imam jaz.

Hudiča je poznal v srce,
tudi meni ni tuj.
Kadar je klel, smo se ga bali,
kadar je pel, smo se z njim smejali.

Imel je knapovsko, toplo srce
in v očeh topel žarek ljubezni,
včasih je klel in drugič je pel,
vsake žetve je bil vesel.

Če bo moj sin knap,
se bom razjokal,
a če se bo rji in jeklu razdal,
bom tulil in rjovel.

Na koncu je čisto vseeno,
če si črn ali rjav,
le da pošten si in zdrav
in ne porabiš ljubezni le zase.

Izposojeni trenutki resnice

Svet gora je zrcalo, ki vsakemu kaže
lastno revščino, lastno bogastvo. Kar
neseš v gore, gore ti dajo zvesto nazaj.
Kar si v življenju izgubil, ne vrača ti naj-
svetlejši vrh. Vsa sreča iz gora je naša
lastna sreča, vsa tolažba gora je našega
lastnega duha tolažba.

D.E.Meyer

Skopuh pravi o sebi, da je varčen, st-
rahopetec pa, da je previden.

Publilius Sirus

Kdor prizna svojo nevednost, jo po-
kaže enkrat, kdor jo pa skuša skriti, jo
kaže večkrat.

Japonski pregovor

Ko vam pri preizkušanju naprave vse
po vrsti spodleti, preberite navodila.

E.A.Murphy

Edina dobra stran zakona je, da člove-
ka osvobaja prijateljev.

G.Byron

Primitivna živa bitja se razmnožujejo z
delitvijo celic, birokrati z delitvijo dela.

J. Lewis

Ženske se sebi na ljubo oblačijo in
drugim na ljubo slačijo.

E. Jurič

Dober glas seže v deveto vas, slab pa v
deveto deželo.

Slovenski pregovor

Ni je stvari, ki bi tako ugasnila kot
človekova vnema.

L.F.Celine

K dobremu vodenju sodi predvsem
dober primer in nepristranska strogost.
Kitajski pregovor

Lenuhu ne manjka izgovorov.

Angleški pregovor

Ljubezen je revna in bogata, zahteva
in daje obenem.

Nemški pregovor

Bogat in pester konec kulturne sezone

Maja in junija kulturna društva, predvsem amaterska-ljubiteljska, običajno zaključujejo kulturno sezono, ki se po navadi začne septembra. Ob koncu sezone se zato zvrsti precejšnje število vsakovrstnih prireditev.

V zadnjem obdobju so se zvrstile naslednje:

Gledališke predstave — literarni večeri

Dne 13. junija je literarni klub Bena Zupančiča v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem pripravil »Večer z vami«. Nastopili so člani kluba, francoski gledališki krožek iz Celja, tambaraši iz Samobora, Leskovski oktet in manekeni z manjšo modno revijo.

Dne 20. junija zvečer je odbor za literarno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Trbovlje pripravil v čitalnici knjižnice Toneta Seliškarja literarni večer v počastitev 400-letnice smrti Primoža Trubarja. Pet članov literarne skupine Srednješolskega kulturnega društva je devetim poslušalcem predstavilo izbor del velikana slovenskega naroda in utemeljitelja slovenskega jezika. Majhno število poslušalcev dokazuje, kako malo cenimi naše velike može, pa tudi našo preteklost.

Koncerti

115 let Vesne iz Zagorja

Mladinski pevski zbor Vesna iz Zagorja, nosilec Gallusove plakete, je v petek, 13.6.1986, zvečer pripravil v Delavskem domu v Zagorju koncert ob svojem visokem jubileju. Pod vodstvom novega dirigenta Raharda Majcna so se predstavili z narodnimi in umetnimi pesmimi raznih skladateljev. MPZ Vesna je najstarejši mladinski pevski zbor v Jugoslaviji in na Balkanu. L. 1871 ga je ustanovil učitelj Julius Pilhak v topliški šoli. V času svojega delovanja je zbor dobil številna, tudi najvišja priznanja, vseskozi pa ohranja svojo visoko kakovostno raven. Zbor je zadnjih 24 let vodil Rihard Beuerman, zaradi bolezni pa ga je nadomestil naš sodelavec Rihard Majcen, sicer tudi zelo uspešen dirigent trboveljske Zarje. Na tem koncertu se je predstavil še otroški pevski zbor OŠ Tonega Okrogarja, mlajši MPZ glasbene šole Zagorje in mladinski pevski zbor iz Stainza, Austrija.

Dne 13. junija je bilo v Kranju letošnje srečanje pevskih zborov Drštev upokojencev Slovenije pod pokroviteljstvom Zveze sindikatov Slovenije. Srečanje je bilo 12. po vrsti in to v prostorih Gorenjskega sejma. Udeležili so se ga tudi upokojenski pevski zbori iz Trbovelj in Laškega. Sicer je v Sloveniji 74 pevskih zborov — moških, ženskih, mešanih, s 1834 pevci. Peli so narodne, delavske in partizanske pesmi.

Dne 24. maja je v domu Svobode II v Trbovljah gostoval moški pevski zbor TGA iz Kidričevega pod vodstvom Ladislava Pulka. Ti so nastopili v prvem delu koncerta, v drugem delu pa domači mešani zbor Svobode II pod vodstvom Helge Briner.

Mladinski pevski zbor Trbovlje je pod vodstvom Ide Virt gostoval v dneh 23. in 24. maja v Lazarevcu. Sodeloval je pri sprejemu šafete mladosti v Lazarevcu in pripravil samostojni koncert slovenskih in srbskih narodnih pesmi za šolo v Lazarevcu. V RTV Beograd so posneli nekaj pesmi.

Dne 23. maja so v Delavskem domu v Hrastniku nastopili gojenci glasbenih šol, ki obiskujejo oddelke za ples. Plesalci iz Litije, Zagorja, Hrastnika in Radeč so se predstavili s klasičnim in izraznim plesom, pa tudi revijskim plesom in jazz baletom.

Dne 6. junija je bila v Delavskem domu v Trbovljah I. Revija odraslih pevskih zborov občine Trbovlje. Nastopili so MoPZ Kulturnega društva upokojencev p. v. Alberta Ivančiča, ŽePZ Kulturnega društva upokojencev p. v. Karmen Lindič, MoPZ Zveze lovskih družin Zasavje p. v. Jožeta Skrinarja, MePZ Svoboda II p. v. Helge Briner, MoPZ Zarja p. v. Richarda Majcna in MePZ Slavček Svobode Center p. v. Jožeta Skrinarja. Vsak zbor je zapel po tri pesmi. Zarja in Slavček sta bila izbrana, da zastopata trboveljske pevce na reviji zasavske pevske skupnosti v Hrastniku.

17. junija je bila v Hrastniku 18. revija zasavske pevske skupnosti. Nastopilo je osem zborov, iz vsakega kraja po dva zbora, ki so jih izbrali na občinskih revijah.

Dne 15. junija je Zveza lovskih družin Bele Krajine organizirala 13. srečanje lovskih pevskih zborov in registov Slovenije. Srečanja se je udeležilo 20 pevskih zborov, med njimi tudi zbor Zveze lovskih družin Zasavja p. v. Jožeta Skrinarja, enako tudi registi te zveze iz Litije. V programu je sodelovala tudi pihalna godba milice iz Ljubljane. Vsak zbor je zapel po dve pesmi, združeni pa štiri pesmi. Združeni registi pa so nastopili posebej.

Dne 14. junija je nastopil pred hotelom Medijske Toplice na Izlakah ansambel Dalmatinska klapa iz pobratenega Omiša. V načrtu imajo še nastope drugih ansamblov godb, folklorne itd.

Dne 1. junija je na slavnosti seji vseh zborov Občinske skupščine Trbovlje ob občinskem prazniku nastopila v Delavskem domu mladinska godba, ki so jo tvorili gojenci glasbene šole in godbeniki Delavske godbe Trbovlje. Dirigiral je Ivo Zmrzlake.

Dne 31. maja je bilo na stadionu ŠD Rudar v Trbovljah srečanje mažoretnih in bobnarskih skupin Slovenije. Sedem skupin mažoret in tri skupine bobnarjev, so prišle iz Logatca, Nove Gorice, Pirana, Kočevja, Radeč, Ljubljane, Moravč in iz Trbovelj. Začeli so s sprevedom po glavni cesti ob sodelovanju trboveljske in hrastniške godbe. Organizacijo je imela na skrbi Zveza kulturnih organizacij Trbovlje.

Likovne razstave

Od 29. maja do 9. junija je bila v Delavskem domu v Trbovljah likovna razstava del članov DOLIK-a z Jesenic in domačega RELIK-a v počastitev občinskega praznika Trbovelj. Skupno je bilo razstavljenih 50 del. Ob otvoritvi je govoril Janez Oberžan, podpredsednik obč. skupščine Trbovlje, pel pa je MePZ Slavček p. v. Jožeta Skrinarja.

Dne 13. junija so odprli v Delavskem domu E. Kardelja v Krškem razstavo del ak. slikarja Jožeta Ciuhe.

Od 9. do 18. junija je bila v avli Delavskega doma v Zagorju informativna fotografska razstava 160 fotografij stvaritev arhitekta J. Plečnika.

V juniju je razstavljal Zdravko Dolinšek, slikar, član RELIK-a, 10 olj v knjižnici Toneta Seliškarja v Trbovljah. Motivi so iz zasavske pokrajine.

Od 19. do 29. junija je bila v Osnovni šoli na Savi samostojna razstava 15 del Franca Kopitarja, ak. slikarja. Na akvarelih je predstavil savsko in obnavsko pokrajino.

Od 25. junija dalje razstavljajo člani DSLU iz Zasavja — ak. slikarji Baer, Hočevnar, Knez, Kopitar, Meglič, po 10 svojih del v raznih tehnikah v galeriji v Murski Soboti.

Od 5. do 15.6. je v Črnomlju razstavljal svoja dela Janko Butala na temo Podobe iz Bele Krajine.

Ostale prireditve

Od 5. do 8. junija so v Črnomlju organizirali tradicionalno folklorno kulturno in turistično prireditev — Jurjevanje, ob številnih spremljajočih prireditvah. Prireditve so podaljšali ob prejšnjih dveh na letošnje štiri dni. Žal je ponagajalo slabo vreme.

(tl)

Kaj je, kaj pomeni ...

ANTICIPATIVNE OBRESTI — so obresti, ki se obračunavajo in plačajo vnaprej.

BONITETA — pomeni v gospodarstvu najčeste kreditno sposobnost organizacije združenega dela. V kmetijstvu govorimo tudi o boniteti zemlje, ki je odvisna od njene plodnosti in oddaljenosti od trga. Sicer pa boniteto ozda določa njegova likvidnost in kreditna sposobnost, t.j., da ima na razpolago dovolj sredstev za kritje obveznosti med poslovnim odnosom.

DEPRESIJA — je faza cikla ekonomskih kriz, ki sledi fazi krize. V tem času je proizvodnja še vedno majhna, cene so

nizke, velika je brezposelnost. Kažejo se pa že znaki, da je kriza mimo.

KASKO — pomeni zavarovanje prevoznega sredstva (ladje, letala, avtomobila ipd.).

MIKROEKONOMIJA — je ekonomska veda, ki proučuje razna gibanja v okviru ozda (rentabilnost, ekonomičnost, stroški, produktivnost, organizacija dela, učinkovitost investicij, aktivnosti delovnih sredstev in podobno).

PRIHODEK — je del družbenega proizvoda, ki ga sestavljajo vrednosti proizvodov ali storitev v enem letu v določenem tozdu. Prihodek izračunavamo tako, da seštejemo materialne stroške, amortizacijo in vrednost živega

dela. Zakon o združenem delu predvideva štiri načine pridobivanja prihodka: s prodajo proizvodov in storitev na domačem in zunanjem trgu, z udeležbo pri skupaj ustvarjenem dohodku na osnovi združevanja sredstev in dela, s svobodno menjavo dela in drugim (kompenzacija, regres, premija, dotacija, na osnovi zakona, samoupravnih sporazumov ali pogodb).

RENTABILNOST — pomeni donosnost vloženih sredstev ali merilo uspešnosti. Način izračunavanja rentabilnosti so različni. V kapitalistični družbi se izrazi rentabilnost s profitno mero, ki pove, koliko dobička je na 100 enot vloženega kapitala.

mov razvoja premogovnikov in elektro-gospodarstva pa deloma tudi v industriji nafte in plina. Čeprav so pred nedavnim poudarili koriščenje domačih virov energije v kar največji meri, ustvarjajo sedaj vtis, kakor da to ni obvezujoče za nikogar. Razpis mednarodne licitacije za zgraditev JE je pri nas vneslo razmeroma razgibano razpravljanje. Poleg tega in po razpravi v javnosti za ali proti gradnji jedrskih elektrarn in ob upoštevanju okvare JE v Černobilu doslej pri nas niso odstopili od prejšnjih stališč. Pač pa bo Zvezni izvršni svet po vsej verjetnosti do konca t. m., to je do konca junija, povedal svoje mnenje.

Na zadnji seji izvršnega odbora Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije so obravnavali izvajanje tekočega srednjeročnega programa razvoja in smernice do leta 1995 ter dolgoročni program do konca tega stoletja. Tisto, kar v tem trenutku zasluži posebno pozornost je, da se geološke rezerve povečujejo in da se pospešeno izvaja inventarizacija zalog premoga. Potrdili so, da so geološke rezerve premoga znatno povoljnije od sedaj znanih. Zavrlo tega bi bilo treba popraviti podatke, vnešene v dolgoročni program ekonomske stabilizacije, v tistem delu, ki se nanaša na premog. Vsi rudniki imajo svoje razvojne projekte izdelane do podrobnosti. So pa tudi edini, ki nimajo pokritih sredstev za investicije in še to, da je pomembno število obstoječih premogovnikov v nezavidljivem ekonomskem položaju. Izgube v prvem trimesečju so dosegle 11 milijard din, to je več, kot je znašala izguba vse leto 1985. Poceni nafta, o kateri na daljše obdobje skoraj nihče ne more zagotoviti, kako bo z njeno ceno v bodoče, ter vztrajanje pri jedrskem programu za vsako ceno, povzročajo rudarjem dvome, če bo v letu 1990 potrebno 92 do 93 milijonov ton, v letu 1995 pa okoli 120 in v letu 2000 140 do 160 milijonov ton premoga vseh vrst. Varčevanje in racionalna poraba energije prav tako povzročajo določena kolebanja. Dileme pa se pojavljajo tudi v strojogradnji in elektrostrojogradnji. Zato so predstavniki premogovnikov mnenja, da je treba o vsem tem pripraviti ali sprožiti širši dialog, vendar ne le v ožjem krogu. Težave povzroča tudi »plavanje« v izgubah, neizpolnitve obveznosti, pa tudi mnogih nedorečenosti o združevanju dela in sredstev. Vse to povzroča različne kombinacije. Odsotnost realne vrednosti energije pa vpliva na opredelitve, da se energija koristi še bolj, kot pa jo dopuščajo domači razpoložljivi viri. Visoka zunanja zadolženost naše države, notranja nelikvidnost, manjši družbeni proizvod od potrebnega, prepočasno ustvarjanje novih vrednosti in podobno, ne gre na roko sedanjim nosilcem idej o večjem naslanjanju na uvoženo energijo, pa čeprav bi to bile jedrske elektrarne.

Nizka cena nafte ogroža ceno premoga

V Veliki Britaniji so spričo nizke cene nafte ugotovili, da bo treba znižati tudi ceno britanskega premoga. Največji kupec britanskega premoga je njihova centralna uprava za električno energijo, ki izvaja pritiska na premogovnike, da bi znižali ceno premoga. če bodo premogovniki temu pritisku popustili, bi zma-

Zadnji posnetek treh starih rudarskih hiš v Kisovcu na Rudarski cesti. Po 1. juniju letos jih nameravajo porušiti zaradi novih gradenj.

(Foto: L. Vozelj)

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Atomska bodočnost je negotova

Preko dnevnih medijev obveščanja — časopisi, radio, televizija, itd., smo bili v preteklih tednih skorajda dnevno seznanjeni o havariji, ki je nastala v jedrski elektrarni Črnobil v SSSR. Prav ta nesreča pa je podkrepila dejavnost skupine občanov po svetu, ki nasprotujejo gradnjam, pa tudi obratovanju obstoječih jedrskih elektrarn. Povsod po svetu, v vseh državah, vnovič preverjajo svoja stališča do nameranih gradenj novih jedrskih elektrarn. V sosednji Avstriji so se z referendumom odločili, da ne bodo zgradili atomske elektrarne. Na Nizozemskem so jedrski program zamrznili, vrsto podobnih ukrepov pa pripravljajo tudi v drugih državah. Zmanjšalo pa se je tudi število zahtev za zgraditev novih jedrskih elektrarn. Samo v ZDA so od leta 1973 opustili izgradnjo 110 jedrskih elektrarn, in to iz dveh razlogov — jedrske elektrarne, tako trde strokovnja-

ki, so »nevarne«, po drugi strani pa so postale zelo drage.

Kako se bomo odločili v Jugoslaviji do nadaljnega sprejemanja programa gradnje jedrskih elektrarn, bomo kmalu seznanjeni. Najbližje začetku je bila gradnja jedrske elektrarne v Prevlaki, blizu Zagreba na Hrvatskem. Kako pa bo z dejanskim pričetkom gradnje pa še ne moremo govoriti.

Energetska politika ponovno v razpravi

Ne glede na to, da je energetska politika naše države jasno začrtana v dolgoročnem programu ekonomske stabilizacije, tekočem srednjeročnem planu in konceptu razvoja države do konca tega stoletja, bo Zvezni izvršni svet, tako kaže, še moral enkrat obravnavati to vprašanje in verificirati, kar je že bilo sprejeto, ali pa predlagati kako novo smer v energetske politiki. To naj bi bila posledica zakasnelih skupnih progra-

njšali ceno električne energije za 2%, čeprav so jo pred kratkim podražili za 5%, vendar, gledano dolgoročno, je premog tisti, ki je stabilizacijski faktor za ceno električne energije. Po drugi strani pa je padec cen nafte povezan tudi z nadaljnjo možnostjo zapiranja nekaterih manj donosnih premogovnikov.

TE Plomin II — za ali proti gradnji

Nedavno tega smo poročali v našem časopisu, da so na Hrvatskem pristopili h gradnji TE Plomin II. Zaradi številnih protestov so nadaljnjo gradnjo začasno ustavili, dokler ne bodo izpolnjeni določeni pogoji glede čiščenja dimnih plinov. Na zasedanju delavskega sveta delovne organizacije Elektrogospodarstvo z Reke, ki je bilo v Plominu in so mu prisostovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in istrskih premogovnikov Raša iz Labina, so sprejeli sklep o nadaljevanju začasno ustavljenih aktivnosti pri izgradnji termoelektrarne Plomin II. Hkrati je bil sprejet tudi program aktivnosti za realizacijo izgradnje naprav za odžvepljavanje dimnih plinov v termoelektrani Plomin, ki ga bodo izpeljali v sklopu izgradnje termoelektrarne Plomin II.

TE Drmno — upočasnjena gradnja

Prvi od dveh blokov TE Drmno bi moral biti zgrajen že koncem letošnjega leta. Tako je bilo po programu predvideno. Vendar se je pri izvajanju zataknilo, ker denar ni bil pravočasno zagotovljen. To opozorilo, so posredovali na eni zadnjih sej delavskega sveta združenega elektrogospodarstva Srbije, ki je bila v glavnem posvečena ekonomskim težavam, ki spremljajo izgradnjo hidroelektrarne Djerdap II, Zavoj in TE Drmno.

Na stanjšani investicijski dinar elektrogospodarstva vpliva največ to, da prihodki niso ustvarjeni po načrtu. Pokazalo se je, da so 3%, katere namensko združuje gospodarstvo republike Srbije iz čistega dohodka, znatno manjši od predvidevanj. Tudi lastna akumulacija elektrogospodarstva zaradi znane dispartitete cen na škodo električne energije je precej manjša, kot so predvidevali. Po drugi strani PZpa tudi inflacija opravlja svoje. Investitorji vsak dan prejema-jo zahteve proizvajalcev opreme za uvedbo novih cen. Mnogim jih je treba odobriti ne le zato, ker so upravičeni, pač pa tudi zaradi nekaterih groženj dobaviteljev, da brez novih cen ne bodo dobavljali dogovorjene opreme.

Svetovna konferenca o energetiki

13. svetovna konferenca o energetiki bo v času od 5. do 11. oktobra letos v Franciji, v Cannesu. Glavna tema te svetovne konference bo po mnenju organizatorjev padec cen nafte in jedrska katastrofa v Černobilu — SSSR. Svetovne konference se bo udeležilo okoli 5.000 delegatov iz 79 držav.

Svetovna trgovina s premogom

Svetovna trgovina s premogom ja narasla tudi v letu 1985, vendar ne v takšnem obsegu, kot so predvidevali. Skupni promet s premogom je lani znašal na svetu 323 milijonov ton, kar je 6% več kot

leta 1984, ko je trgovina napram letu 1983 narasla za 18%. Prodajali so premog za koksiranje in energetske premog. Povprečna uvozna cena premoga za koksanje je v letu 1984 znašala 59 dolarjev za tono (v letu 1983 je znašala 65), kar velja za države Evropske gospodarske skupnosti, na Japonskem pa je znašala 63 dolarjev za tono. Ponekod so cene premoga znižali zaradi presežka proizvodnih zmogljivosti, posebnost v ZDA. Delni vzrok za možno zmanjšanje cene premoga je tudi sodobnejša tehnologija, ki omogoča večjo proizvodnjo, zato se cena premoga za koksanje približuje ceni energetskega premoga.

V preteklem letu je prvič svetovna prodaja energetskega premoga preseгла obseg prodaje premoga za koksanje, in to za celih 12%. To dejstvo gre pripisati temu, da so premog kupovale predvsem termoelektrarne za proizvodno energijo. V EGS so v letu 1984 pričele obratovati močnejše zmogljivosti termoelektrarn, prav tako tudi v letu 1985. Pomembnejše povečanje potreb po energetskem premogu pa pričakujejo tudi v industriji. S stališča termičnega učinka je premog prikladnejši oziroma cenejši kakor pa nafta in plin, pač pa so vlaganja v naprave, ki imajo pogon na premog precej večje, tako da obrati na nafto ali plin še niso povsem odigrali svoje vloge v mnogih industrijskih vejah. Cementna industrija v Evropi in na Japonskem se je skorajda v celoti povrnila k premogu, kemijska industrija ter industrija papirja pa pričenjata s svojo vrnitvijo k premogu. Svetovna študija o premogu je mednarodni projekt, v katerega so vključeni predstavniki 16 držav, največjih proizvajalcev in porabnikov premoga. Ta je ocenila za leto 1985, da bo znašala prodaja energetskega premoga od 105 do 150 milijonov ton ekvivalenta premoga, stvarno pa je bila dosežena proizvodnja v višini 167 milijonov ton in je zato prekoračila vse načrte. Po drugi strani pa so prodajali manj premoga za koksanje, kakor so predvideli.

Filter za žveplene pline

Filter, ki ga je izumil splitski inovator Milan Amulić, je enostavna in cenena rešitev problema, ki ga povzročajo žvepleni plini iz industrijskih naprav. Omenjeni filter črpa strupene pline, saj je in industrijski prah. Rešitev je zasnovana na kroženju vode, ki vsrkava strupene pline in snovi, treba pa jo je zamenjati vsakih 24 ur. Ob uporabi filtra ni potrebna gradnja dimnikov, zanesljivo pa vsrka 98 odstotkov plinov. Napravo so razstavili na 14. jugoslovanski razstavi izumov, tehničnih izboljšav in novitet »Rast — YU 86« na Reki.

JUGEL o problematiki elektrogospodarstva

Koncem maja je izvršni odbor JUGEL-a razpravljal o srednjeročnem programu razvoja elektrogospodarstva naše države. Ugotovil je, da ni dodelan in da je več ali manj le seštevek podatkov republik in pokrajin oziroma njihovih elektrogospodarstev, kakor pa usmeritev skupnih akcij. Tri republiška elektrogospodarstva še vse doslej niso predložila svojih

srednjeročnih programov, zato so postavili rok 15. junij, da to store. Precej razprave je tudi o programu za obdobje 1991-1995. V tem srednjeročnem načrtu manjka 500 MW, da bi lahko uskladili proizvodne možnosti z rastočo porabo, ki bo v naslednjem srednjeročnem obdobju kar trikrat večja, ker se ne ve, kakšna bo usoda jedrske elektrarne Prevlaka. Sicer o jedrski energiji na tej seji niso mnogo razpravljali. Podana je bila naprej informacija, da bodo razpisano mednarodno licitacijo izpeljali do konca. Ponudbe bodo zbrali do 26. junija t. l. Na temelju teh ponudb bodo strokovnjaki povedali svoje in pripravili predlog, sklep o nadaljnjem razvoju jedrske energetike, v naslednjih letih in desetletjih pa ga bodo sprejemali drugi organi. Delegat Elektrogospodarstva Kosovo je sprožil vprašanje skupne gradnje elektrogospodarskih objektov na Kosovu. Poudaril je, da že 10 let potekajo razgovori s posameznimi republikami in pokrajino Vojvodino o skupni izgradnji, vendar kaj oprejemljivega doslej še ni bilo storjenega. Ugotovil pa je, da je trenutna elektrogospodarska situacija ugodna zaradi ugodnih hidroloških razmer. Najbrže pa bosta jesen in zima suhi pa tudi hladni.

Trije agregati v HE Solkan

Dne 21. maja letos je Dušan Šinigoj, predsednik slovenskega izvršnega sveta, vključil v HE Solkan na reki Soči pri Novi Gorici III. agregat. Soča bo na tem območju izkoriščena skoraj v celoti, tako da bo nova elektrarna Solkan dajala letno okoli 140 milijonov kWh električne energije. Ob tem slavju pa so predstavniki soških elektrarn povedali, da načrtujejo nadaljnjo gradnjo elektroenergetskih objektov na porečju Soče, v načrtu pa imajo tudi zgraditev več manjših HE. V solkanske HE so vložili 4,15 milijarde dinarjev, skupna zmogljivost pa znaša 33 MW. Prvi agregat je pričel obratovati že koncem leta 1984. Današnja revalorizirana vrednost tega objekta znaša 12 milijard dinarjev. Na Primorskem letno porabijo 980 milijonov kWh elektrike, in to na območju od Kopra pa do Loga pod Mangartom. Tri HE na Soči pa proizvedejo okoli 400 milijonov kWh elektrike.

Za TE Bitol III manjka denarja

Makedonski izvršni svet vztraja na vnovični oceni vrednosti investicijskega objekta termoelektrarne Bitol III in razširitev rudnika Suvodol, pa tudi na izdelavi dinamičnega plana izgradnje. To stališče so sprejeli kot posledico večjih kasnitev pri izgradnji za Makedonijo tako pomembnih energetskih objektov. V družbenem načrtu Makedonije je predvideno, da se za njihovo gradnjo zagotovi skupno 139 milijard 189 milijonov dinarjev. Ker je priliv potrebnih sredstev nezadosten, je izvršni svet Makedonije sklenil pripraviti predlog zakona o obveznem združevanju sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov. S tem se bo razširil krog tistih, ki bodo obvezno prispevali del sredstev za oba našeta objekta. Sklenili pa so odložiti gradnjo dispečerskega informacijskega sistema, ker niso zanj zagotovljena potrebna sredstva.

Uplinjevanje premoga v Veliki Britaniji

Britanska nacionalna uprava za premog je seznanila javnost, da so začeli s preizkusi uplinjevanja premoga iz podvodnih nahajališč Severnega morja. Eksperimentalna dela bodo po načrtu trajala 5 let, skupni stroški pa bodo znašali 15 milijonov funtov šterlingov. Po oceni predstavnika te družbe bo v primeru uspešnega raziskovanja plin, pridobljen iz premoga iz tega področja, zadoščal za dobave v naslednjih 50 do 100 let. Eksperimente bodo izvajali na dveh področjih, in to okoli Šetlantskih otokov, in na obalnem področju Škotske. Zelo perspektivna je regija Šetlantskih otokov, kjer leži premog v manjši globini.

Velike rezerve premoga pri Plevlju

V okviru načrta raziskav energetskih zalog v Črni gori že dve leti intenzivno raziskujejo ležišče premoga v Maoču pri Plevlju. Rezultati kažejo, da je tu pomembno ležišča premoga, ki ga že sedaj cenijo na okoli 120 milijonov ton. Poleg tega pa so na tem območju tudi velike rezerve gline. Da bi vsa dela dokončali, jim manjka še precej denarja, za katerega pa upajo, da ga bodo prejeli pravočasno, da bi s tem zagotovili dokončanje del, pri ugotavljanju celotnih rezerv premoga na tem premogovniku.

Na Tari ne bodo gradili hidroelektrarne

Republika Črna gora se je odločila, da ne bo zgradila hidroelektrarne na reki Tari. S tem bodo druge republike in pokrajine solidarno preskrbljene z električno energijo in gospodarske koristi, ki bi jih bila deležna, če bi v kanionu, najlepše in zadnje čiste evropske reke, lahko izkoriščali hidroelektrarno Bijeli Breg. Po sporazumu naj bi druge republike in pokrajine od leta 1992 do 2027 solidarno preskrbele 790 milijonov kWh elektrike. Po tem sporazumu je predvideno, da bo Črna gora zgradila HE z ustrežno močjo na reki Morači.

Druga faza termoelektrarne Gacko

Rudnik in termoelektrarna Gacko, ki sta kot delovna organizacija združena v sozd Elektrogospodarstvo BiH, se pripravljata na gradnjo druge faze rudnika in termoelektrarne. Tudi nova elektrarna, ki bo tako kot prva, obratovala z močjo 300 MW, bo letno proizvajala 1,5 milijarde kWh električne energije letno.

Kmalu prve tone premoga iz Benice

V neposredni sosesčini Lendave v Benici že nakaj časa izvajajo pripravljalna dela za nov rudnik premoga. Računajo, da naj bi prve tone premoga, ki je po toplotni vrednosti neke med rjavim premogom in velenjskim lignitom, nakopali že sredi tega leta. Rudnik lignita Velenje oziroma sozd REK FLL pričinja z rudarskimi raziskovalnimi deli. Potem ko bo rudnik odprt, računajo, da bo znašala letna proizvodnja premoga od 500.000 do milijon ton. Z raziskovalnimi deli bodo natančno določili velikost rudnika, njegovo zmogljivost, vse ostalo, kar je potrebno za ureditev dokumentacije in del na njeni podlagi. Doslej so dela pri pripravljanju odpiranja novega rudnika potekala normalno in po na-

črtih. Delavci lendavskega Gradbenika so končali z gradnjo južnega vpadnika, ki ga rudarji potrebujejo za nadaljnje raziskave. Do konca leta bodo zgradili še zahodni vpadnik. Vpadnik so zgradili gradbinci do globine okoli 90 m pod koto 13°, dolg je preko 300 m in se konča v prvem sloju premoga. Od tu dalje bodo nadaljevali z delom rudarji. Računajo, da bodo na dan izkopali od 20 do 40 ton premoga že v času raziskovalnih del. Rudarji bodo med seboj povezali oba vpadnika z zveznim jaškom, ki ga bodo kasneje uporabljali za zračenje in transportno pot. Republika bo zagotovila za raziskovalna dela letos 260 milijonov din, sicer pa naj bi dela veljala od 700 do 800 milijard dinarjev.

HE Mavčiče pripravljena

Po dolgih letih gradnje in opremljanja bo 31. julija t. l. ob krajevnem prazniku v Mavčičah slavnostno pričela z delom nova hidroelektrarna Mavčiče na Savi. Med tem časom so že poskusno sinhronizirali 5. junija prvi generator z elektroenergetskim omrežjem in vanj že tudi poslali nekaj energije. Drugi generator bodo dobili v naslednjih dveh mesecih, sicer pa je še vedno elektrarna v fazi zagonskih poskusov in še ni v poskusnem obratovanju. Manjka jim še nekaj delov, ki jih sicer dobavlja Litostroj. Po prvotnih predvidevanjih iz leta 1978 bi stroški za gradnjo te vodne elektrarne znašali 1,7 milijarde din. Pozneje leta 1983, ko so jo pričeli graditi, to je stavbo same elektrarne, pa se je investicija povzpela na okoli 4 milijarde din. Sedaj znaša zaradi zamika že precej več in je dosegla 8 milijard. Nova elektrarna bo imela manj kot 40 MW, služila pa bo ob konicah porabe.

Predsedstvo SFRJ o energetiki

Dne 11. junija se je zbralo Predsedstvo SFRJ na seji, ki ji je predsedoval predsednik Predsedstva. Predsedstvo je v zvezi z energetskimi rezervami in nadaljnjim energetskim razvojem menilo, da se za gradnjo jedrskih elektrarn ne bi mogli odločiti, dokler ne bomo imeli dolgoročnega programa o razvoju energetike in dokler ne bomo sklenili

dogovora o družbeno-razvojnem načrtu elektrogospodarstva. Pri tem pa moramo računati na to, da bomo kar najbolj izkoristili domače oziroma lastne energetske vire, to je premog, vodo itd. Misli pa je treba na celovit program varčevanja z energijo. Predsedstvo SFRJ zahteva od Zveznega izvršnega sveta, da preko pristojnih organov in znanstvenih ustanov zagotovi vsestransko proučitev in presojo vseh vidikov razvoja jedrske energije in uporabo jedrske tehnologije s stališča razvoja naše družbe, pa tudi ob upoštevanju realnih možnosti in zanesljivosti tehnologije.

Gradnja Republiškega centra za vodenje elektrosistema

Dne 27. maja so stavbo Elektrogospodarstva Slovenije v Ljubljani, na Hajdrihovi ulici 2, postavili temeljni kamen za zgraditev Republiškega centra za vodenje elektrosistema. Usposobiti ga namenjajo približno v petih letih. Stroški gradnje pa bodo znašali okoli 9 milijard dinarjev. Z novim centrom bodo ob sodobni tehnologiji in uporabi računalništva zagotavljali proizvodnjo električne energije z ustrežno frekvenco, napetostjo in stalnostjo dobave. Podobne republiške centre pripravljajo in grade tudi v drugih republikah in obeh pokrajinah. V Beogradu nameravajo zgraditi Zvezni center elektroenergetskih sistemov, ki bo lažje sodeloval z evropsko mrežo, po kateri Jugoslavija izmenjuje električno energijo. Centri vodenja so velika naložba in spadajo v tretjo fazo graditve 400 KV daljnovodnega omrežja Nikola Tesla. Finančno pomoč nudi Mednarodna banka za obnovo in razvoj ter Evropska investicijska banka. Z novim centrom nameravajo prihraniti okoli 40 MW instaliranih moči, to je toliko kot moč manjše elektrarne. Prihranki pa bodo tudi na primarni energiji. Investicija se bo vsekakor izplačala v vseh pogledih.

Uradna gradnja se je torej pričela 30. maja letos, njen temeljni kamen pa je položil Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

(tl)

Sončna energija, varčevanje z energijo, izgube v elektrogospodarstvu

Dne 25. maja se je končalo v Splitu srečanje jugoslovanskih raziskovalcev in raziskovalnih ustanov. Na tem srečanju so primerjali in preverjali piranometre oziroma solarometre, t. j. naprave za merjenje moči in količine sončne energije, govorili pa so tudi o uporabi opreme za izrabljanje sončne energije v Jugoslaviji.

Na srečanju, ki so ga organizirali ob sodelovanju zveznega hidrometeorološkega zavoda, elektrotehniške fakultete v Splitu in strojne fakultete univerze E. Kardelja iz Ljubljane, je sodelovalo 30 strokovnjakov iz vse države. Tu so preverili 20 naprav iz 20 ustanov.

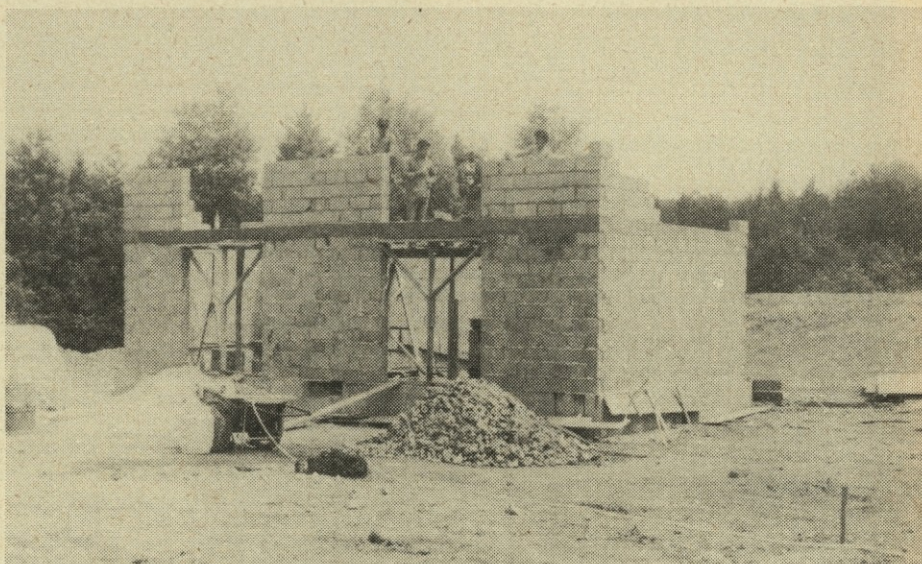
Splitska in ljubljanska fakulteta sta dali na voljo svoje laboratorije in naprave.

O varčevanju z energijo govorimo že dolga leta. Vendar, dokler koristniki energije lahko v svojem proizvodnem procesu uporabljajo poceni energijo, toliko časa ni posebnega interesa za varčevanje. V Sloveniji industrija porabi okoli 53% energije. Največ, t. j. 37%, je namenjene bazični industriji. V pripravi je nov program ukrepov za racionalizacijo pridobivanja, pretvarjanja, transporta in porabe energije. Pred osmimi leti je izšla »rdeča« knjižica, ki je pomenila temeljni program za varčno rabo ener-

gije povsod, ne le v industriji. Programu je l. 1978 sledil družbeni dogovor o varčni rabi energije, podpisalo pa ga je 22 podpisnikov od Izvršnega sveta SRS, Gospodarske zbornice Slovenije itd. Računajo, da bo koncem junija letos sprejel slovenski izvršni svet dopolnjeno knjižico ukrepov v zvezi s smotno rabo energije.

Dne 9. junija je delavski svet sozda EGS med drugim razpravljal o poslovanju slovenskega elektrogospodarstva v I. trimesečju 1986. Izguba v prvih treh mesecih je znašala 8604,7 milijona din, v REK FLL, Rudnik lignita Velenje 4963,5 milijona in v REK EK, DO Rudniki rjavega premoga Slovenije, 2517 milijonov dinarjev. Do izgub je prišlo v glavnem zaradi neusklajenih cen električne energije in neuresničevanja resolucijskih izhodišč, predvsem na področju cen električne energije za l. 1986 in drugih objektivnih razlogov.

(tl)

DO RRPS tozd Rudnik Kanižarica gradi strojnico za diesel elektro agregat. Z električno energijo bo oskrboval ključne objekte v primeru izpada elektrike z omrežja.
(Foto: A. Bregant)

Poskusno obratovanje v glavni centrali PTT

Podjetje za PTT promet Trbovlje, ki pokriva revirsko območje, je že jeseni preteklega leta pričelo graditi prizidek glavne telefonske centrale na Trgu revolucije v Trbovljah. Po zgraditvi te centrale so pričeli z montažnimi deli dodatnih zmogljivosti, ob zaključevanju teh del pa s poskusnim obratovanjem. Zmogljivost centrale se bo povečala predvsem do Radeč, Laškega in Zidanega mosta tudi do 60%.

Jeseniški upokojenci v Trbovljah

Dne 13.6. t.l. so obiskali Trbovlje člani Društva upokojencev z Jesenic. V goste jih je povabilo Društvo upokojencev Trbovlje. Obisk je torej sodil v medsebojno tradicionalno izmenjavo. Pred Delavskim domom so jih sprejeli mažoretke in predstavniki društva upokojencev, nato pa so jim pripravili v Delavskem domu polurni program, kjer so nastopili pevci. Nato so si ogledali še Steklarno v Hrastniku. V imenu občinskega sveta zveze sindikatov jih je pozdravil predsednik Ciril Urek. Popoldanski čas so prebili v počitniškem domu SOZD REK EK na Partizanskem vrhu.

Vpis v zlato knjigo

V zagorski osnovni šoli že dalje časa prakticirajo, da najboljše učence vpišejo slavnostno v zlato knjigo. Letos so jih vpisali 26 iz osmih razredov osnovne šole iz Zagorja in enega učenca iz Rudarskega šolskega centra. 16 učencev je ob tej priliki prejelo knjižne nagrade, vsi pa so si ogledali tovarniške prostore Deloze.

80 let trboveljskih jamskih reševalcev

V dneh 13. in 14. junija so jamski reševalci reševalne postaje rudnika Trbovlje praznovali svoj 80-letni jubilej. V petek

13. junija je bilo v predavalnici Delavskega doma več strokovnih predavanj s področja jamskega reševanja, naslednji dan, v soboto, pa je potekala v jami rudnika Trbovlje reševalna vaja, katere so se udeležili jamski reševalci iz vseh slovenskih rudnikov ter rudnika Labin. Po končani vaji so v Delavskem domu razdelili priznanja, v popoldanskem času je potekalo športno sprečanje pripadnikov reševalnih ekip. Sledilo je srečanje vseh sodelujočih v avli Delavskega doma. Vajo so si ogledali tudi številni predstavniki iz drugih rudnikov. Prisostvoval ji je tudi mgr. Pavle Kunc, predsednik Republiškega komiteja za energetiko. Podrobneje o tej vaji in o 80-letnem jubileju pa govori poseben prispevek.

Lisca v Zagorju gradi

Tovarna Lisca, tozd v Zagorju, se je lotila letos dograjevanja svojih tovarniških objektov. Dogradili so prostore za skladišče, obrat družbene prehrane in mehanično delavnico v skupni izmeri 1600 m². Vsa dela bodo veljala okoli 150 milijonov din in bodo končana predvidoma do konca avgusta letos. Sredstva za to naložbo so združili vsi tozdi tovarne Lisca.

V Hrastniku modernizirali cesto

V Hrastniku so do letošnjega občinskega praznika, ki ga občani praznujejo vsako leto 3. julija, modernizirali odsek regionalne ceste od Križišča pri Riklovem mostu do rudniške uprave. V tem okviru so granitne kocke odstranili, izravnali posamezne odseke in namestili cestne robnike, cestišče pa asfaltirali. Vsa dela so veljala okoli 100 milijonov dinarjev. V glavnem je prispevala sredstva Občinska cestna skupnost, deloma tudi Komunalna skupnost, del sredstev pa so zagotovile hrastniške organizacije združenega dela.

V nekaj vrstah

Sicer pa v Hrastniku intenzivno urejajo novo mestno središče, Trg Franca Kozarja. Potem ko so porušili pri bivšem Birtiču tudi zadnjo staro hišo na tem območju — Benetkovo hišo, je bilo treba na novo urediti cestno križišče. Po drugi strani pa je za letošnji dan rudarjev in občinski praznik pripravljen za odkritje spomenik rudarskim rodovom rudnika Hrastnik. Hkrati urejajo tudi potok na tem območju, vodovodne, električne in PTT napeljave, urejajo pa tudi tržnico.

Deratizacija v Trbovljah

Po naročilu pristojnih občinskih organov je Zavod za zdravstveno varstvo iz Maribora pričel 3. junija na področju Trbovelj z deratizacijo. Akcija bo trajala mesec dni in temelji na občinskem odloku.

Skupne štabne vaje uspele

V času od 20. do 22. junija so potekale skupne štabne vojaške vaje Triglav 86, v okviru NNPP. V vajah so sodelovale družbeno-politične organizacije, občinski organi, štabi za ljudsko obrambo itd. Cilj teh vaj je bil, da se ugotovi in preizkusi funkcioniranje vseh organov, ki bi morali delovati v primeru zasedenega ozemlja. Po izjavi odgovornih je vaja na zasavskem območju v celoti uspela. Udeleženci vaje so dojeli cilj te vaje in zadane naloge tudi uspešno izpeljali.

Srečanje mladih iz Lazarevca in Trbovelj

V dneh od 7. do 10. junija so pripravili na osnovni šoli Josipa Broza Tita v Trbovljah program srečanja mladih sedmošolcev iz štirih osnovnih šol pobratene občine Lazarevac. Skupno se je tega srečanja udeležilo 84 delegatov ter 12 pedagoških delavcev in predstavnikov krajevne skupnosti iz Lazarevca. Organizatorji v Trbovljah so pripravili obsežen program tega srečanja, ki je vsebo-

val kulturno zabavni program, izlet po Gorenjski, ogled trboveljskih znamenitosti, Čebine itd. Trboveljski osmošolci jim bodo vrnil obisk prihodnje leto v Lazarevcu.

Tekmovanje ekip prve pomoči

Dne 24. maja letos je upravni organ za narodno obrambo občine Trbovlje skupno z občinskim odborom Rdečega križa Trbovlje organiziral XI. občinsko tekmovanje ekip prve pomoči. Na tem tekmovanju sta dve naši ekipe kombinata dosegli zelo dober uspeh. I. mesto je dosegla ekipa Termoelektrarne Trbovlje, III. mesto pa druga ekipa, v kateri so bili člani iz ds ss sozd REK EK in do RRPS. V tej ekipi so bili Marinka Pavlič, Nevenka Muhič, Sonja Božič, Srečko Kotnik, Božo Pogračič, in Anton Tomažin. K uspehu veljajo iskrene čestitke!

Občani v Trbovljah so praznovali svoj praznik

V nedeljo, 1. junija, je občina Trbovlje praznovala svoj občinski praznik v spomin na zmagoviti spopad naprednih delavcev z Orjuno 1. junija 1924. Slavnostna seja je bila ob 11. uri v gledališki dvorani Delavskega doma. Pred sejo je imela Delavska godba krajši promenadni koncert. Po slavnostni seji je govorila Franja Šprogar, predsednica Skupščine občine Trbovlje. Podelili so Prvojunjska priznanja. V kulturnem delu programa je nastopil mladinski pihalni orkester gojencev glasbene šole in Delavske godbe pod vodstvom Iva Zmrzlaka. Slavnostne seje so se udeležili udeleženec spopada z Orjuno Srečko Zore, častna občana občine Trbovlje Lidija Šentjura in Sergej Kraigher, sekretar Predsedstva CK ZKS Miloš Prosenc in predstavniki pobratenihih mest iz Lazarevca, Jesenic, Sallau-minesa in Valandova.

Zagorski kinologi ob jubileju

Dne 21. junija letos so člani Kinološkega društva v Zagorju slavili svoj 10-letni jubilej. V tem času so pripravili na Ruardiju poligon za šolanje psov. Ob svojem jubileju so na igrišču SD Proletarec v dopoldanskem času pokazali način šolanja psov. Predstavili pa so tudi delo s službenimi psi. Društvo ima okoli 50. članov.

Nova številka Revirskega inovatorja

V začetku junija je Medobčinska gospodarska zbornica revirskih občin izdala peto številko Revirskega inovatorja — Biltena te zbornice. Številka je zelo pestra in zanimiva. Ta bilten prejema tudi vse temeljne organizacije in delovne skupnosti vseh treh delovnih organizacij našega kombinata. Tudi to številko si je vredno ogledati in objavljene prispevke prebrati.

Občinski obveščevalec v Zagorju v težavah

Občinska konferenca SZDL v Zagorju ob Savi že osmo leto izdaja svoje glasilo Občinski obveščevalec. Časopis izhaja vsaka dva meseca, in to v nakladi 5.100 izvodov. Vsa gospodinjstva v Zagorju ga dobijo brezplačno. V zadnjem času ima tudi prilogo z delegatskim obveščevalcem. V zadnjem času so nastopile težave zaradi financiranja tega občin-

Bruno Šorli, predsednik koordinacijskega odbora osnovnih organizacij zveze sindikatov našega kombinata je podelil najboljšim priznanja za dosežene uspehe na tekmovanju delavcev sozd REK EK v raznih športnih disciplinah dne 24. maja na Senovem.

(Foto: B. Klančar)

skega glasila. Gospodinjstva so ga namreč prejela doslej brezplačno, stroški tiskanja, priprave in izdaje glasila hitro naraščajo, viri sredstev za pokrivanje teh stroškov pa stagnirajo. Poiskati bo treba nov vir dodatnih sredstev. Predlagajo, da bi v javni razpravi tudi v zagorskem združenem delu odločali o prispevanju dela sredstev za kritje nastalih stroškov.

Zahvala operacijskih sester

ZZC — tozd Splošna bolnica Trbovlje — sekcija operacijskih sester se zahvaljuje za pomoč kolektivom, ki so omogočili izvesti republiško srečanje operacijskih sester — instrumentark v Trbovljah, v maju letos.

Ob dnevu mladosti v revirjih

Ob letošnjem dnevu mladosti, 25. maju, so v revirskih občinah Hrastnik, Trbovlje in Zagorje pripravili vrsto prireditev. Osrednja prireditev je bila 24. maja v Trbovljah na Dobrni, ko so počastili 40-letnico mladinske delovne akcije Brčko — Banoviči. Na tem srečanju je govoril predstavnik Republiške konference SZDL tovariš Anderlič. Zbrali so se udeleženci te delovne akcije, pa tudi brigadirji mladinskih delovnih akcij. V Hrastniku so na stadionu na Logu pripravili vrsto spretnostnih in šaljivih iger, odigrali so finale nogometnega turnirja, nastopila pa sta tudi pantonimika Andres Valdes in Damjana Kovač. Ob začetku so podelili najzaslužnejšim srebrne znake občinske konference SZDL. 24. maja so pripravili nočni tek po mestnih ulicah Hrastnika, na Dolu pri Hrastniku pa zanimivo »otroško olimpijado«.

V Zagorju so pripravili tradicionalno štafeto od Orehovice do Zagorja. 24. maja pa je bil v Delavskem domu literarni večer, najboljšim športnikom so

podelili priznanja ob tekmovanju za pokal mladosti, v vrsto prireditev pa je sodila tudi prireditev otroški živ — žav pri muzeju, otvoritev razstave Sandija Simončiča, zagorskega fotografa, in koncert pianistke Urške Mežnar ter oboistke Cvetke Razboršek v Delavskem domu v Zagorju.

Razgibavanje v topli vodi

Dne 10. junija so pričeli s strokovno vodenim razgibavanjem v topli vodi zainteresiranih občanov iz Hrastnika in Trbovelj. Pobudo za to so dali pred meseci nekateri občani, ki so prizadeti oziroma oboleli na hrbtenici, sklepih, mišicah in kosteh. Občinski zdravstveni skupnosti Trbovlje in Hrastnik in KRC 14. oktober v Hrastniku organizirata razgibavanja vsak torek pod vodstvom fizioterapevte. V začetku se je odločilo za to vrsto preventivnega zdravljenja 35 občanov iz Trbovelj in 28 iz Hrastnika. O tem smo v našem glasilu že pisali, sedaj pa objavljamo to informacijo z namenom, da se akciji priključijo še ostali zainteresirani.

Invalidi so zborovali

Dne 14. junija so člani Društva invalidov v Trbovljah imeli svojo letno skupščino. Pregledali so opravljeno delo in sprejeli program dela in aktivnosti za naslednje obdobje. Letno skupščino so pripravili v prostorih Kinološkega društva pod Ostrim vrhom. Društvo ima včlanjenih preko 400 članov, ki so organizacijsko včlanjeni v aktivne invalidov v krajevnih skupnostih in v sedmih aktivih v raznih delovnih organizacijah. Doseganje akcije so bile manj uspešne, kot so pričakovali, ker se tudi to društvo srečuje z mnogimi, predvsem finančnimi težavami. Tudi v tem društvu je potrebno veliko požrtvovalnosti pri urensničenju sprejetih nalog.

Prvi brigadirji v Beli Krajini

22. junija so prišli prvi brigadirji na letošnje republiško delovno akcijo Bela Krajina 1986. Brigadirji so iz Postojne, Domžal, Krškega in Brežic. V drugi izmeni bodo brigadirji iz Vrhnike, Gornje Radgone in Kranja, v tretji izmeni pa iz Ljubljane Šiška in Maribor Pesnica in pionirji iz Maribora. Udeleženci letošnje akcije stanujejo na Lokah tako kot prejšnja leta. Občinsko akcijo vodita Občinski konferenci ZSMS Črnomelj in Metlika. V prvi in deloma drugi izmeni kopljejo jarke za vodovod na področju Krupe, ostali čas pa bodo napeljevali vodovod v metliški občini od Kuljajev do Jugorja.

Nove parcele za gradnjo stanovanj

V naslednjih letih nameravajo v Črnomlju pospešiti stanovanjsko izgradnjo, zato pa potrebujejo ustrezna zemljišča. Sklad za urejanje stavbnih zemljišč računa, da bodo letos odkupili 48 m² zazidalnih površin za družbeno in zasebno zazidavo. Sredstva v višini 9,6 milijona din so v te namene že zagotovili. Letos nameravajo urediti zemljišča za postavitev bloka v Semiču, za naselje blokov Čardak v Črnomlju ter za zasebno zazidavo v Čardaku itd. Sklad stavbnih zemljišč opremlja in že oddaja 60 lokacij na počitniškem območju Gričiče — Gače. V načrtu pa imajo, da bodo komunalno opremili še 40 drugih lokacij.

Seminarji za izobraževanje

V maju in juniju je potekalo v revirjih več seminarjev. V maju so bili seminarji za novospregate člane ZK v Hrastniku in Trbovljah, poteka pa tudi marksistično samoizobraževanje za tehniške delavce in splošni program marksističnega samoizobraževanja v Trbovljah. V Hrastniku je potekal tudi seminar samoupravljanja v združenem delu. Nedavno tega pa se je končala v Zagorju občinska politična šola, ki jo je končalo 18 slušateljev, v Hrastniku in Trbovljah pa je bila skupna šola z 19 slušatelji.

Organizatorji izobraževanja pri Medobčinskem študijskem središču politične šole CK ZKS v Trbovljah se intenzivno pripravljajo tudi za nadaljnje akcije na tem področju to je področju izobraževanja kandidatov za sprejem v ZK in za člane ZK.

RUDIS v Alžiriji

Poslovna skupnost RUDIS ter delovna organizacija RUDIS Inženiring sta zadnja leta zelo angažirani v Alžiriji. To je tudi, kot kaže, RUDIS-ov najpomembnejši tuji trg. V tej državi so jugoslovanske organizacije glavne izvajalke raznih investicijskih del. S prvega mesta so izrinili Francoze, precej dela pa imajo tudi Nemci, Bolgari, Italijani in Španci. Naša podjetja precej grade stanovanja, jezove za namakanje poljedelstva, PS RUDIS pa prodaja v tej državi tudi opremo in tehnologijo. Leta 1982 so začeli graditi tovarno čevljev, kasneje pa postopoma še dve podobni tovarni. Vse te tovarne so zgrajene, za težave pri njihovem obratovanju pa ni krivda RUDIS-ovih izvajalcev del, temveč domačega investitorja. Vrednost del je 70 milijonov dolarjev. Tovarne delajo z

manjšo zmogljivostjo, kot so predvideli. RUDIS-ovi strokovnjaki so polno angažirani, da bi alžirskemu partnerju omogočili doseči popolno izkoriščenost tovarn. Obstaja možnost, da bi zgradili še četrto tovarno za športno obutev. V središču glavnega mesta Alžira pa grade tri podzemne prehode.

Kmetijstvu več pozornosti

Dne 5. junija so pripravili v Medobčinskem svetu SZDL revirskih občin v Trbovljah območno posvetovanje o pospeševanju proizvodnje hrane in osnovni preskrbi. V razpravah so opozorili, da je za pospeševanje treba upoštevati kmetijsko proizvodnjo na hribovitem področju Zasavja. V hribovitih predelih je pridelovanje hrane skoraj za tretjino dražje. Predlagali so tudi poenotenje prispevne stopnje za kmetijstvo ter večje združevanje za razvoj te panoge. Ob tej priliki pa so pokazali tudi zaskrbljenost glede bodoče samoupravne organiziranosti na kmetijskem področju. Boje se namreč povečevanja režijskih stroškov.

Beograjska banka v Zagorju

30. maja letos je beograjska banka — temeljna banka v Ljubljani, odprla svojo agencijo v Zagorju ob Savi. Poslovala bo kot prva v Zasavju v okviru litijske poslovne enote. Svoje poslovne prostore ima v centru novega naselja.

Kompas je odprl v Trbovljah svojo poslovalnico

V četrtek, 29. maja, so v Trbovljah predstavili novo Kompasovo poslovalnico kot posebno poslovno enoto. Svoje poslovne prostore ima na Ulici 1. junija pri Bergerju. Predstavitev je organizirala Medobčinska gospodarska zbornica revirskih občin, Medobčinski svet Zveze sindikatov revirskih občin in Delovna organizacija Kompas — Jugoslavija iz Ljubljane. Vodja poslovalnice je Boris

Smrkol. Po njegovih besedah želi Kompas izboljšati turistični servis v vseh zasavskih občinah tako za občane, kakor tudi za organizacije. Že sedaj se je pokazal velik interes občanov in podjetij. Tu dobe informacije o avtobusnih, letalskih prevozihi, prevozihi v vlaki, organizirajo izlete, potovanja, posredujejo osebnna vozila Renta CAR, Kompas Hertz poslovalnice v Litiji.

Za celodnevno šolo gre

Že nekaj mesecev tečejo v Trbovljah razprave o težavah v katerih se ja znašla osnovna šola Trbovlje zaradi prostorske stiske. OŠ Josipa Broza Tita v Trbovljah je namreč edina šola v Sloveniji, ki ima organizirano celodnevno osnovno šolo v vseh razredih, in to že nekaj let. Letos pa je zaradi večjega števila učencev nastala prostorska stiska. Pojavilo se je vprašanje, ali ukiniti celodnevno osnovno šolo in vnovič preiti na dvoizmenski pouk ali pa zagotoviti dodatna sredstva za ureditev dodatnih prostorov. Združenemu delu je bil dan predlog, da bi zaposleni v Trbovljah, ki tudi stanujejo v Trbovljah, združevali v drugem polletju 1,8% dodatni prispevek od bruto osebnih dohodkov. Sredstva bi bila namenjena za odkup »Blančeve« hiše na Leninovem trgu, kamor bi preselili posebno osnovno šolo. V dosedanjih prostorih posebne osnovne šole v šoli Tončke Čeč pa bi uredili razrede za osnovno šolo.

O tem je bilo precej govora tudi na seji Občinske konference ZKS v Trbovljah, ki je obstoj in razvoj osnovne šole v celoti podprla. Ugotovili pa so, da razvoj občine terja tudi gradnjo nove šole še v tem srednjeročnem obdobju.

Izvršni svet občine Trbovlje je na svoji seji dne 17.6. sklenil, da v občini Trbovlje obdrži celodnevno osnovno šolo, čeprav trenutno v uresnjenih prostorih, s tem, da bi do naslednjega polletja pozitivno rešili to vprašanje.

(tl)

Uspela vaja enote teritorialne obrambe

V Hrastniku ima sistem SLO in DS TO še kako pomembno, če že ne eno ključnih vlog. Z reorganizacijo in novo sestavo enot TO v občinah in KS so seveda potrebna dodatna usposabljanja, grajena predvsem na dosedanjih izkušnjah in specifičnih potrebah posameznih sredin. Eno glavnih nalog pri mobilizaciji enot TO je seveda čas, ki je še kako odvisen od sistema obveščanja, organiziranosti kurirske službe in podobno. Zato je povsem na dlani, da se taktično mobilizacijskim vajam posveča veliko pozornosti. Na zadnji, ki je pripravil OŠTO Hrastnik z eno izmed enot TO, so bili kljub slabim vremenskim pogojem in nič manj primernem času doseženi nad vse dobri rezultati. Tako mobilizacijski čas enote kot udeležba sta bili na zavidljivi ravni. Tudi v nadaljevanju vaje, ki je potekala dva dni, kot že rečeno v izredno slabih vremenskih pogojih, so pripadniki omenjene enote TO pokazali visoko stopnjo zavesti, discipline in ne nazadnje tudi strokovne usposobljenosti.

USPOSABLJANJE MLADIH:

Načrtno usposabljanje mladincev, prostovoljcev za vojaške veščine, poteka na nivoju revirskih občin že od 1976. leta. Izobraževanje je izmenično v vseh treh občinah. Letošnje je potekalo konec maja znova v zagorski občini, ki ima, kot kaže, tudi največ možnosti, da postane stalno mesto tovrstnega izobraževanja.

Mladinci — prostovoljci, kadrovani s pomočjo OK ZSMS iz vrst osnovnih organizacij in šol, kažejo veliko zanimanje in pripravljenost za pridobivanje osnovnih vojaških veščin, katere kasneje s pridom uporabljajo tako v enotah TO kot v rednem služenju kadrovskega roka.

Nič manj niso zanimive tudi kasnejše aktivnosti, kajti mladinci — prostovoljci, se po končanem usposabljanju vključujejo v delo medobčinskih pohodnih enot tako na nivoju občine kot revirjev.

Med udeleženci letošnjega izobraževanja je bilo iz vrst hrastniških mladincev — prostovoljcev, več kot polo-

vico učencev rudarske šole, ki stanujejo v Dijaškem domu v Hrastniku. Ti so prednjačili tako po disciplini kot znanju in zavzetosti pri samem usposabljanju.

Skratka tako oblika kot vsebina usposabljanja, katere nosilci so OŠTO, je vzbudila veliko zanimanje in pripravljenost mladih na aktivno vključevanje v sistem SLO in DS, v pripravljenost očitovanja in razvoja samoupravnih socialistične družbe.

Jože Premec

Reševanje iz ruševin

Elementarne in druge naravne nesreče, kakor tudi v vojni uporabljeno orožje povzročajo rušenje industrijskih stavb oziroma celih naselij.

Reševanje ljudi in materialnih sredstev izpod ruševin je bolj oteženo v vojni, ker bo sovražnik istočasno uporabljal kombinacijo konvencionalnega orožja z različnimi učinki — rušilnimi, zažigalnimi in kontaminacijskimi bojni — sturpi — biološki agensi. Rušenju naselij z nuklearnim orožjem se pa pridruži radiološka kontaminacija. Za reševanje ljudi izpod ruševin so v sestavu CZ usposobljene in opremljene posebne reševalne enote.

Osnovne reševalne enote splošnega pomena so oddelki, desetine, ki so sestavljeni iz stanovalcev posameznih hiš in stanovanjskih blokov.

Za reševanje iz ruševin imajo v sklopu CZ krajevne skupnosti svoje enote, ki so močnejše po številu (vodi čete) in so temu primerno opremljene in izvežbane

Nekatera podjetja imajo tudi ekipe, ki so pa prvenstveno namenjene za reševanje v lesnih obratnih prostorih. Najštevilnejše specializirane reševalne enote so organizirane pri organizirane pri občinskih štabih CZ in so namenjene za delo na območju cele občine.

Pripadniki CZ (oddelkov) posameznih hiš so prvi reševalci, ki prično z odstranjevanjem ruševin in potem pomagajo poklicanim specialnim reševalnim enotam CZ, ki jih pošlje na pomoč KS ali občinski štab CZ. V kolikor so ruševine večje, se zaposli za reševanje in odstranjevanje ruševin več desetih, v katerih so po potrebi še varilci, električarji in vodovodni inštalaterji. Slednji skrbijo, da pokvarjene inštalacije ne ogrožajo reševalcev in ponesrečenec.

Pri večjem obsegu ruševin in če je treba te čimprej odstraniti, se priključijo k delu enote CZ, ki so opremljene z inženirsko — gradbeno mehanizacijo.

Delo enot CZ za reševanje ljudi izpod ruševin je večkrat vezano tudi na delo enot CZ drugih specialnosti. Gasilci omejujejo požar ali pa z lestvami pomagajo pri reševanju iz nadstropij. Ekipa za deaktiviranje neeksplozivnih granat odstranjuje tako orožje, ekipa za prvo pomoč skrbi za ranjence itd.

Pri reševanju ljudi izpod ruševin ima veliko vlogo čas.

Izkušnje iz zadnje vojne in od potresov nam povedo, da so v ruševinah stavb povprečno živeli ljudje tri do štiri dni. V ZDA in Nemčiji so izvežbane enote postavile normo 2 uri za reševanje človeka iz tako imenovanih lahkkih ruševin z dvema reševalcema. Za reševanje ponesrečenca s pomočjo mehanizacije iz težkih ruševin, globin, kleti pa 20 ur.

Na podlagi teh še drugih norm odredijo kompetentni CZ število reševalcev, njihovo opremo itd.

(Iz priročnika o osnovah civilne zaštite sozd REK EK)

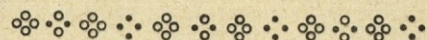
Planinske novice

Planinsko društvo Trbovlje organizira tudi letos preko svojega mladinskega odseka mladinski planinski tabor, in to že četrto po vrsti. Prvi tabor je bil na Mrzlici, drugi v Logarski dolini, tretji v Kamniški Bistrici, letos pa ga nameravajo izvesti v času od 5. do 13. julija v Zgornji Trenti. Soglasje k organiziranju tabora na tej lokaciji je dal tudi Triglavski narodni park poleg pristojnih občinskih organov in inspekcijskih služb. V tabor se je prijavilo 31 mladih planincev. Vodili jih bodo mentorji in planinski vodniki organizatorja. Del stroškov krijejo starši prijavljenih udeležencev, del PD Trbovlje, del združeno delo, nekaj papirja pa so zbrali in vnovčili prijavljeni udeleženci.

Program izletov, ki so ga pripravila naša planinska društva, le-ta tudi izvajajo. Željeno je, da bi se organiziranih izletov udeleževalo več planincev in drugih občanov, kot se jih sicer.

V torek, 17. junija, je slovenska alpinistična odprava odpotovala na dolgo pot v Pakistan. Sestavljena je iz treh samostojnih skupin, ki se bodo ločeno poizkušale povzpeti na dva osemstisočaka — Broad Peak (8047 m) in Gašerbruk II (8035 m). Eno od teh skupin tvorijo trije alpinisti iz Trbovelj in Postojne. Iz Trbovelj se udeležuje te odprave Matevž Lenarčič, član alpinističnega odseka Planinskega društva Trbovlje. Potrebna sredstva so udeleženci zbrali v glavnem z delom v raznih ozidih na izpostavljenih in nevarnih mestih. Člani odprave se bodo vrnili, tako računajo, koncem avgusta.

(tl)

Športne igre delavcev kombinata

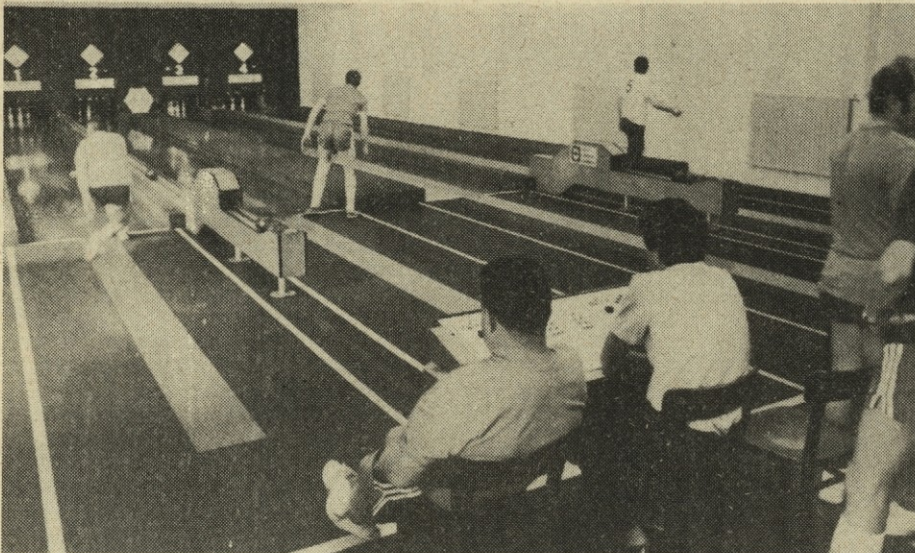
Tekmovanje v malem nogometu je 24. maja potekalo v športni dvorani na Senovem. (Foto: B. Klančar)

Dne 24. maja so potekale na Senovem tradicionalne športne igre delavcev vseh tozdov in delovnih skupnosti vseh treh delovnih organizacij našega kombinata. Organizirane in izpeljane so bile ob zelo dobri organizaciji sindikalnih delavcev rudnika Senovo. Udeležilo se jih je 360 tekmovalcev. Tekmovali so v šestih disciplinah — malem nogometu, namiznem tenisu, kegljanju, šahu, streljanju z malokalibrsko puško in ribolovu.

Rezultati, doseženi na tem tekmovalstvu, so bili objavljeni v biltenu št. 25, ki izhaja kot priloga glasila Srečno.

Igre so potekale v počastitev letošnjega dneva rudarjev in praznika vseh delavcev sozd REK EK.

Udeležencem tekmovalstva, posebno pa še tistim, ki so dosegli dobre rezultate, čestitamo!

24. maja so potekale na Senovem športne igre delavcev sozd REK EK. Ekipe na kegljišču.

(Foto: B. Klančar)

Humanitarno nogometno srečanje veteranov Rudarja in Olimpije

V okviru praznovanja praznika Skupščine občine Trbovlje je bila v ponedeljek, 2. junija letos odigrana humanitarna nogometna tekma veteranov Rudarja in Olimpije. Ves čisti izkupiček smo namenili za dializni oddelek Splošne bolnice Trbovlje.

Pred tekmo sta dolgoletna nogometa in športna delavca Alfred Petrič in Vili Lamovšek podarila rudarske grafike članov Relika Jožetu Potokarju, Viliju Ameršku in Jožetu Zagoncu. Slednja sta med ostalimi trboveljskimi nogometaši ponesla dober glas Rudarjeve nogometne šole.

Samo nogometno srečanje je bilo dokaj zanimivo, manjkalo pa tudi ni domiselnih akcij in golov. Igralce je nagradilo z aplavzi kakšnih osemsto gledalcev. Zmaga Olimpije s pet proti štiri z goli Šubica-tri, Zagonca in Frančeškina za Olimpijo ter Krafogla-dva, Dadaka in Drnovška za Rudarja ni tako pomembna kot sam namen odigrane tekme.

Vse čestitke organizatorjem NK Rudar — veteranom in zahvala vsem osnovnim organizacijam, konference sindikata, posameznikom in vsem, ki so s kupljeno karto prispevali sredstva za dializni oddelek.

Jani Drnovšek

Moštvo NK Rudar Trbovlje v letu 1986. Z leve proti desni stoje: Čamer, A. Petrič — tehnični vodja, Penkovič, Jerše, Dautovič, Ibrakič, — trener, Karamarkovič, Bobinac, Mudrinič. Čepijo pa: Dedič, Kern, Tahirovič, Madžarevič, Mehušević, Vajdič in Pakič.

(Foto: J. Drnovšek)

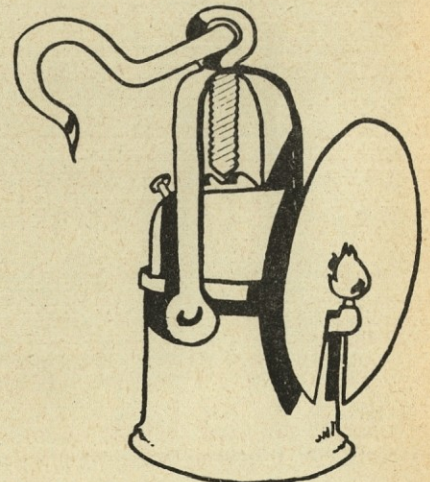
XXX. Jubilejno športno srečanje v Mariboru

V soboto, 21. junija t. l., je potekalo v Mariboru v organizaciji Elektro Maribor XXX. jubilejno srečanje delavcev Elektrogospodarstva in premogovništva »ELEKTRA 86«. Pričeli so jo ob 8.30 na stadionu atletskega društva Maribor. Srečanje je potekalo le en dan. Udeleženci so tekmovali v naslednjih disciplinah oziroma igrah: v krosu, (moški in ženske), odbojki (moški in ženske), kegljanju (moški in ženske), šahu (moški), streljanju (moški), namiznem tenisu (moški in ženske), malem nogometu (moški) in ribolovu (moški). Prireditelj srečanja je bil koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata sozd Elektrogospodarstva, izvedbo pa je imela na skrbi do Elektro Maribor. Častno predsedstvo je štelo 18 članov in ga je vodil mgr. Pavle Kunc, predsednik Republiškega komiteja za energetiko, član tega predsedstva pa je bil tudi mgr. Srečko Klenovšek, predsednik poslovnega odbora sozd REK EK. Častno razsodišče je štelo pet članov, predsednik prireditvenega odbora je bil Franc Prešern, tehnični vodja pa Erik Kočunik.

Za tekmovanje se je prijavilo 22 organizacij z 968 tekmovalci. Organizatorji so pripravili za to priložnost poseben Bilten z navedbo pregleda vseh dosedanjih letnih športnih iger, programa, organizatorjev, urnika prireditve, prijavljenih ekip, navedeni so bili vodje tekmovalcev za posamezne discipline, vodič po Mariboru oziroma športnih prostorih, gostišča in restavracije, narisana je bila skica za vodiče tekmovalcev, priložena situacija Maribora, zapisnik o poteku žrebanja ter razpored posameznih tekmovalnih skupin.

O rezultatih tega tekmovalnega bomo člane kolektiva in bralce tega glasila seznanili bodisi v naslednji številki glasila Srečno ali v prilogi Bilten. Iz do RRPS se je prijavilo za to tekmovanje 37, iz do TET pa 52 tekmovalcev.

(tl)

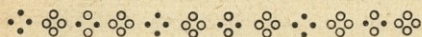

Nogometaši B moštva Rudarja

Poleg A moštva NK Rudar, ki so člani SNL, aktivno tekmuje v Zasavski nogometni ligi tudi B moštvo Rudarja, ki je v letošnjem prvenstvu zasedlo tretje mesto. Svoj največji uspeh so dosegli v letošnjem pokalnem tekmovanju. V tekmah za Titov pokal na področju Slovenije so premagali Litijo A moštvo Rudarja, Proletarec iz Zagorja in postali pokalni prvaki v Zasavski nogometni zvezi. Žreb jim je bil naklonjen in se z gostovanjem v Pragerskem vrnejo kot zmagovalci. S to zmago se uvrstijo med osem moštev v Sloveniji.

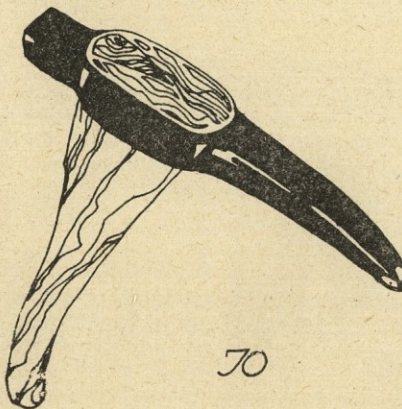
V četrt finalu se srečajo v Trbovljah z letošnjim prvakom v SNL Mariborom. Po kvaliteti in znanju niso bili dorasli novim drugoligašem, vendar so pokazali, kako se bori za barve Rudarja. Z minimalnim porazom so se poslovili od nadaljnjega tekmovanja, vendar vse čestitke igralcem B moštva Rudarja za dosežen uspeh, saj so vsi igralci, zaposleni v REK Edvarda Kardelja, pretežno rudarji in delavci separacije.

Janez Drnovšek

V soboto, 21. junija, je potekalo v Mariboru 30. jubilejno srečanje delavcev, športnikov slovenskega elektrogospodarstva in premogovništva. Na tekmovanju se je zbralo 22 ekip z 968 prijavljenimi tekmovalci. Letošnje srečanje je dobro izpeljala DO Elektro Maribor.

Tekmovanja se je udeležilo 37 tekmovalcev iz DO RRPS in 52 tekmovalcev iz TET, skupaj 89 iz našega kombinata. Tekmovali so v šestih športnih disciplinah.

70

Natečaj za gradnjo in nakup stanovanj ter stanovanjskih hiš

Zbor uporabnikov Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Trbovlje je sklenil, da razpiše javni natečaj za kreditiranje graditve, prenove in nakupa stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti iz združenih sredstev vzajemnosti, ki so združena pri Samoupravni stanovanjski skupščini občine Trbovlje.

Odbor za graditev stanovanj pri Stanovanjski skupnosti je natečaj objavil koncem maja t. l. Na tem natečaju lahko sodelujejo delavci v organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in drugih organizacijah ter delavci pri posebnih obrtnikih, če združujejo sredstva vzajemnosti, ter graditelji ali kupci nadomestnih stanovanj oziroma stanovanjskih hiš. Po tem natečaju daje Stanovanjska skupnost posojila za naslednje namene:

- za graditev ali dograditev družinske stanovanjske hiše ali stanovanja kot posebnega dela zgradbe,
- za nakup družinske stanovanjske hiše ali stanovanja kot posebnega dela zgradbe,
- za razširitev družinske stanovanjske hiše ali stanovanja kot posebnega

dela zgradbe v lasti delavca ali njegovega družinskega člana,

— za adaptacijo in revitalizacijo stanovanjske hiše in stanovanja kot posebnega dela zgradbe v lasti delavca oziroma njegovega družinskega člana,

— za izboljšanje razmer z uvedbo ali modernizacijo ogrevalne opreme z instalacijami, nadalje izolacijske zaščite in zamenjava zunanega stavbnega pohištva ter sanitarne opreme z instalacijami.

V javnem razpisu so podrobno navedeni sšložni pogoji za pridobitev posojila, navedeni so pogoji glede zahtevane lastne udeležbe proslincev in pa zagotovitev sredstev iz določenih virov, zahtevana dokumentacija in sprejemanje vlog, ukrepi za nenamensko trošenje posojil itd.

Rok za predložitev vlog je 1.7.1986. Obrestna mera je 5%.

Podrobnosti javnega natečaja so objavljene v razpisu, ki so ga prejeli vsi tozidi in delovne skupnosti, kjer se je možno podrobneje seznaniti z vsebino javnega natečaja.

30. športne igre delavcev elektrogospodarstva in premogovništva

Tekmovalci iz DO RRPS in TET so po znanih podatkih zasedli naslednja pomembnejša mesta:

- ekipni tek, nad 30 let, 2. mesto TET,
- šah, 2. mesto TET,
- streljanje, 1. mesto DO RRPS,
- namizni tenis, ženske, 1. mesto TET,
- namizni tenis, moški, 3. mesto TET,
- mali nogomet, 3. mesto TET,
- ribištvo, 2. mesto TET

Krvodalajska akcija

V času od 9. do 30.5.1986 so darovali kri v Splošni bolnici Trbovlje naslednji naši sodelavci:

Dne 9.5.1986

Tozdi s področja Trbovelj

Emil Drnovšek, Andrej Bočko, Albert Kolar, Brenko Arh, Marjan Vajdič

Tozdi s področja Zagorja

Ludvik Groboljšek, Milan Vran

Dne 16.5.1986

Tozdi s področja Trbovelj

Nihad Imamović, Drago Jurišič, Jusuf Imamović, Ludvik Kupšek, Jože Čamer, Stojan Kreže, Alojz Podmenik, Ivan Bočko, Robert Fideršek, Marjan Žabkar, Vinko Japundič, Anton Bregar, Vlado Hauptman, Obrad Mudrinčič, Alojz Zakonjšek, Janez Berdon, Boris Jerman, Radoš Potokar, Ilija Ivančević, Venceslav Hribar, Darko Blaznik, Bogo Čehovin, Bojan Oberžan, Ignac Božič, Anton Tominšek, Vinko Polšak, Leon Pavlič, Leon Kler, David Cerar, Marinko Popovič, Stanko Volaj, Radoš Rajbar, Rudolf Matko, Ervin Gostečnik, Mehmed Okič, Marjan Gantar, Ervin Ocvirk, Jernej Kreže

Tozdi s področja Zagorja

Mate Perkovič, Boro Džokić, Čedo Tomanič, Jože Pavlovič

Dne 23. maja 1986

Tozdi s področja Trbovelj

Ivica Crnoja, Mustafa Đogič, Stanko Krivec, Rajko Golob, Boris Prašnikar, Stefan Kreže, Franc Gajser, Bojan Caj-

linger, Slavko Kastelic, Martin Brečko, Jurij Fijačko, Karel Vozel, Tine Ajdišek, Janez Skerbinek, Adil Šabanović, Drago Smode, Ciril Mak, Milan Černivec, Milan Jakšič, Marjan Bajda, Jože Mejač, Hussein Mujič, Lado Medved, Miodrag Jovanović, Halida Hadrovič, Željko Cvitič, Gvido Ahac, Franc Žibert, Franc Zidar, Martin Avsec, Ivan Ramšak, Radenko Samardžić, Marko Kikič, Mirko Teržan, Ramiz Glamočič, Rudi Andrejaš

Tozdi s področja Hrastnika

Zvonko Deželak, Srečko Zapušek, Milan Jukič, Mevludin Čandič, Damjan Oplotnik, Zdravko Primon, Zvonko Planko, Radoje Maksimović, Milan Kirn, Marjan Povhe

Rozdi s področja Zagorja

Abdulah Husić, Senad Meštrović, Morris Vedenik, Slavko Cukljati, Karel Od-lazek, Marjan Žibert, Franc Medvešek

Dne 30. maja 1986

Tozdi s področja Trbovlje

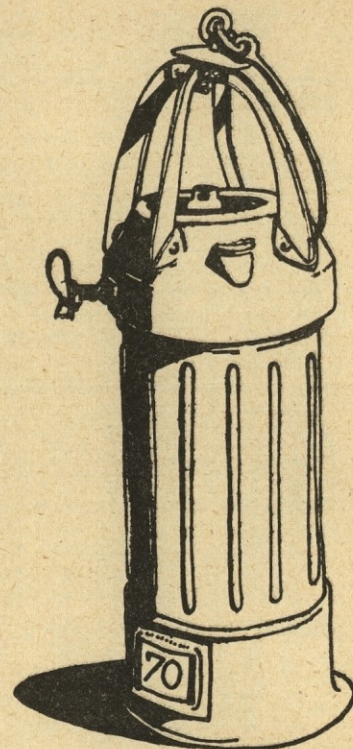
Marko Babič, Rudi Žagar, Alen Kovačič, Mitja Božjak, Janko Borštnar, Jože Potokar, Miro Tekavec, Živojin Janošević, Skender Islami, Jože Mlinar, Anton Žibert, Milorad Zrilič, Stipan Jezerčič, Franc Gorenc, Peter Habjan, Martin Lapuh, Rasim Šabanović, Jože Ovnik, Stanko Mladenović, Amir Imširovič, Staňko Perič, Andrej Prašnikar, Darko Resman, Ivan Senarč, Boris Vrbnik, Drago Mudrinič, Ivan Kovačič, Ivan Osolnik, Radovan Banovič

Tozdi s področja Zagorja

Maks Kukovec, Husein Osmanović, Ervin Dobnik, Marjan Tajkal

Tovariši, darovalci krvi, hvala vam!

J. D.

Kadrovske vesti od 1.5. do 31.5.1986

PRIHOD:

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik

Alojz Cepuš II — jam. kovinar, Jelena Pintar pom. del v okrep., Dušan Kunšek — učnik, Jožef Jurgelj — učnik, Janko Kodrun — učnik, Miroslav Javornik — kopač, Rasim Mustafič — kop. pom., Esad Hankusič — kop. pom.,

TOZD RRP Trbovlje

Cvijan Jakovljevič — kopač, Milan Zorič — vozač, Jože Glavan — rud. nadzornik, Peter Cvetkovič — vozač

TOZD RRP Zagorje

Ferdo Rittar — učnik, Jordan Friškovec — učnik, Anton Papinutti — učnik, Jelka Jamšek — čistilka, Behader Pjevič — učnik, Milinko Kukič — učnik, Vincenc Ropas — učnik, Rizalija Hasanbegović — učnik, Janez Mahkovič II — učnik

TOZD Separacija Trbovlje

Senad Mujič — izv. sred. zaht. del, Vinko Florindo — strež. transp. mehan., Vlado Lukenda stroj. čiščenje jam. voz.

TOZD RŠC Trbovlje

Šahbaz Hadrovič — kopač

DO TET

TOZD VN

Bojan Lebič — električar, Ida Žagar — delavka

TOZD PEE

Jože Knez — orodjar, Vesna Jazbinšek — delavka

DS SS SOZD

Karel Vuković — član PO SOZD REK EK za samoupr. spl. področje in sprem. izgrad. elek. energ. objektov

ODHOD:

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik

Marko Bagara — učnik v času posk. dobe s str. DO, Bojan Zupanc — kopač v JLA, Stanislav Repše — kopač v JLA, Anton Vidmar — kopač upokojen, Stanislav Pecl — učnik v času posk. dobe s str. DO, Ivan Trbovc — kopač upokojen

TOZD RRP Trbovlje

Milan Brinar — kopač upokojen, Ančelko Vukelja — vozač spor. prek., Josip Bendra — kop. pom. v JLA, Peter Dornik — kopač upokojen, Peter Cvetkovič — zun. delav. v DE Jama, Žarko Tomačič — vozač spor. prek.

TOZD RRP Zagorje

Anton Fele — vodja katas. spor. prek., Franc Kmetič II — kopač upokojen, Hajrudin Dervišević — učnik samov. prek., Stane Lebar — kopač upokojen, Ivan Ključevšek — ključavničar upokojen, Jožef Jontez — kopač upokojen, Nedim Fazlić — učnik samov. prek., Drago Polc

III — električar v JLA, Iztok Pravdič — kov. jam. meh. — v JLA, Ferid Cosić — učnik v JLA, Senad Vuković — učnik v JLA, Ivan Bukovščak — učnik v JLA, Ilija Milosavljevič — kopač v JLA, Darko Lazar — del. na sep. v JLA, Ciril Lazar II — del. na sep. v JLA, Emil Rohne — kop. pomočnik upokojen, Anton Bauman — učnik v zapor, Omer Tabaković — del na sep. samov. prek., Franc Žonta — kopač upokojen

TOZD Separacija Trbovlje

Milan Bovhan — varilec upokojen, Valentin Forjan — del. na sep. v zapor, Slavko Lukančič — motorist umrl, Mirko

Zidar — kovinar upokojen, Marija Grah — zun. del. upokojena

TOZD RŠC Trbovlje

Leopold Zidar — učnik v času posk. dobe s str. DO, Hasan Sinanović — kopač v JLA, Eniz Mujkanović — kop. pom. v JLA, Rasim Mustafič — kop. pom. na RRP, Andrej Zupan — kop. pom. v JLA

DS SS DO RRPS

Marjan Ule — vodenje in izv. prod. opravil umrl, Jože Glavan — izv. opr. pri uvaj. nove tehnolog. spor. prek.

DO TET

TOZD VN

Franc Zakrajšek — mojster za avtomatiko upokojen, Anton Ahlin — ključavničar upokojen,

TOZD PEE

Joše Kotar — vodja izmene upokojen

DS SS DO TET

Bojan Lebič — električar na VN, Samo Opresnik — delavec spor. prek., Drago Preskar — varnostnik spor. prek.

DO RGD

TOZD RIG

Akif Smajilović — vozač samov. prek.,

Nedžad Čočić — vozač samov. prek., Cvijan Jakovljevič — vozač spor. prek., Jože Savšek — strež. trans. naprav. inval. upok., Dušan Lenič — jam. ključ. spor. prek., Robert Kepa — vozač samov. prek., Vinko Japundžić — jam. ključ. samov. prek., Joško Jan — vozač samov. prek., Karel Matek — kop. pomočnik discipl. odp., Zlatko Omanović — vozač v JLA.

Sonja Božič

Društvo prijateljev mladine priporoča

Občinska Zveza DPM Hrastnik priporoča staršem nakup knjige z naslovom »Demokratska družina — kaj je to«, ki bo v kratkem izšla pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije.

Knjiga je delo skupine avtorjev, psihologov in sociologov, ki je nastala z željo, da bi pomagali družini pri iskanju najustreznejše oblike skupnega življenja, prilagojenega novim razmeram. Cena knjige je 1.300.— din.

Možno je naročiti tudi naslednje knjige:

Igrača, otrokova potreba 180.— din
Varujmo otroka neznod 250.— dinUčne težave našega šolarja 860.— din
Skrbimo za higieno doma 860.— din
Ali smo starši res odpovedali 780.— din
Razvijajmo sposobnosti predšolskega otroka 600.— din
Stokrat pet minut za razvedrilo 1.500.— din

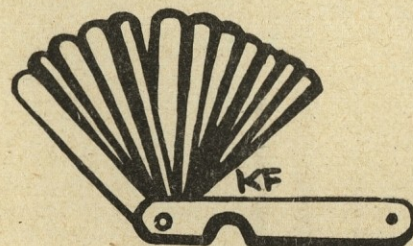
Vse te knjige lahko naročite na naslov: Zveza prijateljev mladine Slovenije, Svet za izdajateljstvo in informiranje, Miklošičeva 16/II, 61000 Ljubljana.

Marjana Kopšce

Rešitev
nagradne križanke
ob dnevu rudarjev,
3. juliju

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke ob dnevu rudarjev, 3. juliju, objavljene v tej izdaji glasila Srečno, bomo razdelili tri knjižne nagrade. Izrezek iz časopisa z rešitvami pošljite na naslov: SOZD REK Edvarda Kardelja, Uredniški odbor glasila Srečno, 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispevale v uredništvo do 10. julija 1986.

Humor in anekdote

★★★★★★★★★★★★★★★★

Amerikanec hoče kupiti zelo star grad. »Ali v njem morebiti kaj straši?« vpraša lastnika gradu. »Kje pa! Jaz živim tukaj že petsto let, pa še nikoli nisem videl nobenega strahu!«

Jaka vpraša Janeza: »Kaj naredi Nemeč, ko postane čisto plešast?« Janez odgovori: »Ne vem.« Jaka: »Kupi vodo za lase!« Janez: »In kaj misliš, da naredi Škot, ko postane plešast?« Jaka: »Ne vem!« Janez: »Proda ščetko in glavnik.«

»Doktor, pomagajte mi: Prepričan sem, da sem konj,«, pravi pacient psihiatru. »Seveda vam bom pomagal. Samo zdravljenje bo veliko stalo,« odgovori psihiater. »To zame ni noben problem. Prejšnjo nedeljo sem namreč zmagal na konjski dirki.«

Peter piše svoji ljubi: »Zjutraj ne morem jesti, ker moram vedno misliti nate, zvečer ne morem jesti, ker moram vedno misliti nate. Ponoči ne morem spati, ker sem tako strašno lačen!«

Sosed Golob kupuje v drogeriji sredstvo za obnovo lasišča. »Po pravici mi povejte, ali res kaj pomaga?« reče prodajalki. »Če pomaga?« pravi ta. »Prejšnji teden mi je nekaj kapljic tekočine padlo na svinčnik in zdaj ga uporabljam kot zobno ščetko!«

»Ta klobuk vas naredi za deset let mlajšo,« prijazno pravi prodajalka. »Potem ga ne vzamem.« »Zakaj ne?« se čudi prodajalka. »Oh,« se nasmehne nakupovalka, »ker bi bila videti deset let starejša vsakokrat, ko bi ga odložila.«

Neko jutro pride rudar Janez iz nočne službe. Ženo najde v postelji, namesto da bi v kuhinji kuhala zajtrk. Tedaj se Janez nekaj domisli in začne vpiti: »Gori, gori!« žena preplašeno vstane in začne vpiti: »Kje gori, kje gori?« »Povsod,« je dejal Janez, »samo v našem štedilniku je tema.«

Raziskovalec živalskega obnašanja opazuje bele miši. Hrano jim da šele potem, ko pritisnejo na stikalo zvonca. Po dveh dneh se miši že navadijo. »Sijajno,« reče ena od miši drugim »ali ste videli? Ta človek je zdresiran. Vsakokrat, ko pritisnemo na zvonec, nam vrže v kletko sir.«

Slavki gre njen bratec spet na živce. Vsa jezna reče materi: »Mihec je nemogoč, mama. Ne vem, kaj misliš, da vzameš vse od kraja, kar prinese štoklija.«

Milan Kovač

Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janko Savšek (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozd TIKA Trbovlje. Za člane kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije, št. 421-1/74 z dne 9.1.1974, spada glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

★★★★★★★★★★★★★★★★

